

Gorenjski Glas

PETEK, 14. SEPTEMBRA 2018

LETO LXXI, ŠT. 74, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Odločali o trinajsti slovenski vladi

Državni zbor je na včerajšnji izredni seji odločal o novi slovenski vladi, ki jo je sestavil Marjan Šarec.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Ljubljana – Včeraj, 13. septembra, je državni zbor odločal o ministrski ekipi trinajste slovenske vlade. V njej bo 16 ministrov (dva bosta brez resorja), prihajajo pa iz petih koalicijskih strank: po štirje kandidati iz Šarčeve LMŠ in Cerarjeve SMC, po trije iz SD in SAB in dva iz stranke DeSUS. Nekaj je dosedanjih, med njimi Karl Erjavec, Andreja Katič, Zdravko Počivalšek, Jernej Pikalo iz enega prejšnjih mandatov, pa tudi prejšnja predsednica in predsednik vlade Alenka

Bratušek in Miro Cerar, ostali so novi. Včeraj je državni zbor najprej nagovoril Marjan Šarec, ki je predstavil ministrsko ekipo in ob tem dejal, da bodo ministrski kandidati nase prevzeli težko breme in so pripravljeni biti tarča napadov. Novo vlado čaka veliko dela, Šarec je izpostavil področje zdravstva. Zavrnil je očitke, da bo vlada uničila podjetniško pobudo in ustvarila Venezuelo. Nato smo več ur poslušali razprave poslancev in njihove napovedi, kako bodo glasovali.

Kandidati imajo zagotovljenih 43 glasov poslancev

iz koalicijskega peterčka, tudi poslance narodnosti sta napovedala glasovanje za vlado, Levica pa, da izvolitvi ne bo nasprotovala. Do oddaje našega časopisa v tisk še nismo dočakali včerajšnje končne odločitve državnega zbora, dogajanje pa smo spremljali in razplet objavili na spletni strani in v torkovi številki Gorenjskega glasa. Predvideno je bilo, da novi ministri takoj po izvolitvi prisegajo, premier Marjan Šarec prevzame posle od svojega predhodnika Mira Cerarja, vlada pa se sestane na svoji prvi seji.

Marjan Šarec in Miro Cerar v državnem zboru / Foto: Gorazd Kavčič

126.

GLASOVA PREJA

Spomini in spoznanja dr. Ernesta Petriča

Z dr. Ernestom Petričem po poteh novejših zgodovine

Diplomat, pravnik, politik, profesor in gorenjski rojak dr. Ernest Petrič je dejavno sodeloval v ključnih dogajanjih novejših zgodovine Slovenije. Svojo razgibano poklicno pot je povzel v knjigi Spomini in spoznanja. Vodila ga je od vlade Staneta Kavčiča do prizadevanj za mednarodno uveljavitev slovenske države in utrditev te iste kot pravne države. Že drugič bo gost Glasove preje, z njim se bo pogovarjal Miha Naglič.

Preja bo v četrtek, 20. septembra 2018, ob 19. uri v Knjižnici A. T. Linhartarja v Radovljici, Vurnikov trg 1.

Pokrovitelj preje je Ciril Globočnik, župan Občine Radovljica.

Prosimo vas, da svojo udeležbo na Glasovi preji sporočite na tel. št.: 04/201 42 10 vsak dan od 7. do 15. ure, ali po e-pošti na: info@g-glas.si

Petina domov z izgubo

Več kot petina domov za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodov je lani poslovala z izgubo. Med 21 domovi v rdečih številkah so tudi preddvorski, kamniški in domžalski. ▶ 4. stran

Priloga: jeseniške novice

4. Festival športa
10. - 15. september - Center Kranja
Šport je zabava. Zabavaj se z nami!
www.sportkranj.si Festival športa Kranj

M SORA 70
let tradicije in inovativnosti

Dan odprtih vrat
22.9.2018
naselje Voge - Britof, Kranj

JELOVICA

Prijave za ogled: 080 23 23 www.jelovica-hise.si

GORENJSKA

Aljažev stolp je na Jesenicah

Aljažev stolp obnavljajo v kovinarski delavnici podjetja KOV na Jesenicah. Dela naj bi trajala dva tedna, v začetku oktobra pa naj bi stolp znova vrnili na vrh Triglava.

5

KMETIJSTVO

Pojedel »zarečen kruh«

Naziv mladega gospodarja leta je na letošnjem izboru na Prevaljah pripadel Mateju Ržku z Gorenjega Brda, ki je od matere na kmetiji prevzel tudi dopolnilno dejavnost peke piškotov, kruha, potic in drugih pekovskih izdelkov.

12

KRONIKA

Brezdomca pretepli znanci

Moškima in ženski, ki so osumljeni povzročitve posebno hude telesne poškodbe, zaradi katere je minuli konec tedna na Jesenicah umrl brezdomec, grozi od tri do petnajst let zapora.

14

CG+

Pivo, ki je združevalo Mengšane

Ob dvestoletnici Staretove pivovarne v Mengšu je Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš izdalo knjigo Staretova pivovarna v Mengšu 1818–1917 avtorja Simona Smrkolja.

20

VREME

Danes popoldne se bodo začele pojavljati plohe in nevihte. Jutri čez dan se bo deloma zjasnilo. V nedeljo bo večinoma sončno.

11/24 °C
jutri: spremenljivo

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Popevka 2018 z voditeljema Nuško Drašček in Mariem Galuničem

Letošnja Popevka bo v nedeljo, 23. septembra, ob 20. uri, v prenosu na TV SLO 1. Čez festivalski večer, na katerem boste slišali 13 novih popevk, vas bosta popeljala Nuška Drašček in Mario Galunič. Nastopili bodo: Flora Erma Lotrič, Alex Volasko, Tjaša Hrovat in Uroš Steklasa, Canegatto, Gregor Ravnik, Nika Zorjan, Andraž Hribar, Nastja Gabor, Matjaž Kumelj, MJAV, Manca Špik, Rene Markič in Lea Likar. Spremljevalni program bo posvečen mini jubileju, ki ga festival letos praznuje – tj. dvajset let od njegove vnovične obuditve leta 1998.

Trem izmed vseh, ki boste pravilno odgovorili na nagradno vprašanje, bomo podelili zgoščenko DSZG 2017 in eno kodo za dostop do digitalnega albuma Popevka 2018, ki bo izšel dan po festivalu. Nagradno vprašanje: Kdaj in kje boste lahko spremljali letošnji festival Popevka? Odgovore s svojimi podatki pošljite do torka, 25. septembra 2018, na naslov: Gorenjski glas, Bleiweisova 4, 4000 Kranj ali na koticek@g-glas.si.

Obvestilo

Spoštovani naročnice in naročniki Gorenjskega glasa, koncert Marte Zore in Gojmirja Lešnjaka - Gojca v soboto, 15. septembra 2018, v Letnem gledališču Khislstein odpade! Nagradne igre v koticu za naročnike, objavljene v Gorenjskem glasu v petek, 7. septembra 2018, zato nismo izpeljali. Za razumevanje se zahvaljujemo.

Darilo
izzrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas
Knjigo prejme MAJDA PRETNAR z Bleda.

Mario Henjak predsednik
uprave Gorenjske banke

Za predsednika uprave Gorenjske banke je imenovan Mario Henjak. Več kot dve desetletji izkušenj v bančništvu.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kranj – Nadzorni svet Gorenjske banke je za predsednika uprave banke imenoval Maria Henjaka. Mandat mu nastopi z dnem pridobitve dovoljenja Banke Slovenije, za katerega je že zaprosil. Po pridobitvi licenc bo uprava tričlanska, poleg Henjaka bosta delo nadaljevala dosedanja članica uprave Mojca Osolnik Videmšek in David Benedek.

Mario Henjak se je rodil v Šibeniku na Hrvaškem in ima 22 let delovnih izkušenj v bančništvu in pri vodenju mednarodnih bančnih skupin v regiji. Deloval

je v Banki Koper (Intesa SanPaolo) v Sloveniji, PBZ (Intesa SanPaolo) na Hrvaškem in bil od leta 2013 v Sberbank Hrvaška, kjer je do januarja 2018 opravljal funkcijo predsednika uprave. Na ekonomski fakulteti v Zagrebu je zaključil magistrski študij. Svoje znanje je nato izpopolnjeval na mednarodnem Executive programu INSEAD in na London Business School. Njegove najmočnejše strokovne kompetence so zelo dobro poznavanje bančništva, financ in poslovanja v mednarodnem okolju, so sporočili iz Gorenjske banke.

Skupaj bomo brali

V prihodnjih dneh bo v Sloveniji prvič doslej potekala akcija Nacionalni mesec skupnega branja 2018. Ena od pobudnikov je tudi Mestna knjižnica Kranj, ki pripravlja več dogodkov v prvem tednu oktobra.

IGOR KAVČIČ

Ljubljana – Na Ministrstvu za kulturo so predstavili Nacionalni mesec skupnega branja (NMSB), akcijo, ki povezuje vse, ki skrbijo za spodbujanje branja in bralne kulture, z namenom dviga bralne kulture in bralne pismenosti vseh prebivalcev v Sloveniji, slovenskem zamejstvu in med Slovenci po svetu. Kot je povedala predsednica Bralnega društva Slovenije Savina Zwitter, se v sicer majhni Sloveniji veliko ustanov in posameznikov ukvarja z branjem, po večletnih prizadevanjih pa se tokrat prvič v tako velikem številu povezujejo v mrežo. Med podporniki so tudi ustanove, ki se sicer ukvarjajo s popolnoma drugačnimi vsebinami, med njimi na primer Nacionalni inštitut za javno zdravje in Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez. Izrazila je prepričanje, da bo letošnji projekt NMSB prerasel v medresorski program.

Poleg Bralnega društva Slovenije, Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS, Društva slovenskih pisateljev, Mariborske knjižnice, Mestne knjižnice Ljubljana, Slovenske sekcije IBBY, Združenja slovenskih splošnih knjižnic in Zveze bibliotekarskih društev Slovenije je tudi Mestna knjižnica Kranj. „Pobudniki in organizatorji akcije s sodelovanjem krepimo prepoznavanje

Akcijo so s svojimi ilustracijami oplemenitili najodličnejši slovenski ilustratorji.

Pomembno vizualno podporo projektu dajejo dela vrhunskih slovenskih ilustratorjev (prejemnikov nagrad, priznanj in plaket Hinka Smrekarja, podeljenih v okviru Slovenskega bienala ilustracije). Ilustracije so tako prispevali avtorji, ambasadorji NMSB 2018: Suzana Bricelj, Zvonko Čoh, Jelka Godec Schmidt, Marjan Manček, Matija Medved, Andreja Peklar, Peter Škerl in Ana Zavavlav.

pomena bralne pismenosti in bralne kulture na nacionalni ravni ter omogočamo celovitejšo nacionalno skrb za to pomembno področje,“ je povedala koordinatorka projekta v Mestni knjižnici Kranj Damjana Mustar: „V sodelovanju z občino, ki se ponaša tudi z nazivom Branju prijazna občina, se bomo v prvem tednu oktobra z različnimi dogodki povezali v skupnem branju. Podroben program

dogodkov bomo sproti objavljali na spletnih straneh knjižnice in občine.“

V Mestni knjižnici Kranj za spodbujanje branja in bralne kulture tudi sicer organizirajo različne bralne akcije in aktivnosti, ki so povezane z branjem, kot so na primer akcija družinsko branje, organiziranih je 22 bralnih skupin za vse generacije, mesečne bralne akcije s poudarkom na različnih tematikah, pravljicne urice,

v knjižnici celo leto poteka projekt Rastem s knjigo, v katerem sodelujejo vse osnovne in srednje šole v Kranju ... V okviru Nacionalnega meseca skupnega branja pa bodo v sodelovanju s partnerji organizirali različne dejavnosti, povezane z branjem, v tednu med 1. in 6. oktobrom. „K branju bomo spodbudili prebivalce lokalne skupnosti (otroke, mladino, družine, odrasle, strokovno javnost ...) in s skupnimi močmi pokazali, da brez branja nam živeti ni,“ še dodaja Mustarjeva, da bodo s knjižnico na prostem sodelovali tudi na letošnjem 4. Festivalu športa – Kranj 2018. K akciji Nacionalnega meseca skupnega branja so se z bralnimi dogodki pridružile tudi druge gorenjske knjižnice.

Vinjete bodo rožnate barve

Vinjete za leto 2019, ki bodo naprodaj od decembra, bodo rožnate barve, so sporočili z Družbe za avtoceste v Republiki Sloveniji.

SIMON ŠUBIČ

Kranj – Družba za avtoceste v Republiki Sloveniji (Dars) je pred dnevi prek Twitterja sporočila, da bo vinjeta za leto 2019, sicer enajsta po vrsti, rožnate barve, kakršna je bila že leta 2011. »Zaradi naraščanja prometa in prometnih nesreč razmere na avtocestah niso vedno rožnate. Bo pa rožnata nova vinjeta z letnico 2019. Naj vas popelje v varno in strpno vožnjo!« so čivknili z Darsa. Nove vinjete bodo začeli prodajati decembra, veljale pa bodo od konca januarja 2020.

Cene vinjet ostajajo nespremenjene, so nam

razložili na Darsu. Letna vinjeta za osebna vozila bo tako stala 110 evrov, mesečna 30 evrov in tedenska 15

evrov. Motoristi bodo za letno vinjeto odšteli 55 evrov, za polletno 30 evrov in za tedensko 7,5 evra. Vozniki

kombijev bodo za letoletno vinjeto plačali 220 evrov, za mesečno 60 evrov, za tedensko pa 30 evrov.

Dars je letos do konca julija prodal več kot 4,8 milijona kosov vinjet, z njihovo prodajo pa je ustvaril 148,4 milijona evrov prihodkov, kar je za sedem milijonov evrov več kot v enakem lanskem obdobju. Poleti je minilo tudi deset let, odkar so na slovenskih avtocestah uvedli vinjete. Od 1. julija 2008 do 30. junija 2018 so jih prodali že več kot 56,1 milijona, Dars pa je z njimi zaslužil več kot 1,3 milijarde evrov, ki jih je namenil nadgradnji avtocestnega omrežja.

Vinjete za leto 2019 bodo rožnate barve. / Foto: Dars

Manj bodo delali s papirji, več z ljudmi

Prvega oktobra se bo tudi v praksi udejanjila nova organizacijska struktura centrov za socialno delo. Namesto dosedanjih 62 bo 16 centrov za socialno delo, eden bo deloval tudi na Gorenjskem. O podrobnostih smo se pogovarjali z vršilko dolžnosti direktorice območnega centra Urško Repar Justin, dosedanjo direktorico CSD Radovljica.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Kaj prinaša reorganizacija centrov za socialno delo, ki se bo uveljavila s 1. oktobrom?

»V prvi fazi gre za spremembo organizacijske strukture. Iz 62 dosedanjih centrov za socialno delo jih nastaja 16. Pri nas na Gorenjskem se združuje pet centrov, kar v organizacijskem smislu predstavlja precej prednosti: enotno računovodsko, pravno kadrovsko službo, službo za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev. V vsebino se za zdaj še ne spuščamo v toliki meri, ker je trenutno s pomenjenjem organizacije veliko dela. Prednost vidimo v tem, da se bomo centri organizacijsko in strokovno poenotili, kar tudi strokovno pomeni večjo učinkovitost. Poleg tega prednosti prinaša tudi dejstvo, da nas bo namesto 62 samo 16 in se bomo tako tudi lažje dogovarjali.«

Na teren, k ljudem

Kakšna bo ostala vloga petih enot, dosedanjih centrov za socialno delo? Se bo z vidika dostopnosti ob tej centralizaciji za ljudi kaj spremenilo?

»Vloga enot bo enaka kot doslej, le da se birokratki del umakne iz dosedanjih centrov in se okrepi delo strokovnih delavcev z ljudmi. Več časa bo za terensko delo, to je tudi vizija reorganizacije. Na enotah ostajajo delavci zaposleni pod enakimi pogoji in z enako vsebino dela. V zadnjem času je CSD odločal o pravicah in o denarju, ob čemer smo kar nekoliko pozabili na človeka. Ko bomo od zdaj delali z uporabniki denarnih socialnih pomoči, bomo lahko spet ljudi celostno obravnavali: jim nudili osebno

Urška Repar Justin / Foto: Primož Pičulin

pomoč, organizirali delavnice za brezposelne, delali z družinami ... Naša reorganizacija se povezuje tudi s projektom socialna aktivacija. Uporabniki, ki so najbolj pomoči potrebni, so kot edino pomoč na centru dobili denar, potrebujejo pa še kaj drugega.«

Bo reorganizacija prinesla centrom tudi več zaposlitev?

»Mi bi si to sicer želeli, saj bi morali zlasti na enotah okrepiti stroko. Nekaj dodatnih zaposlitev je doslej bilo, a niso vse povezane z reorganizacije. Novi delovni mesti sta dve, od sicer 160 zaposlenih (s čimer smo tretji največji center v državi po reorganizaciji). Želimo pa si dodatnih zaposlitev.«

Vloge še naprej oddajajo na »starih« centrih

Pa se naloge CSD in njegovih enot ne bodo podvajale?

»Ne, nikakor. Na ravni novega CSD Gorenjske (s sedežem v Kranju) bo

organizirana skupna služba, služba za uveljavljanje pravic iz javnih sredstev in skupna strokovna služba, ki bo vključevala koordinacijo in pomoč žrtvam, znotraj slednje tudi mobilna strokovna enota, ki bo na voljo vsem enotam znotraj območnega centra za socialno delo. Iz osrednjega centra bodo šle letne pravice iz javnih sredstev, na enotah pa se bodo delale mesečne mešane pravice, ki se obnavljajo na tri mesece. S tem se masovno izdajanje odločb iz enot umika in bodo lahko strokovni delavci bolj delali z ljudmi in manj s papirji. Pomembno je tudi, da uporabniki vedo, da se vloge še naprej oddajajo na istem CSD, kot so se doslej. To velja tudi za vloge za letne pravice, tudi informacije o tem bodo dobivali na domači enoti in jim ne bo treba za te stvari hoditi v Kranj, kjer bo sedež CSD Gorenjske. Vse ostaja za uporabnike enako, le sedež odločanja se spremeni. Vseh pet enot CSD (Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka, Tržič) bo neposredno dostopnih uporabniku.«

Nujna kadrovska okrepitev

Kakšne koristi bodo torej imeli od reorganizacije uporabniki?

»Prvega oktobra, ko se začenja organizacijska struktura, se te najbrž še ne bodo občutile. Morda bodo na

Območna enota Centra za socialno delo Gorenjska s sedežem v Kranju bo pokrivala enote: Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Tržič. Delo CSD Gorenjska vodi direktorica, imenovana s strani vlade, vodje enot so njeni pomočniki.

začetku zaradi večjega obsega dela celo kaki zaostanki, se bomo pa trudili, da do tega ne bi prihajalo. Cilj in vizija reorganizacije pa je vrnitev strokovnega dela nazaj na centre. Strokovni delavci se bodo več ukvarjali z ljudmi in manj s formalnostmi, se osredotočili na prejemanje denarne socialne pomoči in jih obravnavali celostno in na vseh nivojih, saj ne gre le za ljudi, ki nimajo denarja, pač pa imajo različne težave: v duševnem zdravju, z alkoholizmom, bivanjsko problematiko, težave v partnerstvu in vzgoji otrok, nasilje ..., revščina prinese s seboj marsikaj. Za delo s takšnimi težavami naših uporabnikov bodo imeli strokovni delavci v prihodnje več časa. Ob tem pa je tudi nujno, da nas kadrovsko okrepijo. Smo namreč v socialni zelo kadrovsko podhranjeni podobno kot v drugih dejavnostih, kjer je veliko poudarka na operativi.«

k

KOMENTAR
DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Bližji ljudem

Na teren, bližje ljudem je vodilo enega največjih projektov ministrstva za delo, družino in socialne zadeve v pravkar minulem mandatu, reorganizacije centrov za socialno delo. Zadnji teden svojega ministrujanja ga je javnosti predstavila ministrica v odhajanju Anja Kopač Mrak, v praksi pa se bo začel uveljavljati 1. oktobra. Mreža centrov za socialne zadeve se ni spreminjala četrto leto in je bil že čas za njeno posodobitev. Snovalci reorganizacije so prepričani, da so našli pravo formulo za učinkovitejše delovanje sistema, ki se bo približal ljudem in njihovim življenjskim problemom. Številne naloge, ki so doslej administrativno obremenjevale centre, se bodo sedaj strnile v območnih centrih za socialno delo, dosednji centri pa bodo postali enote centralnega CSD, razbremenjene birokracije, kar bo omogočilo, da bodo imeli strokovni delavci več časa za terensko delo, za vsebinsko ukvarjanje z različnimi težavami ljudi v lokalnem okolju. Zaposleni v centrih pričakujejo, da se bodo njihove službe tudi kadrovsko okrepile, da bodo tej nalogi kos in jim v odnosu do uporabnikov ne bo treba odločati le o denarju. Revščina, s katero najpogosteje povezujemo to institucijo, namreč ne pomeni zgolj pomanjkanja materialnih sredstev, pač pa s seboj prinaša tudi druge probleme, ki se jih morajo stro-

kovni delavci lotiti skupaj z uporabniki in z njimi določiti način reševanja. To namerava-jo doseči tudi s socialno aktivacijo ljudi, ki tvegajo revščino in so socialno izključeni, denimo dolgotrajnih prejemnikov denarnih socialnih pomoči.

Ljudje, ki imajo v katerem od svojih življenjskih obdobj opravi- tvi s centrom za socialno delo (prosijo za otroški dodatek, subvencijo vrtca, šolske malice ali kosila, državne štipendije), bodo učinke reorganizacije bolj kot 1. oktobra začeli čutili prihodnje leto, ko jim ne bo več treba skrbeti za podaljševanje tako imenovanih letnih pravic iz javnih sredstev. Vlogo zanje bodo oddali le, ko bodo prvič zaprosili za katero od teh pravic, nato pa bo CSD o podaljšanju odločal po službeni dolžnosti in upravičence o tem obveščal z informativnimi izračuni, kakršne že poznamo pri dohodnini in zoper katere bodo lahko upravičenci, če se z njim ne bodo strinjali, tudi ugovarjali. Sistem, ki bo povezoval več podatkovnih baz, bo avtomatično enkrat letno preveril izpolnjevanje pogojev za nadaljnje prejemanje pravic. Upajmo, da bo informacijski sistem učinkovito deloval in s tem skrbel, da se strokovnim delavcem na centrih ne bo treba ukvarjati s formalnostmi, pač pa bodo lahko prihajali k ljudem, prepoznavali njihovo stisko in jim po najboljših močeh pomagali.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA

Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE

Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO

NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Petermel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir, stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA

Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK

Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA

Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE

Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Bleiweisova cesta 4, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je poltednik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

Novost reorganizacije je tudi informativni izračun za prejemnike pravic in subvencij, ki ga uvajajo od 1. januarja naprej. Ljudem namreč ne bo več treba vsako leto obnavljati letnih pravic iz javnih sredstev (otroški dodatek, subvencija vrtca, malice, kosila, državna štipendija). Zanje bodo zaprosili le prvič, nato pa jim bo CSD o njih vsako leto izdal informativni izračun. Nanj bodo lahko (podobno kot smo vajeni pri dohodnini) podali ugovor, če ne, bo informativni izračun dobil naravno upravnega akta, odločbe.

Petina domov z izgubo

Več kot petina domov za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodov je lani poslovala z izgubo. Med 21 domovi v rdečih številkah so tudi preddvorski, kamniški in domžalski.

ANA ŠUBIC

Kranj – Lani je kar 21 od skupno stotih domov za starejše in posebnih socialnovarstvenih zavodov poslovalo z izgubo, od tega trinajst javnih zavodov in osem koncesionarjev, ugotavljajo v Skupnosti socialnih zavodov Slovenije. V primerjavi s predlanskim letom se je delež izvajalcev v rdečih številkah več kot podvojil, kar je posledica prenizkih plačil Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) za opravljene zdravstvene storitve, ki ne pokrijejo več niti plač predpisanega zdravstvenega kadra, opozarjajo v skupnosti socialnih zavodov. »Ti podatki so zelo skrb vzbujajoči. Presežek prihodkov nad odhodki je za javne zavode izjemno pomemben, saj predstavlja nepogrešljiv vir za prepotrebne naložbe v obnovo in posodobitev objektov, ki so bili v večini primerov zgrajeni pred približno štiridesetimi leti in so vse manj primerni za sodobne potrebe,« opozarja sekretar skupnosti Jaka Bizjak in dodaja, da vlada za vlaganja

v domove lani ni namenila nobenih sredstev.

Povprečna cena zdravstvene nege se je od leta 2009 znižala za 5,7 odstotka, stroški dela, ki predstavljajo večino odhodkov izvajalcev, pa naraščajo zaradi dviga plač, sprostitev napredovanj in ukinitve varčevalnih ukrepov. Plačila ZZZS-ja za zdravstvene storitve tako od lanskega leta prvič ne pokrijejo več niti plač zdravstvenega kadra, ki ga morajo izvajalci skladno z zakonodajo in pogodbo z ZZZS-jem zagotavljati. »Država vedno večji delež stroškov oskrbe prelagata na starostnike in svojce, kar kaže povečevanje deleža oskrbnin v prihodkih domov. Če so oskrbnine še leta 2011 predstavljale 57,6 odstotka prihodkov na oskrbni dan, se je ta delež lani povzpел že na 61,3 odstotka,« navajajo v skupnosti.

Največ izgube v Preddvoru

Med trinajstimi domovi s širšega območja Gorenjske so lani negativno poslovali trije: preddvorski, domžalski in kamniški. Največjo

izgubo v višini skoraj 118 tisoč evrov so imeli v Domu starejših občanov Preddvor. Nastala je zaradi nenačrtovanega povečanja stroškov dela zaposlenih v zdravstveni negi, čemur pa ni sledil dvig cene in jih tako ZZZS tudi ni pokrtil, je pojasnila direktorica Andreja Valant: »Plačilo ZZZS ne zadostuje niti za stroške plač in druge stroške dela, kaj šele za materialne stroške in amortizacijo, ki bi jih moral kriti po zakonu.« Izgubo, s katero so se soočili prvič, so pokrili s presežkom iz preteklih let, ki bi ga sicer namenili nadaljnjim investicijskim vlaganjem za posodobitev standarda bivanja. Nadaljnji razvoj doma je po besedah Valantove sedaj odvisen od finančne politike države in ZZZS, saj z rednimi prihodki ne pokrivajo tekočih stroškov. »Upam, da bomo s strani ZZZS prejeli plačilo za opravljeno zdravstveno nego, kot velevajo predpisi, torej da bo cena krila stroške dela skladno z zakonodajo, materialne stroške in amortizacijo,« pravi Valantova in dodaja, da se bodo v nasprotnem primeru znašli

Foto: Gorazd Kavčič

Vzrok za finančne težave domov za starejše so prenizka plačila ZZZS-ja za zdravstveno nego, opozarjajo v Skupnosti socialnih zavodov Slovenije. Fotografija je simbolična.

v podobni situaciji kot bolnišnice, ki jih je država lani morala reševati z interventnim zakonom.

Investicije morajo zamikati

Tega se boji tudi direktorica Doma upokoencev Domžale Nataša Zalokar, ki prav tako opozarja, da tako ne bo šlo v nedogled. Zaradi povečanja stroškov dela na področju zdravstvene nege in prenizkih plačil ZZZS so lani imeli 45 tisoč evrov izgube. »S finančnimi težavami se soočamo od lanskega leta, ko je vlada dvignila plače zaposlenih do 26. plačnega razreda in za napredovanja delavcev, ni pa zagotovila zadostnega denarja zanje,«

je povedala. Primanjkljaj skušajo pokrivati iz tržnih virov, kot sta razvoj hrane in gostinska dejavnost, obenem pa so prisiljeni predstavljati naložbe in obnovitvena dela. »Izgubo bomo lahko v celoti pokrili šele, ko bodo plačila ZZZS-ja za opravljene storitve zdravstvene nege pokrila vse nastale stroške,« pravi Zalokarjeva. Poslovanje doma so po njenih besedah racionalizirali do skrajnih meja, prostora za omembe vredne prihranke nimajo več, če ne želijo poslabšati kakovosti bivanja stanovalcev.

Kamniški dom starejših pa je imel skoraj 64 tisoč evrov izgube. Približno polovico jo je povzročila slabša

zasedenost doma zaradi obnove, 29 tisoč evrov pa je bilo primanjkljaja, ki je nastal zaradi neuskladitve cene zdravstvene nege. Izgubo so pokrili s presežkom preteklih let, tako kot predlani. »Notranje rezerve za boljše poslovanje smo že izkoristili. Za nemoteno poslovanje bi se morala uskladiti cena zdravstvene nege, da bi pokrila stroške dela in materiala,« je dejala direktorica Marija Rems.

Na drugi strani so nekateri domovi lani imeli lepe dobičke. Tržiški in radovljiški sta po podatkih skupnosti socialnih zavodov imela po 226 tisoč evrov dobička, v večini ostalih domov pa je znašal med 15 in 85 tisoč evri.

Jeseniška bolnišnica še naprej pozitivno

Jesenice – Splošna bolnišnica Jesenice še naprej posluje pozitivno, ob polletju je pozitiven poslovni izid znašal 178 tisoč evrov. Tekoče poslovanje je pozitivno že zadnja štiri leta. S poslovanjem se je v torek seznanil svet javnega zdravstvenega zavoda Splošna bolnišnica Jesenice. Ob tem so ponovno opozorili na potrebo po dvigu cen zdravstvenih storitev, po zavrnitvi nakupa angiografa s strani ministrstva za zdravje pa so ponovno poudarili, da je ta investicija nujna, saj je gorenjska edina regija, ki angiografa nima.

Konec meseca vrata odpira prenovljena Korona

MARJANA AHAČIČ

Kranjska Gora – Septembra lani je družba Hit začela obsežno obnovo leta 1991 odprtega igralniško-zabavišnega centra Korona v Kranjski Gori. V teh dneh zaključujejo še zadnja dela, odprtje prenovljenega kompleksa pa načrtujejo za 21. september.

Kot pojasnjujejo v novogoriškem Hitu, gre za eno največjih prenov v slovenskem turizmu in občini Kranjska Gora v tem obdobju in hkrati njihovo najpomembnejšo investicijo v zadnjih dveh letih; zanjo namenjajo kar 8,3 milijona evrov.

»Gre za izredno zahteven projekt, saj se je center prenavljal v času tekočega obratovanja igralnice in hotela. S prenovno smo pridobili nove igralniške površine ter povsem nove hotelske sobe, manjši center dobrega počutja, restavracijo in kuhinjo. Velika pohvala

gre vsem zaposlenim, teh je v Koroni 161, ki so v času prenove znali izkazati pravo gostoljubje in poskrbeti, da so se gostje kljub gradbenim in prenovitvenim delom pri nas dobro počutili,« je poudaril direktor Korone Tomaž Repinc.

Kot je še pojasnil, je bil igralniško-zabavišni center

Korona odprt leta 1991 in prenovljen v letu 1999, nazadnje pa prenovljen poleti 2015, ko so prenovili del namestitvenih kapacitet v prvem nadstropju, kjer so na novo uredili štiri sobe in dva apartmaja.

Trenutno je hotel Korona polno zaseden, zatrjujejo v Hitu. »Glavnina gostov

prihaja iz Italije, prvi odzivi pa so izjemno dobri. Naš cilj je okrepiti tržni položaj Korone kot položaj alpskega igralniško-zabavišnega centra v povezavi s Špikom kot alpskim resortom. Obetamo si prodor še globlje na avstrijski trg, ki je glede kvalitete produkta zelo zahteven.«

Prenovljeno Korono bodo odprli konec meseca.

MESTNA OBČINA
KRANJ

PRIHODNI IZZIVI UPRAVLJANJA SPROSTOROM

Evropski projekt INTERREG Central LUMAT bo 25. septembra 2018 na Brdu pri Kranju organiziral mednarodno konferenco o prihodnjih izzivih celovitega upravljanja z zemljišči.

Enodnevna konferenca bo osredotočena na vlogo celovitega prostorskega in regionalnega planiranja ter na pomen urbane prenove za spopadanje z izzivi širitve urbaniziranih območij in zmanjševanja porabe zemljišč. Da bi dosegli zastavljene cilje na področju trajnostne rabe tal, bodo prihodnje rešitve morale vključevati ukrepe za kompenzacijo in okoljska orodja, ki so že bila uvedena v različnih evropskih regijah. Dobre prakse in rešitve bodo predstavili partnerji LUMAT in vabljeni govorniki.

Konferenco organizirajo partnerji projekta Interreg CENTRAL LUMAT in Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije. Več informacij je na voljo na spletni strani Mestne občine Kranj www.kranj.si.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

Aljažev stolp je na Jesenicah

Aljažev stolp obnavljajo v kovinarski delavnici podjetja KOV na Jesenicah. Dela naj bi trajala dva tedna, v začetku oktobra pa naj bi stolp znova vrnili na vrh Triglava.

URŠA PETERNEL

Jesenice – V sredo okrog desete ure dopoldne so Aljažev stolp, slovenski nacionalni ponos, iz Ljubljane znova pripeljali na Gorenjsko, na Jesenice. Naslednja dva tedna ga bodo obnavljali v jesenškem podjetju KOV. Kot je povedal direktor podjetja Vojo Jovičič, je pripravljen natančen izvedbeni elaborat prenove stolpa, ki so ga izdelali v sodelovanju z Zavodom za varstvo kulturne dediščine Slovenije oziroma Restavratskim centrom. Stolp bodo speskali s sodo in tako odstranili stare premaze in rjo, zatem nanесли temeljni premaz in nato še končni premaz. Stolp bo ostal sive barve, po projektu naj bi uporabili sivo barvo z barvne lestvice RAL 7042. V sklopu del bodo obnovili tudi odprtine oziroma okna na stolpu, ki bodo po novem na mestu, kjer so bila prvotno, torej na stojni

Aljažev stolp so v sredo pripeljali na Jesenice, kjer ga bodo dva tedna obnavljali v delavnici podjetja KOV.

višini. Nova pa bo kapa stolpa, ki je zaradi udara strel in poškodb zaradi cepinov tudi najbolj uničena. Mojstri iz podjetja KOV, med katerimi so tudi planinski zanesenjaki in gorski reševalci, bodo poskrbeli tudi za gradbena dela na vrhu Triglava in za montažo stolpa in njegovo pričvrstitve. Po novem naj bi bil

pritrjen s štirimi sidri (doslej je bil s tremi).

Obnovo bodo ves čas spremljali strokovnjaki Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Restavratskega centra, posneli pa naj bi tudi film o obnovi.

»Za naše podjetje je to izjemna promocija, v čast nam je, da lahko sodelujemo pri

obnovi stolpa, ki je slovenski nacionalni simbol. Potrudili se bomo, da ga bomo strokovno obnovili in vrnili nazaj na vrh Triglava takšnega, kot je bil, ko ga je tja postavil Jakob Aljaž pred 123 leti,« je povedal direktor podjetja KOV Vojo Jovičič. Kot je dodal, ljudje zelo čustveno reagirajo, ko vidijo stolp; ko so ga s tovornjakom peljali v Ljubljano, so ga fotografirali z balkonov, mnogi se ga želijo dotakniti. Eden od sodelavcev podjetja KOV nam je tako dejal, da je bil na Triglavu že 51-krat, zdaj pa se bo stolpa dotaknil 52-ič, tokrat v delavnici ...

Obnova stolpa naj bi trajala približno dva tedna, po terminskem planu pa naj bi ga na vrh Triglava s helikopterjem znova odpeljali enkrat med 8. in 12. oktobrom. Obnova naj bi stala okrog 50 tisoč evrov, od tega sama obnovitvena dela nekaj manj kot 34 tisoč evrov.

Festival plesa v vrsti v Gorjah

Gorje – V Gorjah bodo konec tedna znova gostili festival plesa v vrsti Linerifest 2018, največji tovrstni festival pri nas, na katerem se bo od petka do nedelje več kot dvesto plesalcev iz vse Evrope učilo plesa v vrsti, plesalo in uživalo v skupnem druženju. Vrhunec bo predstavljal sobotni plesni spektakel ob 20.30. Kot častni gostje bodo na festivalu sodelovali mednarodno uveljavljeni in priznani plesni koreografi Maggie Gallagher, Roy Verdonk in Daniel Trepatt, ki bo med drugim vodil tudi delavnico za otroke, ter Jurka Blažko, maestra country dance - catalan style. Tridnevni festival bo s svojim nastopom popestrila še atraktivna skupina iz Nemčije Members of dance, ki je prepoznavna po plesnem gledališču, v katerem nastopa več kot trideset vrhunskih plesalcev.

Nadaljevanje obnove avtoceste mimo Jesenic

Jesenice – Po zaključku glavne turistične sezone se začenja obsežnejša obnova dela cestišča gorenjske avtoceste A2 med priključkoma Jesenice vzhod (Lipce) in Jesenice zahod (Hrušica) proti Karavankam. Promet bo predvidoma do konca novembra potekal le po enem pasu v vsako smer vožnje. Skoraj pet kilometrov smernega cestišča avtoceste bosta po pogodbi v skupnem nastopu obnovila Gorenjska gradbena družba iz Kranja in Strabag iz Ljubljane. Pogodbena vrednost del znaša 4,8 milijona evrov. V sklopu del bosta v smeri proti Karavankam nekaj časa zaprta tudi izvoz Jesenice zahod ter počivališče Jesenice. Zaradi del na Darsu v času septembrskih prometnih konic ob vračanju turistov domov pričakujejo tudi občasne zastoje.

Projekt odvajanja odpadne vode v Trziču

Tržič – Občina Tržič je pristopila k javnemu naročilu za pridobivanje služnostnih pogodb za projekt Odvajanje in čiščenje odpadne vode v porečju zgornje Save – Občina Tržič, pod katero občina načrtuje gradnjo fekalne kanalizacije v aglomeraciji Loka, ponekod tudi obnovo vodovoda ter ceste z meteorološko kanalizacijo.

Pod novo streho

Ob spremljavi Godbe Gorje so v torek na šolskem dvorišču slovesno končali projekt energetske sanacije strehe na Osnovni šoli Gorje.

MATEJA RANT

Gorje – »Na tak način, kot letos začnemo novo šolsko leto, je zelo lepo,« je nad dobro popotnico, s katero se je po letošnjih počitnicah spet začel pouk v njihovi šoli, navdušena ravnateljica OŠ Gorje Mojca Brejc. V obnovo strehe so po besedah župana Petra Torkarja vložili 120 tisoč evrov, ki so jih sprva predvideli za ureditev treh dodatnih učilnic ob telovadnici, a je načrte spremenila streha, ki je začela zamakati. V prihodnje se bo

kljub temu treba lotiti tudi prostorske stiske, je opozorila ravnateljica, župan pa pri tem računa tudi na posluš ministrstva za izobraževanje, ki v prihodnje obljublja več sredstev za to.

Mojca Brejc se je ob slovesnem zaključku del pri obnovi strehe posebej zahvalila županu in odgovornim na občini, da so se vedli kot dobri gospodarji in se lotili temeljite sanacije strehe. »Samo začasne rešitve bi bile dražje,« je opozorila. Ob tem je spomnila na šolsko leto 2016/2017, ko je morala ob

prihodu v šolo prestopati številne brisače, ki so lovile kaplje, ki so padale izpod stropa. Pa sploh ni bilo nujno, da je zunaj deževalo, kapljalo je tudi ob mrzlih zimskih jutrih, ko se je pod stropom nabirala vlaga, ali pa na lepe pomladne dneve, ko je sonce topilo sneg na strehi, je razložila. Zato jo veseli, da so jim omogočili boljše pogoje za delo. »Na tem mestu je namreč središče oziroma srce občine Gorje. Pod streho šole in vrtca bijejo srca 385 otrok, ki predstavljajo prihodnost vseh nas. Ob dobrih materialnih pogojih bomo učitelji v sodelovanju s starši lahko skrbeli, da otroci pridobijo znanje in veščine za odgovorno in srečno življenje,« je vizijo vseh strokovnih delavcev šole strnila ravnateljica. Nov izziv bo zato po njenih besedah prostorska stiska, ki je letos še posebno velika.

Župan Peter Torkar (desno) z nekdanjim ravnateljem Milanom Rejcem in sedanjo ravnateljico Mojco Brejc pred šolo z obnovljeno streho / Foto: Gorazd Kavčič

QL **muvaj muvaj**

Z JUNAKI MADAGASKARJA IN QLARO

- **ZAPOJ Z JUNAKI IZ DŽUNGLE**
- **ZAPLEŠI QLARIN PLES S PLESNO SKUPINO MOJCE HORVAT**
- **POSADKAJ SE Z VELIINKO ROJSTNODNEVNO TORTO**

KAMNIK
15. SEPTEMBER
ob 11.00

KRANJ
22. SEPTEMBER
ob 11.00

Madagaskar ponovno v Qlandii OKTOBRA.
Več na www.qlandia.si

KOMPAS SPAR QLANDIA

Kranj uvaja Mestno kartico

Po vzoru dobro znane ljubljanske Urbane tudi Mestna občina Kranj uvaja Mestno kartico, s katero naj bi Kranjčani v prihodnosti uporabljali in plačevali vse storitve občine in njenih zavodov.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Občani in obiskovalci Kranja bodo v prihodnosti z uporabo pametne mobilne aplikacije ali pametne kartice uporabljali in plačevali različne storitve občine in javnih zavodov, kot so parkiranje, javni potniški avtobusni in železniški promet, vstopnine za gledališke in športne prireditve, knjižnične storitve, izposoja koles ... V sredo sta namreč kranjski župan Boštjan Trilar in predstavnik konzorcija izvajalcev mag. Igor Bohorč, direktor strateške poslovne enote Poslovni trg v Telekomu Slovenije, podpisala pogodbo za izvedbo sistema pametne aplikacije – Mestne kartice. Gre za sistem Smart City, v katerem so povezane tri mestne občine – poleg Kranja še Novo mesto in Nova Gorica, njegova uvedba pa je predvidena že v začetku leta 2019, ko

Sistem Mestna kartica bo zaživel že v začetku prihodnjega leta, sta napovedala podpisnika pogodbe kranjski župan Boštjan Trilar in Igor Bohorč iz Telekoma Slovenije. / Foto: Gorazd Kavčič

bi vanj predvidoma že vključili javna parkirišča, mestno knjižnico, komunalne storitve ter javni potniški avtobusni in železniški promet, je napovedal Trilar.

»Kranjčani in Kranjčanke so danes dobili veliko tehnološko pridobitev, ki jim bo olajšala življenje. Gre za storitve pametne aplikacije, ki bo omogočala, da bodo lahko

vse storitve plačevali s telefonom oziroma se bodo lahko identificirali na vseh zavodih in za uporabo storitev, kjer se zahteva identifikacija. Uporaba bo enostavna z

dotikom telefona na terminalu, za tiste, ki pa imajo malo starejše telefone, ocenjujem, da je takih med štiri in pet odstotkov, bo na voljo tudi pametna kartica.« je ob podpisu pogodbe povedal Trilar. Kot je pojasnil, razvoj aplikacije oziroma kartice ne bo strošek občine, temveč konzorcija izvajalcev, občina pa bo storitev plačevala na podlagi števila transakcij, ki jih bodo uporabniki izvedli. Po zdajšnjih ocenah naj bi tako Mestno občino Kranj delovanje sistema v prvem letu stalo okoli 60 tisoč evrov, stroški uporabnika pa bodo odvisni od tega, koliko plačljivih storitev bo koristil.

Po mnenju kranjskega župana bi moral sistem Smart City postati državni projekt in tako uporaben za vse slovenske občine: »Zato pozivam državo, naj izkoristi priložnost in enostavno razširi projekt pametne aplikacije še na ostale občine. Občine začetne investicije ne potrebujejo, prednost je, da je lahko sistem zelo hitro implementiran, občani pa bodo aplikacijo lahko uporabljali v katerikoli občini, kamor bodo prišli.«

Mestne občine Kranj, Novo mesto in Nova Gorica

so kot skupen naročnik na podlagi javnega razpisa za izvajanje storitev Mestne kartice izbrale rešitev Smart City konzorcija partnerjev Telekoma Slovenije in Petrola ter podizvajalskih podjetij Imovation in mBills. Po besedah Igorja Bohorča iz Telekoma Slovenije sistem Smart City vključuje številne napredne rešitve, primerljive s podobnimi sistemi po svetu, omogoča pa hitra, transparentna in enostavna brezgotovinska plačila storitev in produktov. »Smart City je modularen sistem, ki mestnim občinam omogoča postopno vzpostavitev in kasneje nadgradnjo lastne rešitve enotnega pametnega mestnega sistema, s hitrim in enostavnim brezgotovinskim plačevanjem storitev in produktov pa občanom prinaša udobno bivanje in številne prednosti, ki jih prinaša sodobna tehnologija,« je razložil Bohorč.

Mestna občina Kranj je sicer že v Trajnostno urbano strategijo razvoja do leta 2030 zapisala implementacijo tehnologije na svojem območju, ki uvršča Kranj med pametna mesta po vzoru visoko razvitih evropskih mest, je še pojasnil župan Trilar.

Obračališče izboljšalo prometno varnost

SIMON ŠUBIC

Orehek – V kranjski krajevni skupnosti Orehek - Drulovka je bilo letošnje praznovanje krajevnega praznika še posebej veselo, saj so v sredo ob prisotnosti podžupana Borisa Vehovca, poslanke Mateje Udovč in v. d. ravnateljice OŠ Orehek Katje Kržan svečano odprli novo krožno obračališče za avtobuse pred šolo, na kar so čakali več kot desetletje. Letos so vendarle našli skupni jezik z lastniki tamkajšnjega gozdička, tako da je Mestna občina Kranj lahko še pravočasno, do začetka šolskega leta, izvedla 96 tisoč evrov vredno investicijo, s katero

so okoli 660 učencem omogočili bistveno varnejšo pot v šolo in vrtec. Ob tem je predsednik krajevne skupnosti Marjan Fajfar poudaril, da je občina v zadnjem mandatu

na njihovem območju izvedla za 250 tisoč evrov investicij. Ob tej priložnosti so tudi simbolično zasadili drevo, otroci pa so se s kolesi popejlali po čisto novem asfaltu.

Tek na velikanko

Planica – Jutri, v soboto, 15. septembra, bo v Planici ponovno potekal tek na letalnico bratov Gorišek. Tekmovanje Red Bull 400 se bo v dolini pod Poncami zgodilo že šestič po vrsti, velja pa za najtežjo preizkušnjo med vsemi, ki nosijo to ime. Trenutni rekord teka na planiško napravo je lani postavil Kranjčan Luka Kovačič, saj je na vrh priteknel s časom 5 minut in 5 sekund.

Praznuje KS Visoko - Milje

Visoko, Milje – Danes, 14. septembra, so se s turnirjem v taroku za memorial Zdravka Žagarja začeli dogodki ob prazniku Krajevne skupnosti Visoko - Milje. Jutri, 15. septembra, se nadaljujejo z odbojgarskim turnirjem, memorialom Marka Pelka v športnem parku Rapa na Visokem. V nedeljo, 16. septembra, bo koncert ljudskih pevcev Hiše čez cesto pod kozolcem pri »Hiši čez cesto – Pr' Franč« na Miljah. V sredo, 19. septembra, bodo položili vence k spominskim obeležjem padlim borcem v NOB. V četrtek bo pod kozolcem Hiše čez cesto na Miljah igra za vse generacije Mica Potica v izvedbi akademske igralkice Andreje. Prihodnji petek bo slavnostna akademija ob krajevnem prazniku v dvorani doma krajanov na Visokem, v soboto pa še velika gasilska vaja s sosednjimi gasilskimi društvi na Visokem.

Interreg
SLOVENIJA – AVSTRIJA
Evropska unija | Evropski sklad za regionalni razvoj

Razmišljate o vstopu na tuje trge?

Potrebujete sodobna znanja za samostojno nastopanje na tujih trgih?

Ste malo ali srednje veliko slovensko podjetje in bi vaš začetni trg lahko bila Avstrija?

Ste avstrijsko podjetje pa bi svoj proizvod ali storitev radi širili v Slovenijo?

Potrebujete nove poslovne partnerje v tujini?

Prijavite se v t.i.

ČEZMEJNO ŠOLO INTERNACIONALIZACIJE

projekta Connect SME Plus in se pridružite skupini slovenskih in avstrijskih podjetij na brezplačnem praktičnem usposabljanju za učinkovito in samostojno nastopanje na tujih trgih. Vključena podjetja bodo že v času usposabljanja, pa tudi po njegovem zaključku, lahko pridobivala praktične izkušnje v okviru številnih poslovnih dogodkov doma in v tujini. Ob podpori mentorjev, ki jih bomo zagotovili v okviru projekta, pa bodo vključena podjetja oblikovala tudi svojo strategijo nastopanja na tujih trgih.

Rok prijave: 21. september 2018

Več informacij o čezmejni šoli internacionalizacije, o javnem povabilu in pogojih prijave:

Območna obrtno-podjetniška zbornica Kranj (vodilni partner projekta)

Spletna stran: www.oozkranj.com

E-pošta: connect@oozkranj.com

Tel.: 04 281 83 14

Dobili veščine, večina tudi zaposlitev

Dveletni projekt Služba je družba, ki naj bi povečal zaposlitvene možnosti mladih, se je uspešno iztek. Od 64 mladih udeležencev jih je zaposlitev našlo 23, vsi pa so pridobili nove veščine, s katerimi bodo lahko konkurenčnejši na trgu dela.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Nosilec projekta Zavod O, zavod škofjeloške mladine, je priredil sklepno konferenco in ocenil dosežke. Projekt Služba je družba je spodbujal zaposlovanje mladih, starih od 25 do 29 let, aktivnosti so potekale dve leti v gorenjski in goriški regiji skupaj s še štirimi partnerji, in sicer pod okriljem Urada za mladino. Projekt sta sofinancirala Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

»Naš cilj, da vključimo šestdeset mladih in 18 pomagamo do zaposlitve, se je v celoti uresničil. V projektu je sodelovalo 64 mladih, od tega se jih je 23 zaposlilo. Glavnina jih je odprla svoja podjetja, sicer pa so se zaposlili na različnih področjih,« pojasni vodja projekta Blaž Jelenc. »Mladim

smo ponudili delavnice tako imenovanih mehkih veščin, ki so zajemale pridobivanje znanj s področij, kot so komuniciranje z javnostmi, javno nastopanje, kreativno razmišljanje, timsko delo, uspešna predstavitev sebe in svojih kompetenc na trgu delovne sile, definiranje osebnih in kariernih ciljev, projektni menedžment, uspešno upravljanje s časom, posebnosti dela na mladinskem polju in mladinskega delavca, »osnovno šolo« samozaposlitve in prve korake v podjetništvo, komuniciranje s strankami in poslovnimi partnerji, reševanje konfliktov ter upravljanje stresa in podobno. Temu je sledila delovna vaja, ki je obsegala pripravo vsebine delovne vaje skupaj z mentorjem po metodi mladi za mlade, izvedbo delovne vaje pri izbranem delodajalcu ali mladinski organizaciji pod strokovnim mentorstvom in

Blaž Jelenc, Tine Hafner in Miha Peternel z Zavoda O, nosilca projekta Služba je družba

končno evalvacijo izvedene delovne vaje.« Dodaja, da jim je delovne vaje uspelo izvesti za dve tretjini udeležencev, ob tem so spoznali realne zahteve delovnega mesta, delodajalci pa so dobili priložnost, da mladega udeleženca preizkusijo in usposobijo za izvajanje

analog delovnega procesa. Med projektom so ugotovili, da podobne aktivnosti potrebujejo daljše časovno obdobje izvajanja, da se zgradi zaupanje med nevladnim sektorjem in gospodarstvom. Slednje delavce običajno potrebuje takoj, pri projektu pa je veliko birokracije in

morda zato niso vselej našli skupnega jezika. Vendar so tudi za udeležence, ki jim ni uspelo zagotoviti delovne vaje, ponudili usposabljanja v mehkih veščinah in jim zagotovili neformalno pomoč pri iskanju zaposlitve.

»Veseli smo, da je projekt našel svoj prostor tudi v

Škofji Loki, kjer so pod okriljem Zavoda O razvili projekt, ki zadeva zaposlovanje mladih. Resda problem zaposlovanja v Škofji Loki ni tako velik kot v nekaterih drugih okoljih, kljub temu pa mladi potrebujejo veščine, ne le pri iskanju zaposlitve, temveč tudi pozneje pri delodajalcih, ki iščejo multifunkcionalne zaposlene,« je ob tem povedal podžupan Tine Radinja, zadovoljen, da se je projekt, pri katerem je sodelovala tudi Občina Škofja Loka, uspešno zaključil. Zadovoljni pa so tudi udeleženci. Saša Bergant iz Selca in Anita Maček iz Kranja sta odprli lastni podjetji, kjer s pridom uporabljata znanje, pridobljeno v projektu. Anita je še posebej zadovoljna, ker se ji obeta pogodba za nedoločen čas. Samo Zakotnik iz Kranja, magister biokemije, je povedal, da mu je projekt pomagal razviti mehke veščine in prepoznati lastne cilje. Vzporedno s projektom je iskal zaposlitev in jo za štiri leta tudi našel na enem od inštitutov. Luka Krek iz Škofje Loke pa je še študent prevajalstva in se mu z zaposlitvijo ne mudi, vesel pa je bil pridobljenih uporabnih znanj in izkušenj.

Defibrilator v poslovni stavbi

Osmerica podjetnikov je v poslovni stavbi na Kapucinskem trgu 8 kupila in namestila avtomatski defibrilator, ki ga je sofinancirala tudi občina. Strošek neprimerljiv z vrednostjo človeškega življenja, ki ga lahko reši.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – »Ko smo imeli z zaposlenimi tečaj prve pomoči, se je rodila zamisel, da bi v naši poslovni stavbi namestili avtomatski defibrilator, s katerim lahko učinkovito pomagamo pri zastoju srca. Vesel sem, da je idejo podprlo osem udeležencev iz naše stavbe, ki smo si razdelili stroške defibrilatorja, in da je pri tem pomagala tudi občina,« je dejal Matevž Pintar, ki na Kapucinskem trgu 8 vodi klicni center KCM.

Za avtomatski defibrilator AED, ki je kompatibilen defibrilatorjem, kakršne uporabljajo tudi reševalne službe, so odšteli nekaj več kot 1500 evrov, namestili pa so ga na sredini stavbe, na hodniku ob prostorih društva Sožitje. Za jesen napovedujejo še tečaj, kjer se bodo naučili uporabe tega aparata za oživljanje.

V poslovni stavbi je kakih osemdeset zaposlenih, vanjo prihaja tudi veliko obiskovalcev, zato je bližina defibrilatorja tu več kot na mestu, so prepričani Marko

Mohorič (društvo Sožitje), Tatjana Rozman (poslovalnica Kompas), Nejc Oblak (hladilna tehnika Nara), Peter Podobnik (podjetje Sofer) in Tine Radinja (Občina Škofja Loka). Poleg omenjenih so nakup defibrilatorja sofinancirali še Zavarovalnica Triglav, nepremičnine, Invest AB in Miha Braniselj, vsi sodelujoči pa so prepričani, da je njihov strošek neprimerljiv z vrednostjo človeškega življenja, ki ga lahko reši hitro ukrepanje. Defibrilator je dostopen ves čas, ko je odprta poslovna stavba. Naslednji najbližji je nameščen pri pošti (ob avtobusni postaji). Zavedanje, da hitro posredovanje v primeru srčnega zastoja lahko rešuje življenje, je tudi razlog, da mrežo defibrilatorjev podpira in pomaga širiti tudi Občina Škofja Loka. Med drugim imajo nameščene tudi v športnih dvoranah in prav od tam ima podžupan Tine Radinja izkušnjo z uporabo tega aparata za oživljanje. »Tokrat smo rešili življenje prav po zaslugi defibrilatorja in to daje misliti, kako je ta aparat potreben, zato občina podpira širitev te mreže,« poudarja Tine Radinja.

Nekateri od udeležencev pri nakupu defibrilatorja (od leve): Peter Podobnik, Nejc Oblak, Tatjana Rozman, Tine Radinja, Matevž Pintar in Marko Mohorič

Preden se spustiš po toboganu, preveri, ali je pot prosta.

Izplačilo zavarovalnine že med zdravljenjem

10% popust prek spleta

20% popust za veliko družino

Kuža Pazi varuje, Kuža Pazi svetuje!

Nezgodno zavarovanje Pazi name

Zavarovalnica Triglav

Ugodnosti lahko izkoristite v času trajanja akcijske prodaje Nezgodnega zavarovanja Pazi name, ki poteka od 24. 5. do 31. 10. 2018. Ugodnosti bodo na voljo pri sklepanju zavarovanja prek spletne strani triglav.si od 24. 5. 2018 dalje, na prodajnih mestih Zavarovalnice Triglav, d.d. pa od 1. 6. 2018 dalje. 20 % popust za veliko družino se prizna ob hkratni sklenitvi vsaj 3 akcijskih nezgodnih zavarovanj Pazi name prek spleta, pri zavarovalnem zastopniku oz. na naših prodajnih mestih. Več na triglav.si.

triglav
www.triglav.si

Vse bo v redu.

Podelili priznanja in plakete

V ponedeljek so na slavnostni seji podelili priznanja župana in plakete Občine Vodice.

ALEŠ SENOŽETNIK

Vodice – Na ponedeljkovi slavnostni seji v Kulturnem domu Vodice je 23. leto delovanja občine v slavnostnem nagovoru zbranim strnil župan Aco Franc Šuštar, ki je v ospredje postavil uspešno sodelovanje z družtvi, zavodi in državo ter uspele projekte zadnjih mesecev.

Občina si je med drugim zagotovila pet milijonov evrov nepovratnih evropskih sredstev s kohezijskih skladov in začela izgradnjo kanalizacijskega kanala Co, na katerega bodo s kanalizacijskimi vodi priključili več naselij v občini ter uredili več kot dvajset cest in ulic. »Gradnja po naseljih v Vodicach, Bukovici, Utiku, delu Kosez, Polju, Povodju, Vojskem in Skaručni bo potekala od naslednjega leta pa vse do leta 2023. Seveda pa bo mogoče kasneje na kanalizacijo priključiti tudi kate-ro od preostalih naselij,« je povedal vodiški župan in ob koncu govora poudaril, da za razvoj občine niso dovolj le investicije, temveč so prav tako pomembni tudi medsebojni odnosi in delovanje posameznikov ter društev.

Kot vsako leto so najzaslužnejšim tudi tokrat podelili priznanja župana in plakete Občine Vodice. Priznanja župana so prejeli:

Letošnji prejemniki občinskih priznanj z županom Občine Vodice Acom Francem Šuštarjem

perspektivni judoist Luka Lukšič, Hana Kranjec Žagar za dosežke v gorskem kolesarstvu, Marcela Barle za vsestranske uspehe na področju kulturnega ustvarjanja, Majda Šavli za predano delo v društvu upokojenecv in delovanje v lokalni skupnosti ter Franc Kosi, eden od glavnih pobudnikov za priključitev občine h kohezijskemu projektu.

Podelili so tudi štiri plakete Občine Vodice. Za vrhunske rezultate v svetovnem pokalu alpskega smučanja ter četrto mesto v veleslalomu na zimskih olimpijskih igrah v Pjongčangu jo

je prejel alpski smučar Žan Kranjec, doma iz Bukovice pri Vodicach. Ker je Kranjec na pripravah v Argentini, je v njegovem imenu plaketo prevzel brat Uroš.

Za 25-letno delo na družabnem, kulturnem, športnem in socialnem področju so si plaketo prislužili tudi člani Prosvetnega društva Vodice, ki v občini organizirajo številne dogodke za vse generacije. Med tistimi, ki zagotovo preseže občinske meje, pa je Rockfest, ki z nastopi atraktivnih glasbenih skupin privablja tudi obiskovalce sosednjih občin.

Zgodovina Kongregacije šolskih sester sv. Frančiška Kristusa Kralja sega v 19. stoletje. Še danes so sestre aktivne na duhovnem, humanitarnem in vzgojno-izobraževalnem področju, za kar se jim je občina zahvalila s plaketo.

Po tem, ko je konec junija neurje s točo klestilo po Črnomlju in okolici, so prizadetim na pomoč priskočili tudi vodiški gasilci, zaradi česar so na slavnostni seji ob občinskem prazniku Gasilski zvezi Vodice in skupini prostovoljnih gasilcev podelili plaketo občine.

Za poenoteno delovanje

Letošnji festival slovenskih Lokalnih akcijskih skupin se je vrtel okoli poenostavitve in poenotenja delovanja ter zmanjševanja birokratskih ovir.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kamnik – Društvo za razvoj Slovenskega podeželja – mreža slovenskih Lokalnih akcijskih skupin (LAS) vsaki dve leti organizira Festival slovenskih LAS. Tokratni dvodnevni dogodek, katerega namen je promocija delovanja in sodelovanja med skupinami, je minil v Kamniku. Več kot sto udeležencev, med katerimi so bili poleg slovenskih tudi predstavniki Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Slovaške, Latvije, Danske in Makedonije, so

uspešno delovanje LAS je poudarila tudi predstavni-ca soorganizatorjev z Mreže za podeželje na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Alina Cunk Perklíč, koordinatorica CLLD-skladov, iz katerih se LAS financirajo.

Sicer pa so po mnenju Aleša Zidarja Lokalne akcijske skupine pomembne za razvoj lokalne skupnosti. »Preko Lokalnih akcijskih skupin je možno precej narediti, če imajo upravičenci želje in ideje. Delujemo po sistemu od spodaj navzgor,

Željko Savič, Alina Cunk Perklíč in Aleš Zidar na tokratnem Festivalu LAS v Kamniku

razpravljali na temo vrednotenja Strategij lokalnega razvoja LAS. Predstavniki skupin si namreč želijo poenotiti njihovo delovanje vsaj na regionalni ravni, če ne širše.

Lokalne akcijske skupine pestijo tudi administrativne ovire. Da se spopadajo s težavami, je brez dlake na jeziku povedal tudi predsednik Društva za razvoj slovenskega podeželja Aleš Zidar: »Žal se slovenske LAS ukvarjamo z velikimi problemi, ki jih imamo s financiranjem svojega delovanja. Zamude in neobdelava zahtevkov na agenciji za kmetijske trge presegajo vse razumne meje, tako da velika večina slovenskih LAS na denar čaka že leto in pol.«

Pomen zmanjševanja administrativnih ovir za

kar pomeni, da upravičenci nam pridejo z idejo, za katero poskušamo na razpisih zagotoviti sredstva.«

Gostiteljski LAS Srce Slovenije, ki združuje šest občin, med katerimi je tudi kamniška, je v preteklem sedemletnem finančnem obdobju izvedel 83 projektov in skupaj počrpali 1,8 milijona evrov. »V novi programski shemi smo upravičeni do 1,6 milijona evrov sredstev, na regionalnem in kmetijskem skladu. »Pri kmetijskem skladu smo v prvem pozivu prepoznali šest, na drugem pa devet ustreznih projektov, pri regionalnem pa imamo trenutno štiri projekte, ki delujejo bolj na občinskem nivoju,« je pojasnil predsednik LAS Srce Slovenije Željko Savič.

JAVNI POZIV PROMOTORJEM

k oddaji vlog o zainteresiranosti za javno-zasebno partnerstvo za projekt

LEDNA DVORANA V KRANJU

MESTNA OBČINA
KRANJ

Pridobili gradbeno dovoljenje za dvorano

Mengeš – Občina Mengeš je konec avgusta pridobila gradbeno dovoljenje za večnamensko športno dvorano, ki je prejšnji petek postalo tudi pravnomočno. S tem so v Mengšu dobili zeleno luč za začetek gradnje, po tem, ko je v začetku poletja Civilna iniciativa Mengeš zaradi nasprotovanja lokaciji gradnje na Upravni enoti v Domžalah oddala zahtevo za vključitev stranke v postopku izdaje dovoljenja, kar je postopke zavleklo za nekaj mesecev.

Valvasorjev dom spet najboljši V znamenju knjige

»Za razliko od nekaterih koč se Valvasorjev dom ne more pohvaliti z razgledom, saj smo v sredogorju, zato se moramo drugače potruditi, da obiskovalci radi prihajajo,« pravi oskrbnik Aleš Štefe.

URŠA PETERNEL

Žirovnica – Valvasorjev dom pod Stolom je v akciji Planinske zveze Slovenije in digitalnega medija siol.net postal Naj planinska koč 2018. »Za razliko od nekaterih koč se Valvasorjev dom ne more pohvaliti z razgledom, saj smo v sredogorju, zato se moramo drugače potruditi, da obiskovalci radi prihajajo. Poudarek dajemo kakovostni kulinariki in dobremu počutju tako v domu kot v njegovi okolici. Pozimi je to lažje, saj je veliko drugih koč zaprtih, poleti pa je treba narediti več, da privabimo goste in smo po prometu uspešni tako v osebno zadovoljstvo kot v zadovoljstvo

Oskrbniška ekipa Valvasorjevega doma na čelu z oskrbnikom Alešem Štefom / Foto: Manca Čujež

planinskega društva. Veliko je stalnih obiskovalcev, pa tistih, ki ne zahajajo v visokogorje, obiskujejo nas tudi družine, ki z otroki prihajajo

na nekajdnevni dopust,« je dejal Aleš Štefe, ki je že šest let na čelu oskrbniške ekipe v koči, ki je v upravljanju Planinskega društva Radovljica.

Valvasorjev dom leži na višini 1188 metrov, kočja je obnovljena in lastnica certifikatov družinam in okolju prijazna planinska kočja, kar priča o njenem gostoljubju do otrok in njihovih staršev ter do okolja prijaznem in energetske

učinkovitem upravljanju. Naziv naj kočja so prejeli že v letih 2014 in 2016, lani pa je lovoriko osvojil Roblekov dom na Begunjsčici, ki je prav tako v upravljanju Planinskega društva Radovljica.

V kategoriji Naj planinska kočja 2018 je drugo mesto zasedel Dom na Kofcah v upravljanju PD Tržič, tretje pa Planinski dom pri gospodini na Gorjancih.

V letošnji akciji so kot novost uvedli samostojno kategorijo za 29 visokogorskih koč, ki si to zaslužijo zaradi zahtevnejših razmer za delo in težjega dostopa. Za najvisokogorsko planinsko kočjo so izbrali Kočo na Klemenčijami pod Ojstrico, na drugo mesto se je uvrstil Triglavski dom na Kredarici, na tretje pa Dom Zorka Jelinčiča na Črni prsti. Sledita dve gorenjski koči, in sicer Krekova kočja na Ratitovcu (PD Za Selško dolino Železniki) in Dom Valentina Staniča pod Triglavom (PD Javornik Koroška Bela).

ANDRAŽ SODJA

Koprivnik – Tudi letos se na Koprivniku in Gorjušah spomnili narodnega buditeља Valentina Vodnika, ki je pred 225 leti za tri leta prevzel službo duhovnika na Koprivniku.

Tradicionalno prireditve so začeli s predstavitev izvrsne monografije Koprivnik in Gorjuše v zrcalu Bogdan Kolar, poznavalec in

Jantol Weber in Simona Stipič je preiskovala majarjenje in s tem povezane dejavnosti, docentka Alma Zavodnik Lamovšek in Špela Žohar pa predstavljata značilnosti in tipologijo poselitve na območju Koprivnika in vpetost ljudi v okolje. Na prireditvi so se s kulturnim programom poklonili Vodniku in njegovemu trudu za narodno zavest, slovenski jezik in slovensko pisano besedo. Prenovili so tudi pot

Foto: Albert Dobravec

Srečanje na Koprivniku v čast Valentinu Vodniku

uvveljavljen avtor na področju slovenske in širše cerkvene zgodovine, popisal življenje župnijske skupnosti v njeni več kot dvestoletni zgodovini, skupina etnologin Mojca Ramovš, Liljana

na eno najlepših razglednih točk v Bohinju – Vodnikov razglednik in postavili nove klopi, pripravili nedeljski sejem, v župnišču pa razstavo Kranjcev prvi poet – 260 let rojstva Valentina Vodnika.

»Vse planinske postojanke imajo odprta vrata; kam ljudje zahajajo, pa je njihova odločitev. Vsak gre rad tja, kjer se dobro počuti, kjer ve, da bo kaj dobrega pojedel, da bo naletel na pozitivno ekipo ... in tako se širi dober glas,« je dejal Aleš Štefe.

657. SEJEM NA TRAVNIKU v Šentvidu ob Glini

Gre za najstarejšo tovrstno prireditev na Koroškem. Uradno odprtje bo v soboto, 29. septembra, ob 10. uri, ko se bo zvrstila velika procesija noš. 10-dnevna prireditev, ki jo bo obiskalo približno 500 000 obiskovalcev, bo v znamenju kulturnih tradicij in običajev. Sejem na travniku obudi spomine na tiste daljne čase, ko so kmetje enkrat v letu na tržnici zunaj mestnega obzidja kupovali po ugodni ceni živino, semena in druge izdelke. Poleg tega je nudil sejem enkratno

priložnost sklepati raznorazne kupčije ter srečati znanca in se malo pozabavati ter tako pozabiti težak vsakdan kmečkenga življenja.

- Velik zabaviščni park s 37 igrali
- Boljši trg in tržnica s starinami
- Kramarski trg z 200 stojnicami
- Razstava kmetijske in gozdarske opreme
- Sejem gradnje in novih energetskih virov
- Razstava avtomobilov
- Pester program dogodkov in prireditev, koncerti
- 27 gostinskih površin s kulinaricnimi dobrotami
- 18 stojnic s pijačo in prigrizki
- 20 stojnic z medenjaki, kostanjem itn...

Sejem na travniku poteka od sobote, 29. septembra do ponedeljka, 8. oktobra 2018. V času sejma bo med železniško postajo in sejmom vozil vlakec. Obiskovalcem bo na voljo dovolj parkirišč. Vstop je prost!

www.steiver-wiesenmarkt.at
facebook.com/st.veiter.wiesenmarkt

Foto: © Stadt St. Veit

Kdor se želi sprostiti in obenem okrepiti svojo življenjsko moč, je v termalnem kopališču Römerbad Bad Kleinkirchheim na pravem mestu.

Gostom so na voljo notranji in zunanji bazeni s skupno vodno površino 872 m² in temperaturo od 31 do 34 stopinj Celzija. Poleg zdravilne termalne vode je obiskovalcem na voljo tudi velik prostor s kar 13 savnami, med katerimi sta tudi bio savna in savna z vodno paro. V termah so gostom na voljo tudi različne vrste masaž. K dobremu počutju pripomorejo tudi različne prireditve s področja gibanja in sprostitve. Razkošne površine za počitek in sprostitve so na voljo tako v notranjih kot zunanjih prostorih, kjer je mogoče uživati na prijetnem soncu.

Posebno doživetje je spoznavanje različnih eteričnih olj v aromatično-doživljajskem prostoru AROMATICUM, kjer lahko obiskovalci brezplačno spoznajo in preizkusijo vsestransko koristne učinke in področja

uporabe eteričnih olj proizvajalca Young Living. Dodatne informacije in čas obratovanja najdete na www.aromaticum.at.

Novo področje – humana energetika
V termalnem kopališču Römerbad so gostom na voljo tudi izkušeni strokovnjaki z različnih področij humane energetike. Vse druge podatke in informacije o rezervaciji termina najdete na spletni strani www.badkleinkirchheimer.com.

Obisk Term Römerbad je med tednom še posebno ugoden, do 21. decembra 2018 pa je mogoče izkoristiti tudi številne dodatne ugodnosti.

- Od ponedeljka do petka lahko z dvournim vstopnicom ostanete v termah kar štiri ure in preizkusite celotno ponudbo (vstopnico je treba kupiti do 14. ure).
- Vsak ponedeljek sta dve dnevni vstopnici na voljo za ceno ene.

Fotografije: © Bad Kleinkirchheimer Berghausen

www.badkleinkirchheimer.com

Koncert, na katerem smo vsi bili Avseniki

V nedeljo se je v dvorani Kongresnega centra na Brdu s priredbami Avsenikove glasbe predstavil kranjski orkester Kr' Bis Band. Čudovita glasba v izvrstni izvedbi je bila najboljši recept za odlično vzdušje.

IGOR KAVČIČ

Brdo – Kadar igra Kr' Bis Band, je avditorij po pravilu poln do zadnjega sedeža. Tudi tokrat je bilo tako – že tretje leto po vrsti. Toliko let tudi šteje ta pisana glasbena skupina mladih orkestršev, ki je nastala na pobudo Branka Djokovića z eno njegovo veliko željo – da bi s prijatelji, s katerimi je kot tolkalec igral v Mladinskem pihalnem orkestru Glasbene šole Kranj, po končani šoli še kdaj stopil za instrument in ob igranju užival. Izbor dirigenta seveda ni bilo nikoli vprašanje, samo po sebi je bilo umevno, da paličici v roke prime njihov Tomaž Kukovič. Predlani je Kr' Bis Band s koncertom Vrnitev odpihanih napolnil letno gledališče Khislstein, lani se je enako dvakrat zgodilo v dvorani v Cerkljah, ko so igrali filmsko glasbo pod naslovom Čudoviti šum, za letošnji motiv pa so si izbrali Avsenikovo glasbo v različnih priredbah za pihalni orkester in ... v športnem žargonu bi rekli, prepričljivo zmagali.

Skoraj šestdesetčlanski orkester je v nedeljo v veliki dvorani Kongresnega centra Brdo pričakala polna dvorana. Z eno mislijo in pričakovanjem – poslušati dobro glasbo. Namreč,

Kr' Bis Band s solisti in skladatelji, s katerimi smo v nedeljo zvečer vsi bili Avseniki. / Foto: arhiv Kr' Bis Band (Rok Zupan)

kot sta v v uvodu v duhovitem tonu ugotovila simpatična povezovalca programa Nataša Naneva in Janez Hostnik, smo si sicer vse preveč razdeljeni Slovenci, naj bo na leve in desne, rdeče in črne, ta zgornje in ta spodnje, v eni stvari brez dvoma enotni – ko gre za Avsenikovo glasbo.

Vsako skladbo, v uradni program jih je orkester uvrstil kar petnajst, je najprej v kratkem posnetku napovedal originalni posnetek, v nadaljevanju pa sta prej omenjena v nekaj besedah poudarila bodisi zgodovino skladbe bodisi misli na temo le-te, ki so jih v preteklosti o njej razvili člani legendarnega Ansambla bratov Avsenik. O nekaterih skladbah so o zamisli za svoje priredbe

zapisali tudi skladatelji. Kar pet jih je pisalo aranžmaje za koncert, največ šest, med njimi tudi avtorsko skladbo, jih je napisal Slavko Avsenik mlajši, ki je pri pripravi koncerta tudi tesno sodeloval z dirigentom Kukovičem. Štiri priredbe je napisal Peter Tovornik, po eno Matija Krečič, Jaka Pucihar in Gašper Jereb, da je večš komponiranja, pa je s priredbo dokazal tudi dirigent Tomaž Kukovič.

Od Straussa do latina

Skladatelji so na različne načine pristopali k osnovnim skladbam, eni so jih predvsem prilagodili pihalnemu orkestru, spet drugi so pogumno posegli po povsem drugem žanru, in

ne polki ali valčku, ki sta, kot vemo, prvaka Avsenikove glasbe. Če je prva skladba Sanjam o domovini v Jerebovi priredbi na nov način poudarila domotožje Avsenikove pevke s številnih turnej po tujini, so v skladbi Na avtocesti na različne načine bile prisotne kar tri generacije Avsenikov, Slavko kot soavtor, njegov sin Slavko Avsenik ml. je skladbo aranžiral za orkester, v katerem je tokrat za klavir sedel njegov sin Blaž. Gasilske polke v Tovornikovi priredbi se ne bi branil niti J. Strauss mlajši, saj smo slišali orkestrirano različico, s katero nas je popeljal na Dunaj več kot 150 let nazaj. Če smo v Te pa tikov vredi v mislih lahko slišali celo glas Alfija Nipiča, se je Slavko Avsenik ml. predstavil s

čudovito avtorsko skladbo Jerina melodija, v kateri je tudi sam sedel za klavir. Prvi del je zaključila Melodija za tebe, ki jo je zapisal Kukovič. Po začetnem zapeljevanju in lahkotnem ritmu se v nadaljevanju skladba razvije v pravo tolkalsko akcijo. Svoje minute si na navdušenje dvorane vzamejo tolkalci Dan Ažman Pistotnik za baterijo bobnov, Miha Kern na kongah in Vid Ušeničnik s posebnimi, za latino glasbo značilnimi tolkali timbales. To je bil tudi uvod za kasnejši nekoliko živahnejši drugi del koncerta, v katerem smo uživali v džezovskem valčku Nežno šepetanje, se na trenutke v koračniški maniri povzpeli Na šmarno goro in vrnili do legendarne, ene najbolj

izvajanih in prirejenih Avsenikovih skladb Tam, kjer murke cveto. Pogled z Jalovca v priredbi Jake Puciharja smo doživeli v čudovitih kubano ritmičnih, prav tako v Krečičevi Martinovi polki. Po stoječih ovacijah so nam orkestraši seveda postregli še z obvezno Golico in tisto, ki zveni čez Karavanke ...

Kr' Bis Band je s svojim tretjim glasbenim projektom #VsiSmoAvsenik slovenske duše potipal tam, kjer so najbolj voljne. In še enkrat znova navdušil. Kot je ob zaključku dejal Slavko Avsenik ml., velja čestitati mladim, ki so si vzeli čas za glasbo, ki je vse kaj več kot zgolj narodno-zabavne viže. V odličnih priredbah so pokazali svoje znanje in hkrati dokazali, da se da v igranju tudi uživati. Avsenikova glasba je že v osnovi tako dobro napisana, da ob dobrih priredbah preprosto nima meja, ne slogovnih ne instrumentalnih. In še nekaj: že res, da v orkestru igra nekaj mladih, ki so svojo poklicno pot zapisali glasbi, velika večina pa je vseeno takih, ki študirajo ali so se vključili v druge poklice, a pri tem niso pozabili na čare, ki jih ponuja instrument. Do naslednjč, so si rekli mladi glasbeniki in še enkrat znova navdušena publika.

Dolgo božično kosilo

Kranj – Jutri, v soboto, 15. septembra, bo ob 19.30 v Prešernovem gledališču gostovalo Rusko Dramsko gledališče na Vasiljevskem iz Sankt Peterburga s predstavo Dolgo božično kosilo. Gre za eno najboljših dram ameriškega pisatelja, dramatika in kritika Thorntona Wilderja, ki skozi božična družinska srečanja spremlja življenje štirih generacij. Člani mlade ameriške družine Bayard se za božič zberejo okrog velike mize s tradicionalnim puranom in tako nadaljujejo tradicijo, ki v družini živi že devetdeset let. Igra preskakuje z enega božiča k drugemu, skoraj skozi stoletje družinske zgodovine, vmes pa se ljudje rojevajo, odraščajo, se postarajo in umrejo. V vsem tem času so se zamenjale štiri generacije, spremenilo se je podeželje ter navade in manire, družinska božična pojedina pa je edina stvar, ki je v svojem bistvu ostala nedotaknjena. Pa je res? Predstava v ruskem jeziku bo opremljena s slovenskimi nadnapisi.

Barve, ki prinašajo vedrino

V Galeriji Prešernove hiše je na ogled razstava likovnih del slikarke Jane Vizjak z naslovom Krogi.

IGOR KAVČIČ

Kranj – Aktualna razstava v Galeriji Prešernove hiše slikarke in magistric umetnosti Jane Vizjak, ki živi in deluje v Ljubljani, je del razstavne trilogije, v kateri avtorica sodeluje s tremi gorenjskimi muzeji – Gornjesavskim muzejem in kustosom Aljažem Pogačnikom, Muzeji radovljiške občine in kustosinjo Barbaro Boltar ter Gorenjskim muzejem in ddr. Damirjem Globočnikom, ki je pravzaprav pobudnik celotnega projekta.

Potem ko je spomlad v Galeriji Kosove graščine na Jesenicah Vizjakova predstavila slike iz cikla Kreposti (2012–2014), se tokrat v Kranju predstavlja z zaokroženim opusom, ki ga je poimenovala Krogi, vanj pa sodijo njena najnovejša dela. V

Jana Vizjak pred delom z naslovom Rdeča kroženja (2017)

tretji del razstavnega projekta, ta bo predstavljen v Galeriji Šivčeva hiša v Radovljici, pa sodi izbor portretov, ki jih slikarka slika od začetka svoje skoraj štiri desetletja trajajoče umetniške poti.

Krogi, gre za olja na platnu velikih formatov, največkrat enako dolgih stranic, ki so

na ogled v Kranju, so ustvarjalni izziv Jane Vizjak od leta 2015 naprej. „To je tisto, kar zdaj čutim kot moje slikarstvo. Prav v krogih sem nekako našla svoj aktualni umetniški izraz,“ je ob razstavi povedala slikarka.

Kot izvemo, je ciklus »barvnih kroženj« oziroma

Krogov začel nastajati med pripravami na slikanje ciklusa Pot srca 2006–2007, ddr. Damir Globočnik pa ga nekako uvršča pod okrilje abstraktnega barvnega iluzionizma. „Krog, krogla je univerzalni arhetip in ima lahko različne pomene (kozmos, simbol večnosti, večni krog). Krog lahko predstavlja nebo, zemljo pa pravokotnik – platno pravokotnih oblik,“ dodaja Globočnik in nadaljuje: „Polaganje barvnih nanosov okrog osrednjega kompozicijskega središča poraja vtis gibanja oziroma vrtenja in pomikanja v globino. Slikarka je urejevalec, nekako tudi stvaritelj naslikanega sveta, suvereno določa dinamiko, velikost in značaj barvnih nanosov. Postopek nastanka slik vodi s 'poistenju' s slikarskim medijem: velik format zahteva,

da slikarka slika s celim telesom, ne samo z roko.“

Naš pogled se tako ne ustavlja na površini slike, ampak ga spiralast vrtinec vsrkava v sliko. Posebno energijo ob tem sevajo tudi barve, ki v nasprotni smeri sijajo proti nam, gledalcem. „S krogi raziskujem barvo kot svetlobo in njeno gibanje,“ pojasnjuje Vizjakova, ki običajno slika z živimi, svetlimi barvami, ki prinašajo vedrino. Barva je pogojena s sončno svetlobo, ki obliva njene slikarske podobe. Naj še dodamo, da je Jana Vizjak po končanem študiju na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v devetdesetih letih pet let študijsko delovala tudi na Umetniški akademiji v nemškem Düsseldorfu pri prof. Gotthardu Graubnerju.

Ob razstavnem projektu je na več kot osemdesetih straneh izšel tudi obsežen katalog z reprodukcijami in besedili vseh treh umetnostnih zgodovinarjev iz posameznih muzejev. Razstava bo na ogled do konca meseca.

Kolesarski mejnik Lubnika

Jaka Primožič iz Kolesarskega kluba Kranj je postavil nov rekordni čas Vzpona na Lubnik. Pokal polanskih puklov se bo zaključil v nedeljo z Vzponom s kolesi na Blegoš, jubilejnim dvajsetim.

MAJA BERTONCELJ

Škofja Loka – Na startu letošnjega sedmega Vzpona na Lubnik sredi Mestnega trga v Škofji Loki se je v nedeljo zbralo 145 kolesark in kolesarjev, med njimi tudi člani Kolesarskega kluba Kranj in aktualna dvakratna amaterska svetovna prvakinja. To je obetalo zanimivo dirko.

Do Podpulfrce so kolesarili v zaprti vožnji, nato pa je sledil leteči start z merjenjem časa. Do Naceta v Breznici, v vzponu, ki je med kolesarji zelo priljubljen tudi za trening, je bil najhitrejši Jaka Primožič iz Kolesarskega kluba Kranj. S časom 16 minut in 28 sekund je kolesar iz Spodnjih Bitenj postavil nov mejnik Lubnika. Rekord Luke Tavčarja (Calcit bike team) izpred dveh let je izboljšal za trinajst sekund. Odločilni skok je naredil okrog tri kilometre pred ciljem, nekaj časa mu je sledil na koncu drugouvrščeni klubski kolega Nik Čemažar, nato je odpadel tudi on. Na koncu je zaostal enajst sekund. Za oba je bil to dober trening pred nadaljevanjem sezone. Tretji je bil Aleš Hren (ŠD Poljane, 17:15).

Zanimivo je bilo tudi v ženski konkurenci. Na startu je bila Laura Šimenc (BK

Sedmega Vzpona na Lubnik se je udeležilo 145 kolesarjev.

Letošnji kolesarski Pokal polanskih puklov se bo zaključil v nedeljo, 16. septembra, z Vzponom s kolesi na Blegoš. ŠD Marmor Hotavljje ga pripravlja že dvajsetič. Kot vsa leta doslej, bo dirka štela tudi za Veliko nagrado Kras Sežana in Občinsko prvenstvo občine Gorenja vas - Poljane. Drugič bo posvečena pokojnemu Lojzetu Oblaku. Start bo ob 10. uri pred Zadružnim domom na Hotavljah.

Umag), vodilna v seštevku Pokala polanskih puklov, za katerega je štel tudi Vzpon na Lubnik, in dvakratna amaterska svetovna prvakinja. Pred startom je pojasnila, da je bilo nedavno svetovno amatersko prvenstvo

vrhunec njene letošnje sezone. »Trenirala sem za svetovno prvenstvo in se posvetila predvsem vožnji na čas. Zelo sem zadovoljna s tem, kar mi je uspelo. Vzpon na Lubnik mi je bolj za zabavo. Ko sem pred dvema letoma

postavila ženski rekord proge (19:07), sem bila med profesionalkami in čas je res dober. Bomo videli, kako bo danes, nič ne pričakujem,« je povedala kolesarka iz Stražišča pri Kranju. Tokrat je morala priznati premoč Špeli Škrajnar (Ganesha team, 19:57), ki je bila hitrejša za dobro minuto, tretje mesto je osvojila domačinka Lara Maretič (ŠD Koloka, 22:27). Kolokovci so bili tudi najštevilnejša ekipa.

Vzpon na Lubnik je potekal v organizaciji Društva Tek 4 mostov in Športne zveze Škofja Loka.

Triglav gostuje v Domžalah

JOŽE MARINČEK

Kranj – V sredo so nogometiški odigrali štiri tekme osmine finala Pokala Slovenije in dobili smo prve štiri četrtfinaliste. To so Mura, Maribor, Koper in Domžale, ki so bile na gostovanju s 3:0 boljše od Ivančne Gorice. Preostali štirje bodo znani naslednji teden. V igri je tudi Triglav, ki bo gostoval pri Olimpiji.

Po reprezentančnem premoru pa se ta konec tedna s tekami 8. kroga nadaljuje prva slovenska nogometna liga Telekom. Nogometiški Triglav in Domžal se bodo pomerili med seboj. Tekma se bo na igrišču ob Kamniški Bistrici začela v nedeljo ob 18.10.

Nogometiški drugi slovenski nogometni ligi bodo jutri odigrali tekme 7. kroga.

Roltek Dob bo ob 16. uri gostili Fužinarja, Kalcer Radomlje pa bo ob isti uri doma začel tekmo z Beltinci. Tekme 5. kroga so pred nogometiški tretji slovenski nogometni ligi center. Že danes ob 19. uri se bosta v Šenčurju pomerila Tinex Šenčur in Zagorje. Jutri ob 16.30 se bo začela tekma Žiri – Komenda, ob 19. uri pa še v Ivančni Gorici med nogometiški Ivančne Gorice in Save Kranj. Zadnja tekma bo v torek ob 17. uri na Bledu med Bled Hirterjem in Brinjami Grosuplje. Jutri bodo tekme 3. kroga odigrali še nogometiški v gorenjski nogometni ligi, vse z začetkom ob 16.30. Pari: SIJ Acroni Jesenice – Visoko, Polet – Bohinj, Veleosovo – Zarica Kranj, Bitnje – Dobrozasenci.si – Škofja Lika, Šobec Lesce – Niko Želzniki in Britof – Preddvor.

Začenja se sezona v floorballu

Škofja Loka – Ta konec tedna z novo sezono začenjajo igralci floorballa. Ligaški sistem je letos nekoliko drugačen, saj je novost mednarodna floorball liga IFL, ki bo sestavljena iz slovenskih in avstrijskih klubov, in sicer FBC Borovnica, FBK InSport Škofja Loka, Polanska Banda, KAC Floorball, VSV Unihockey in Wiener Floorball Verein. Tako bodo točke, dosežene proti slovenskim ekipam, ki igrajo tako v državnem prvenstvu kot ligi IFL, šteje dvojno. Prva članska ekipa iz Škofje Loke, InSport A, bo tekmo prvega kroga v prvi slovenski floorball ligi odigrala jutri, 15. septembra, doma v Športni dvorani Poden proti aktualnim državnim prvakom Borovnici (začetek ob 19.30), njihova druga ekipa, InSport B, pa prav tako jutri doma (začetek ob 17. uri) proti sosedom iz Poljanske doline, ekipi Polanska banda, lanskoletnim podprvakom. To bo ponovitev lanskega polfinala.

Zmaga pred svetovnim prvenstvom

Kranj – Tadej Pogačar iz Komende, mladi up slovenskega kolesarstva, je skupni zmagovalec tridnevne dirke po Furlaniji – Julijski krajini. To je njegova druga velika skupna zmaga v zadnjem mesecu dni. »Počutil sem se zelo dobro že na etapi na Matajur, v kateri sem prevzel vodstvo v skupnem seštevku. Zadnji dan je ekipa kontrolirala tempo na čelu glavnine in nevtralizirala vse pobege. Prav veliko jih ni bilo in zato smo lahko v miru uživali v dirki. Zame je po zmagi v Franciji vse to le še češnja na torti, le pika na i,« je povedal 19-letni član ekipe Ljubljana Gusto Xaurum. Poleg rumene majice za zmago v skupnem seštevku je osvojil še belo za najboljšega mladega kolesarja. Dirka po Friuliju je bila zadnji pravi test pred svetovnim prvenstvom v Innsbrucku v Avstriji ta konec meseca.

Jeseničani in triglavani začenjajo doma

Kranj – Jutri se začenja prvenstvo v dveh mednarodnih hokejskih ligah, v katerih nastopajo slovenski hokejski klubi: v Alpski hokejski ligi (AHL) in Internacionalni hokejski ligi (IHL). V AHL sodelujeta HDD SIJ Acroni Jesenice in HK SŽ Olimpija, v IHL pa HK ECE Celja, HK Slavija Junior in HK Triglav. V 1. krogu bodo Jeseničani tekmo odigrali na domačem ledu športne dvorane Podmežalka s hokejisti Italijanske S. G. Cortina Harfo. Začela se bo ob 18. uri. Tekmo 1. kroga bodo prav tako jutri igrali hokejisti HK Triglav. V ledeni dvorani Zlato polje bodo gostili HK Slavija Junior. Tekma se bo začela ob 18. uri, prinaša pa dvojne točke, saj šteje tudi kot tekma državnega članskega prvenstva.

Na veteranskem prvenstvu šest medalj

Kranj – V nedeljo se je končalo Evropsko veteransko prvenstvo v vodnih športih, ki ga je gostila Gorenjska. Slovenski predstavniki so skupno osvojili šest medalj. Na 50 m prsno je zlato medaljo priplaval Matjaž Markič, v skokih v vodo je bil Aleš Karničnik drugi, bronastega odličja so se veselili vaterpolisti SD Kranj 75, Henry Vehovec na 50 m prsno ter Vera Panža na 100 m prsno, bronasta pa je bila tudi štafeta na 4 x 50 m mešano, v kateri je na veteranskih prvenstvih debitirala Sara Isaković.

Zmaga na prvi, zgodovinski tekmi

Slovenski odbojkarji so svetovno prvenstvo začeli z zmago.

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Slovenska moška odbojcarska reprezentanca je v sredo odigrala zgodovinsko, prvo tekmo na svetovnih prvenstvih. Nastop na prvenstvu, ki ga gostita Italija in

Bolgarija, so si priigrali v lanskih kvalifikacijah, potem ko so slavili nad Gruzijo, Latvijo, Portugalsko, Izraelom in Belgijo.

Za uvod tekmovanja v skupini A v Firencah so se naši fantje pomerili z

Dominikansko republiko in bili boljši s 3:1 (-22, 13, 13, 17). Včeraj so imeli prost dan, danes pa se bodo pomerili z Japonsko. V slovenski reprezentanci so se na prvenstvo pripravljali dva meseca. »Mislim, da

imamo kot reprezentanca za sabo že veliko pomembnih tekem in upam, da bo to lahko naša prednost pred tisto tremo na velikih tekmovanjih. Kot že vemo, imamo težko skupino, v kateri vsak lahko premaga vsakega. Od prvega dne bomo morali igrati na vso moč in se osredotočiti samo na enega nasprotnika hkrati. Igrati moramo čim boljše, si nabrati čim več točk in jih potem, upam, na najboljši mogoč način peljati v drugi krog. Niti za trenutek ne smemo razmišljati, da lahko igramo manj kot na vso moč. Danes te lahko vsaka ekipa na svetu premaga, če nisi stoočstoten,« je pred začetkom prvenstva povedal kapetan Tine Urnaut.

Poleg Slovenije, Dominikanske republike in Japonske so v skupini A še gostiteljica Italija, Belgija in Argentina.

Moška članska odbojcarska reprezentanca prvič nastopa na svetovnem prvenstvu. Na uvodni tekmi so bili boljši od Dominikanske republike. / Foto: arhiv OZS

Spodbujajo porabo sadja, zelenjave in mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Evropska unija spodbuja porabo sadja, zelenjave, mleka in mlečnih izdelkov ter zdrav način prehranjevanje pri otrocih in mladostnikih, zato vsako leto v okviru skupne kmetijske politike nameni državam čla-

otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami; vsi so se vključili v shemo šolskega sadja in zelenjave, 226 vzgojno-izobraževalnih ustanov pa tudi za razdeljevanje šolskega mleka. Letos je v shemo vključenih približno enako število ustanov kot lani.

Shema šolskega sadja, zelenjave in mleka je ukrep skupne kmetijske politike, za katerega bodo letos zagotovili 1,5 milijona evrov, od tega dve tretjini Evropska unija in eno tretjino slovenska država.

nicam finančno pomoč za izvajanje šolske sheme, to je za brezplačno razdeljevanje tovrstnih živil med otroke v osnovnih šolah in zavodih za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Slovenija je po sedemletnem izvajanju dveh shem – sheme šolskega sadja in zelenjave ter sheme šolskega mleka – v lanskem šolskem letu začela izvajati novo shemo, ki združuje prejšnji dve. Lani je bilo v shemo prijavljenih 444 osnovnih šol in zavodov za vzgojo in izobraževanje

Šole lahko otrokom brezplačno kot dodatni obrok razdeljujejo več vrst svežega sadja in zelenjave. Od sadja največ razdelijo jabolka, hruške, mandarin, jagod, kaki, češenj, grozdja in kivi, od zelenjave največ korenja, paradižnika, paprike in redkvic in v manjšem obsegu tudi kislega zelja in kisle repe ter suhega sadja. V okviru sheme šolskega mleka razdelijo največ mleka, razdeljujejo pa tudi mlečne izdelke brez dodatkov – brez sladkorja, arome, sadja, oreškov, kakava ...

Odkupne cene mleka

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po podatkih Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja so mlekarne julija letos za mleko, dostavljeno v mlekarino ter s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin, plačale v povprečju 29,99 evra za sto kilogramov, kar je bilo za 69 centov ali za 2,35 odstotka več kot mesec prej. Ker je mleko v povprečju

vsebovalo štiri odstotke maščobe in 3,28 odstotka beljakovin, je bila povprečna dejanska odkupna cena 31,96 evra in je bila za 58 centov ali za 1,85 odstotka višja kot junija. Odkupovalci so za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin plačali povprečno 27,34 evra za sto kilogramov, cena, izračunana glede na vsebnost maščob in beljakovin v mleku, pa je znašala 29,78 evra.

Odkupna cena (v evrih/100 kg) za mleko s 3,7 odstotka maščobe in 3,15 odstotka beljakovin (standardna) in glede na dejansko vsebnost maščobe in beljakovin (dejanska)

Mesec	Cena mlekarne		Cena odkupovalcev	
	*standardna	*dejanska	*standardna	*dejanska
December 2012	31,00	32,56	26,56	30,71
December 2013	36,23	38,36	31,06	36,12
December 2014	32,64	34,09	27,77	31,72
December 2015	28,88	30,70	24,86	28,33
December 2016	26,84	30,01	24,15	28,18
December 2017	32,87	35,25	28,63	32,97
Januar 2018	31,00	33,88	27,45	31,10
Februar 2018	29,60	32,91	26,28	29,88
Marec 2018	28,82	32,01	25,68	29,22
April 2018	28,16	31,33	25,52	28,58
Maj 2018	28,63	31,04	25,97	28,74
Junij 2018	29,30	31,38	26,74	29,18
Julij 2018	29,99	31,96	27,34	29,78

Prikaz strojev za košnjo strmih terenov

Komenda – Strojni krožek Pšata - Bistrica bo v sodelovanju s podjetjem Mehanizacija Miler jutri, v soboto, ob 10. uri pripravil prikaz strojev za košnjo strmih terenov na pobočju nekdanjega gradu v Križu pri Komendi. Prikazali bodo stroje znamke Reform serij RM in Metrac H s kosilnicami, mulčermem in zgrabljajnikom.

Pojedel »zarečen kruh«

Naziv mladega gospodarja leta je na letošnjem izboru na Prevaljah pripadel Mateju Ržku z Gorenjega Brda, ki je pred tremi leti od matere na kmetiji prevzel tudi dopolnilno dejavnost peke piškotov, kruha, potic in drugih pekovskih izdelkov.

MATEJA RANT

Gorenje Brdo – Novopečeni mladi gospodar leta Matej Ržek prihaja z gorsko-višinske kmetije na Gorenjem Brdu, na kateri obdelujejo približno šest hektarjev površin, gospodarijo pa še s petnajstimi hektarji gozda. Njihova glavna dejavnost je živinoreja, v hlevu imajo deset glav govedi. Pred skoraj dvajsetimi leti je njegova mama Francka Ržek na kmetiji vpeljala še dopolnilno dejavnost peke piškotov in drugih pekovskih izdelkov ter izdelave rezancev. Pred tremi leti je nosilec dopolnilne dejavnosti postal Matej Ržek.

»Na tako majhni kmetiji, kot je naša, samo od kmetovanja namreč ne bi bilo mogoče živeti,« poudarja Matej Ržek, ki priznava, da sicer nikoli ni nameraval nadaljevati družinske tradicije, čeprav je tako kot ostali člani družine že od malega vpet v to delo. »Končal sem srednjo strojno šolo, a sem na koncu končal v povsem drugih poklicih, delal sem namreč pri mizarju in zidarju,« je pojasnil in dodal, da ne obžaluje, da pri izbiri srednje šole ni imel najbolj srečne roke. »Vedno sem sicer govoril, da se ne bom nikoli ukvarjal s peko, a kot pravijo, zarečenega kruha se največ poje,« se posmeje. Pred leti, ko so odpirali domače kotičke po zadružnih trgovinah, se je povpraševanje po njihovih izdelkih močno povečalo, zato se je po mami upokojitvi odločil ostati doma in nadaljevati njeno že dobro vpeljano dejavnost. »Naša prednost je, da smo z dopolnilno dejavnostjo začeli že toliko let nazaj, danes je namreč konkurenca

Matej Ržek / Foto: Gorazd Kavčič

na tem področju že bistveno večja, samo v naši dolini se vsako leto pojavita eden ali dva, ki se ukvarjata s tovrstno dopolnilno dejavnostjo. Nam se to za zdaj nič ne pozna, naročila še vedno naraščajo.« Ta čas imajo v ponudbi 15 vrst drobnega pečiva in devet vrst kruha, ponujajo tudi potice in domače rezance. »Na teden spečemo okrog 350 škatel s piškoti in okrog tristo kilogramov

kruha. Na mesec porabimo približno tona in pol moke.« Pri delu mu še vedno pomaga mama, pa tudi oče in še ena zaposlena. Oče Mirko Ržek je priznal, da ima najlepše delo, saj piškote na koncu okraši s čokolado. Delo v domači pekarni mora Matej Ržek še vedno usklajevati tudi z delom na kmetiji. »Čeprav smo na hribovitem območju, imamo urejene terase, tako da večino dela

lahko opravimo s kmetijskimi stroji.« Dela tako nikoli ne zmanjka, a kljub temu ga danes ne bi zamenjal za običajno osemurno zaposlitev. »Veliko lepše je, ko lahko sam razporejaš svoj čas in si sam svoj gospodar,« razmišlja Ržek.

K še večji prepoznavnosti njihove kmetije je zdaj prispeval še naziv mladega gospodarja leta. »Za tekmovanje so me prijavi v Društvu podeželskih žena Blegoš in sprva niti nisem želel sodelovati, a se je izkazalo, da je bila zelo zanimiva izkušnja, spoznal sem ogromno novih ljudi.« Na podlagi vnaprej predpisanega gradiva, ki so ga morali preštudirati, so preverili njihovo znanje o čebelarstvu, žganjekuhi in poljedelstvu, sledile so še praktične naloge, kot je prepoznavanje semen. V finalu pa so se morali izkazati pri stepanju beljakov, ribanju zelja in polnjenju antistresnih žogic, ki jih sicer izdeluje lanskeletna nosilka naziva mlada kmetica leta, je raz-

Za peko na mesec porabijo približno tona in pol moke. / Foto: Gorazd Kavčič

Pri peki pomaga vsa družina, tudi oče Mirko. / Foto: Gorazd Kavčič

ložil Ržek in dodal, da se mu je zdela najzahtevnejša naloga prav stepanje beljakov, saj ga je od močnega stepanja začela boleti roka. »Potem pa sem se ozrl okrog sebe in ugotovil, da je pri drugih beljak še povsem tekoč,« se namuzne, saj se je na koncu najbolj izkazal ravno pri tej nalogi. Ostale tekmovalce je pustil za dve do tri minute zadaj. »Pa najbrž bi bil še hitrejši, če ne bi bil od doma navajen, da sem karseda natančen pri ločevanju beljakov od rumenjakov,« se še pošali na svoj račun. Na tekmovanje ga zdaj vežejo številni lepi spomini in nova prijateljstva, ki so se spleta ob celodnevem druženju.

Solarno postajališče z ogrevanimi klopmi

Jeseniško podjetje Sunlife je izdelalo prvo solarno avtobusno postajališče z ogrevanimi klopmi, USB- in brezžičnimi polnilci, ekranom za obvestila, defibrilatorjem ...

URŠA PETERNEL

Jesenice – V Domžalah so dobili prvo solarno avtobusno postajališče z ogrevanimi klopmi, AED-defibrilatorjem, USB-polnilci, brezžičnimi polnilci in ekranom za obveščanje. Vse te naprave napaja sonce prek solarnih panelov. Postajališče je izdelalo jeseniško podjetje Sunlife, ki se je doslej ukvarjalo zlasti s solarnimi lučmi. Z njimi so v zadnjih letih opremili številne objekte in jih kot ulične svetilke vključili v sistem javne razsvetljave v več slovenskih občinah, tudi na Jesenicah.

Kot je povedal Sašo Mandžič iz podjetja Sunlife, se mu je na osnovi izkušenj s solarnimi lučmi porodila ideja, da bi energijo sonca lahko izkoristili tudi na avtobusnih postajališčih. Najprej si je zamislil, da bi solarno energijo uporabili zgolj za osvetlitev, zatem pa so rojevale nove in nove ideje in tako je na koncu nastalo avtobusno postajališče, ki ima vse: ogrevane klopi, osem USB-polnilcev,

dva brezžična polnilca, ekran, dva voltmetra, dvanajstvoltno razsvetljavo stropa ... Klopni so opremljene s tako imenovano 12V grelno folijo, kakršno uporabljajo tudi za talno gretje. Kot je povedal Mandžič, jih je mogoče ogreti vse do 35 stopinj Celzija, a pozimi jih bodo ogrevali na od 10 do 15 stopinj Celzija. Če bo zunaj minus pet stopinj, bo torej to povsem dovolj za občutek toplote. Čakajoči na avtobus

Sašo Mandžič iz podjetja Sunlife z Jesenic

Po besedah Saše Mandžiča ogrevanih klopni na postajališčih, ki bi jih napajalo sonce, nimajo v nobeni drugi evropski državi.

lahko napolnijo mobilni telefon, in to z USB-kablom ali na brezžičnem polnilcu, na ekranu izvedo, kdaj bo pripeljal naslednji avtobus, objavljena so lahko različna obvestila, reklame, prek platforme Google open AI pa bodo obiskovalci lahko našli denimo picerijo ali lekarno v radiju enega kilometra ... V sklopu postajališča je na voljo tudi defibrilator na kodo. Energijo pridobivajo prek panelov na strehi postajališča, ki delujejo tudi na difuzno svetlobo, torej tudi v primeru oblačnosti. Je pa v Domžalah sistem hibridni, tako bi v primeru, da bi energije v akumulatorju zmanjkalo, sistem začel črpati energijo

Solarno avtobusno postajališče v Domžalah

Snujejo razstavo o podjetništvu

BSC Kranj skupaj s partnerji vabi gorenjska podjetja, da sodelujejo na razstavi o razvoju gorenjskega podjetništva, ki jo bodo novembra odprli v kranjski Kovačnici.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Regionalna razvojna agencija Gorenjske, BSC Kranj skupaj s partnerji Razvojno agencijo SORA, Razvojno agencijo Zgornje Gorenjske Ragor in Območno gospodarsko zbornico za Gorenjsko pripravljata razstavni prostor gorenjskega podjetništva, ki ga bodo še jeseni odprli na lokaciji sodelovne (coworking) skupnosti Kovačnica na Župančičevi ulici v Kranju. Omenjeni partnerji so namreč zadolženi za vzpostavitev in delovanje Slovenskih poslovnih točk – SPOT svetovanje Gorenjska, kjer nudijo brezplačno svetovanje potencialnim in obstoječim podjetnikom, registracijo podjetij ter organizirajo različne informativne in izobraževalne dogodke, med naloge točk SPOT pa sodi tudi vzpostavitev in delovanje razstavnega prostora gorenjskega podjetništva.

Rok Šimenc, direktor BSC Kranj / Foto: Gorazd Kavčič

»Pripravljamo zanimivo in interaktivno razstavo uspehov gorenjskega podjetništva, ki jo bomo razdelili na dva dela. Prvi del bo stalna razstava, na kateri želimo predstaviti gorenjska podjetja, ki imajo najmanj desetletno tradicijo in razvijajo ter proizvajajo izdelke v Sloveniji. Drugi del pa bo namenjen začasni razstavi, kjer

bomo vsake tri, štiri mesece izpostavljali posamezne branže oz. podjetnike z določenega območja. Stavbo Kovačnice v ta namen tudi intenzivno arhitekturno preurejamo,« je razložil direktor BSC Kranj Rok Šimenc, ki ob tej priložnosti gorenjska podjetja vabi k sodelovanju (več informacij na tel. št. 04/777 72 51 ali 04/777 72 52 oziroma sanja.sendula@bsc-kranj.si ali nastija.podobnik@bsc-kranj.si).

Nabor podjetij bodo opravili do konca septembra, odprtje razstave pa načrtujejo novembra na obletnico odprtja Kovačnice. »Kovačnica se postopoma razvija v podjetniško kreativni center, naša vizija je, da bi v prihodnosti prevzeli celotno stavbo nekdanje trgovske šole in v njej v okviru sodelovanja postavili inkubator in druge podjetniške vsebine. Že januarja smo tja preselelili tudi celoten podjetniški

oddelek in z njim vse podjetniške aktivnosti v BSC. Vsekakor pa Kovačnica v prvi vrsti ostaja sodelovna skupnost, kjer trenutno gostimo že 26 podjetnikov,« je razložil Šimenc.

V Kovačnici regionalna razvojna agencija izvaja tudi druge evropske projekte na podjetniški ravni, zdaj jih je že osem. Med njimi Šimenc izpostavlja projekt STOB Regions za ohranjanje družinskega podjetništva. »V projektu se ukvarjamo predvsem s prenosom lastništva družinskega podjetja na mlajše generacije, ki je precej težavno. Še ta mesec pripravljamo brezplačne delavnice in pričakujemo, da se jih bodo udeležili tako člani starejše in mlajše generacije. Zanje lahko pripravimo akcijski načrt za prenos lastništva, kar bi jih sicer stalo okoli 10 tisoč evrov,« je še napovedal Šimenc.

iz javne razsvetljave. Sistem je sicer narejen tako, da najprej ugasnejo najbolj nepomembne stvari. Ko vidi, da bo zmanjkalo energije, ugasne najprej ekran, potem gretje klopni ...

Mandžič na področju izrabe solarne energije vidi še velike možnosti razvoja. Kot poudarja, gredo vsa evropska mesta v smeri tako imenovanih »smart« oziroma pametnih mest, na voljo je tudi veliko nepovratnih sredstev za ta namen. Prav tako se v tujini bistveno bolj kot pri nas zavedajo pomena izrabe trajnostnih virov energije in po Mandžičevih

besedah ima denimo v Nemčiji skoraj vsaka hiša na strehi vsaj nekaj panelov. Po začetni investiciji ni več nobenih stroškov, saj je sončna energija brezplačna. Paneli, kakršne uporabljajo za avtobusna postajališča, imajo življenjsko dobo trideset let, so nemške izdelave in so 90-odstotno razgradljivi, poudarja Mandžič.

Naslednja občina, v kateri se dogovarjajo za ureditev solarnih avtobusnih postajališč, je občina Jesenice. Tam jim je že uspelo pridobiti evropska sredstva za kar trinajst takšnih solarnih postajališč.

ŠOLSKI CENTER
ŠKOFJA LOKA

Svet Šolskega centra Škofja Loka na podlagi sklepa z dne 16. 8. 2018 razpisuje prosto delovno mesto

RAVNATELJA/RAVNATELJICE

Srednje šole za strojništvo, organizacijske enote
Šolskega centra Škofja Loka

Kandidat/-ka mora izpolnjevati splošne in posebne pogoje, skladno z zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja ZOFVI (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12-ZPCP-2D, Odl. US: U-1-269/12-24 in 47/15) in sicer:

- imeti mora najmanj izobrazbo, pridobljeno po študijskih programih za pridobitev izobrazbe druge stopnje, oziroma raven izobrazbe, pridobljene po študijskih programih, ki v skladu z zakonom ustreza izobrazbi druge stopnje, ter izpolnjuje druge pogoje za učitelja ali svetovalnega delavca na šoli, na kateri bo opravljal/-a funkcijo ravnatelja;
- imeti mora najmanj pet let delovnih izkušenj v vzgoji in izobraževanju ter ima naziv svetnik ali svetovalca oziroma najmanj pet let naziv mentor;
- imeti mora opravljen ravnateljski izpit oziroma si ga mora pridobiti v enem letu po začetku mandata;
- imeti mora pedagoške, vodstvene, organizacijske in druge sposobnosti za vodenje šole;
- pisno prijavo z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev in programom vodenja šole naj kandidat/-ka pošlje v **10-ih dneh** po objavi razpisa v zaprti ovojnici na naslov: **Svet javnega zavoda Šolski center Škofja Loka, Podlubnik 1 b, 4220 Škofja Loka** s pripisom: »Razpis za ravnatelja/ico Srednje šole za strojništvo«
- izbrani/-a kandidat/-ka bo imenovan/-a za pet let, začetek dela bo 1. 2. 2019 oziroma v skladu s sklepom imenovanja.

Kandidat/-ka se za razpisano mesto prijavi s pisno prijavo. K prijavi mora obvezno priložiti:

- program vodenja zavoda in kratek življenjepis,
- dokazilo o izobrazbi,
- dokazilo o nazivu,
- dokazilo o opravljenem strokovnem izpitu na področju vzgoje in izobraževanja,
- dokazilo o ravnateljskem izpitu ali izjavo, da si ga bo pridobil/-a v enem letu po začetku mandata,
- potrdilo, da ni bil/-a pravnomočno obsojen/-a zaradi naklepne kaznivega dejanja, ki se preganja po uradni dolžnosti, na nepogojno kazen zopora v trajanju več kot šest mesecev, ki ne sme biti starejše od 30 dni in
- potrdilo, da ni bil/-a pravnomočno obsojen/-a zaradi kaznivega dejanja zoper spolno nedotakljivost in oziroma zoper vas ni bil uveden kazenski postopek za kaznivo dejanje zoper spolno nedotakljivost, ki ne sme biti starejši od 30 dni.

Kandidat/ka naj posreduje tudi elektronski naslov za obveščanje med razpisnim postopkom in podaje morebitnega poziva za dopolnitev vloge.

Kandidati bodo pisno obvestilo o imenovanju prejeli v zakonitem roku.

Pešec, ki gleda v telefon, hodi kot pijanec

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na prometno varnost ne vpliva negativno samo uporaba mobilnega telefona med vožnjo, ampak tudi gledanje v telefonski zaslon med hojo, opozarjajo gorenjski policisti, ki so v torek izvedli poostren nadzor nad ravnanjem pešcev v prometu nad odnosom voznikov do pešcev. »Hujših nepravilnosti niso ugotovili, so pa zaznali večje število pešcev, ki so namesto predse gledali v mobilni telefon. Koliko dogajanja pred sabo so videli, medtem ko so strmeli v zaslon, jih niso spraševali, je bilo pa očitno, da niso bili pretirano osredotočeni na promet,« je povedal Bojan Kos s Policijske uprave Kranj.

Policisti tudi nimajo podatka, koliko nesreč se pešcem zgodi zaradi gledanja v telefon, predpostavljajo pa, da gledanje v mobilnik zaradi pisanja SMS-sporočil ali uporabe interneta in

družbenih omrežij odvrta pozornost od dogajanja v prometu, zaradi česar je pešec bolj izpostavljen tveganjem za prometne nesreče, poudarjajo na Policijski upravi Kranj. Pešec zaradi gledanja v telefon običajno kasneje reagira na situacije ali pa sploh ne, pogosto se ustavlja, težje pravočasno opazi ovire, manj je tudi pozoren na potekanje prometa, kar je posebej nevarno pri prečkanju ceste in pri hoji ob cesti. »Situacije so primerljive s pijanim človekom ali voznikom, ki med vožnjo upravlja avtoradio ali druge elektronske naprave v vozilu oziroma telefonira med vožnjo,« poudarja Kos.

Gledanje v mobilni telefon med hojo (še) ni prekršek, je pa lahko nevarna težava, na kar so opozorili tudi v posebnem preventivnem videu z Denisom Porčičem - Chorchypom, ki so ga ta teden objavili na Facebook strani PU Kranj.

Niso polagali kablov

SIMON ŠUBIC

Tržič – Na Policijski upravi Kranj so znova svetovali previdnost pred neznanimi osebami, ki po domovih prodajajo blago, ponujajo storitve ali se predstavljajo za delavce prepoznanih podjetij. Kaj hitro se namreč lahko zgodi, da gre za prevarante, ki najraje delujejo v skupinah. Na ta način namreč žrtvi najlažje preusmerijo pozornost in jo medtem okrajejo.

Kranjski kriminalisti so tako ta teden sprejeli prijavo drzne tatvine iz stanovanjske hiše, ki se je zgodila že konec avgusta. Takrat so se tri neznane osebe starejši oškodovanki predstavile kot delavci telekomunikacijskega podjetja in ji natvezile,

da bodo na tem delu v zemljo polagali kable, zato si morajo ogledati meje parcel. Enemu od storilcev je s tem uspelo pritegniti pozornost nase, druga dva pa sta medtem vstopila v hišo, jo pregledala in odtujila nekaj denarja.

Tržiški policisti pa so na podlagi prijave občana v začetku tedna v Žiganji vasi ustavili in kontrolirali osebni avtomobil ter dve osebi, ki sta si sumljivo ogledovali stanovanjske hiše in v prodajo brez računov ponujali različno blago. Policisti v kontroli niso ugotovili nezakonitosti iz svojih pristojnosti, so pa v vozilu našli več predmetov, ki so bili domnevno predmet prodaje. Postopek so prevzeli uslužbenci finančne uprave.

Po trčenju odpeljal naprej

Spodnji Brnik – Kranjski policisti obravnavajo prometno nesrečo s pobegom, ki se je v torek okoli 11.30 zgodila na Spodnjem Brniku. Na tamkajšnjem krožišču je neznan voznik z belim vozilom trčil z motoristom, ki je padel in se lažje poškodoval. Neznan voznik se na kraju ni ustavil in je odpeljal v smeri Šenčurja. Kdor ima informacije o nesreči, naj jih sporoči policiji na interventno številko 113 ali anonimni telefon policije 080 1200.

Padla zaradi kamenja

Mojstrana – V torek dopoldne se je na Škrlatici huje poškodovala plezalka, ki je padla zaradi odloma kamenja. Plezala je v navezi, bila je varovana, uporabljala pa je alpinistično opremo. S kraja nesreče so jo z vojaškim helikopterjem odpeljali v jese niško bolnišnico.

Brezdomca so do smrti pretepli trije njegovi znanci

Moškima in ženski, ki so osumljeni povzročitve posebno hude telesne poškodbe, zaradi katere je minuli konec tedna na Jesenicah umrl brezdomec, grozi od tri do petnajst let zavora.

ANDRAŽ SODJA

Tržič – Gorenjski kriminalisti so v sredo v Tržiču predstavili izsledke preiskave nasilne smrti brezdomca v zavetišču za brezdomce na Jesenicah minuli konec tedna. Ugotovili so, da naj bi brezdomca do smrti pretepli trije njegovi znanci.

Vodja sektorja kriminalistične policije na Policijski upravi Kranj Primož Donoša je pojasnil, da je truplo brezdomca v bivalniku jeseniškega zavetišča za brezdomce v nedeljo zjutraj našel odgovorni za nadzor zavetišča. O tragediji je bila takoj obveščena policija, ki je takoj po ugotovitvi, da gre za sum kaznivega dejanja, začela aktivnosti za preiskavo dogodka in izsleditev storilcev. Trojica osumljencev, gre za dva moška in žensko, stare med 34 in 48 let, je bila do večera že v pridržanju. Kriminalisti jih utemeljeno sumijo storitve kaznivega dejanja povzročitve posebno hude telesne poškodbe, zaradi katere je žrtev umrla. »S preiskovalnimi dejavnimi in sodno obdukcijo ter ogledom kraja kaznivega dejanja, kjer so se vključili tudi strokovnjaki nacionalnega preiskovalnega urada, smo zbrali dovolj dokazov, da smo osumljence privedli

Primož Donoša, vodja gorenjskih kriminalistov, je predvčerajšnjim predstavil izsledke preiskave smrti brezdomca na Jesenicah. / Foto: arhiv GG

Truplo brezdomca so v bivalnem zabojniku jeseniškega zavetišča za brezdomce našli v nedeljo zjutraj. / Foto: Andraž Sodja

pred preiskovalnega sodnika, ki je zanje odredil pripor,« je pojasnil Donoša.

Kot so še povedali na policiji, so bili pokojni in storilci dobri znanci. Na dan tragedije, v soboto zvečer, so se v prostorih bivalnega zabojnika spri, po prepiru pa je prišlo še do pretepa, v katerem je bil pokojni zelo hudo telesno poškodovan, usodne pa naj bi bile poškodbe glave. Zavarovane sledi na kraju kažejo, da so bili v pretepu aktivni vsi trije osumljenci, poškodbe pa so bile žrtvi zadane kot posledica udarcev in brc. Kraj dogodka so storilci zapustili, zato je bilo po Donoševih besedah delo policije še toliko težje, saj so poleg preiskovalnih dejanj na kraju zločina opravljali še aktivnosti za izsleditev storilcev.

Tako osumljeni kot žrtev so bili že v preteklosti v policijskih postopkih, vsi so se med seboj poznali, bili so predmet obravnav tudi z elementi nasilja, nikoli pa ne tako hudih, je dodal Donoša. Motiv za napad so bila po ugotovitvah kriminalistov pretekla dejanja med udeleženi, posledično tudi maščevanje za ta dejanja.

Za kaznivo dejanje povzročitve posebno hude telesne poškodbe, ki ima za posledico smrt, je zagrožena kazen od treh do petnajst let zavora.

Po Gorenjskem prodajali drogo

S preprodajo prepovedane droge na javnih mestih in v gostinskih lokalih po Gorenjskem naj bi se organizirano ukvarjalo deset ljudi. Glavne tri osumljence so pripravili, eden je še na begu.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Gorenjski kriminalisti so v sodelovanju z avstrijsko kriminalistično službo iz Beljaka pred dnevi razbili kriminalno združbo, ki se je ukvarjala s preprodajo prepovedanih drog po Gorenjskem. Deset oseb so osumili storitve najmanj 27 kaznivih dejanj, ki so bila izvršena v letošnjem letu. Osumljenci so stari od trideset do šestdeset let, nekatere pa je policija v preteklosti že obravnavala v povezavi s prepovedanimi drogami. Z očitanimi kaznivimi dejanji so pridobili najmanj 55 tisoč evrov protipravne premoženjske

koristi.

V zaključnih kriminalističnih aktivnostih, ki jih je policija izvajala prejšnji teden, so prijeli sedem oseb, vsi so državljani Slovenije. Tri od njih so po 48-urnem policijskem pridržanju privedli k preiskovalnemu sodniku okrožnega sodišča v Kranju, ki je za vse odredil sodni pripor. Še enega osumljenca, državljanca Makedonije, policija še išče, je razložil Bojan Kos, predstavnik za stike z javnostmi na Policijski upravi Kranj.

Kriminalistična preiskava zoper kriminalno združbo je stekla na podlagi informacij avstrijske kriminalistične službe o sumih

mednarodne preprodaje prepovedane droge, ki naj bi jo iz Slovenije vodili štirje osumljenci, je pojasnil Kos. Dva od četverice naj bi se ukvarjala z dobavo prepovedane droge, druga dva pa naj bi na območju Gorenjske vodila njeno preprodajo. Pri prodaji droge končnim uporabnikom, ki se je izvajala na javnih krajih in v javnih gostinskih lokalih po Gorenjskem, je pomagalo še šest drugih osumljencev. Kupci droge so bile odrasle osebe, so poudarili na policiji.

Kriminalisti in policisti so tako prejšnji teden opravili hišne preiskave na devetih lokacijah na Gorenjskem in

v Ljubljani, v katerih so zasegli približno 850 gramov kokaina, prav toliko amfetamina, 175 gramov heroina ter konopljo, hašiš, hašiševo olje, pištolo, naboje, denar in opremo za pridelavo prepovedane droge konoplja. Kriminalisti so sicer v preiskavi pridobili informacije, da je četverica osumljenih v prodajo ponujala še večje količine prepovedane droge.

Za kaznivo dejanje nepravilne proizvodnje in prometa s prepovedanimi drogami je v Kazenskem zakoniku predpisana kazen od enega do deset let zavora, storilec, ki drogo prodajajo v javnih lokalih, pa grozi kazen zavora od treh do petnajst let.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Naše gore so preobremenjene

Ob zaključku poletne sezone smo govorili z Janezom Rozmanom, dolgoletnim gorskim reševalcem iz Bohinja, načelnikom tamkajšnje postaje GRS in od marca letos predsednikom Gorske reševalne zveze Slovenije.

ANDRAŽ SODJA

Janez Rozman je med planinci in gorskimi reševalci znano ime. Veterani gorskega reševanja s četrto stoletja izkušeni, reševalec letalec, načelnik postaje Gorske reševalne službe Bohinj, ene najbolj obremenjenih v državi, in od marca letos predsednik Gorske reševalne zveze Slovenije. Skupnosti prostovoljcev, ki brez težav parira poklicnim gorsko-reševalnim organizacijam po svetu.

Do 12. septembra so gorski reševalci zabeležili že 423 intervencij, v katerih je

življenje izgubilo 11 gornikov in pa drugih obiskovalcev gora, saj gorski reševalci posredujejo tudi ob zdravstvenih težavah in delovnih nesrečah na težje dostopnih predelih. Najbolj obremenjeni po besedah Janeza Rozmana ostajajo ravno 'njegovih' bohinjski reševalci: »Letos je bila postaja GRS Bohinj najbolj obremenjena, takoj za nami Tolmin in Bovec. Nekaj tudi Ljubljana, ki ima intervencije po sredogorju, Kranjska Gora, Mojstrana ... Glavni razlogi za nesreče v gorah, ki so bili nekoč bolj kot ne povezani s slabo opremo, so se danes

prenesli na slabo fizično pripravljenost, izčrpanost in zdravstvene težave, zaradi katerih prihaja do poškodb. Nekaj je bilo tudi alpinističnih nesreč, a stanje se je na tem področju izboljšalo.«

Kot dodaja Rozman, se je oprema obiskovalcev gora močno izboljšala, še posebej pri Slovencih, pa tudi pri tujcih, ki redno obiskujejo hribe: »Največji problem trenutno je turizem. Tuji turisti so problematični, ker v gore odidejo v vsakem vremenu, neprimerno obuti in opremljeni, a tudi pri njih se situacija izboljšuje, saj jih vse več najema naše gorske

vodnike. A obremenitev naših gora, še posebej Triglava, je prevelika in že kar motiča, zato je nujno najti način, kako omejiti obisk. Slovenci ljubitelji gora so se okolici Triglava med poletjem začeli že kar izogibati.«

Poseben izziv so tudi ekstremni športniki, ki v premagovanju lastnih ciljev odidejo v visokogorje v športnih copatah, kratki majici in hlačah ob predpostavki, da se jim ne bo nič zgodilo: »Če se jim bo pa že kaj zgodilo, bo pa v pol ure helikopter tam, razmišljajo. Taka računica ni prava in se lahko ne izide. Visokogorje je po vremenskih spremembah specifično, tako so sredi avgusta gorniki že zmrznili v gorah. Vremenski preobrat je lahko usoden.«

S položajem predsednika GRZS po besedah Rozmana pride tudi še večja obveščena o dogajanju z vsemi podrobnostmi, po ocenah predsednika pa sistem deluje dobro: »Vsaka intervencija sicer s seboj prinese svoje posebnosti. V gorskem reševanju so razmere neponovljive, vsakič je stanje drugačno, vsaka intervencija je zgodba zase.«

Podmladka na nivoju društva in zveze je dovolj, tako se vsako leto usposablja lepo število reševalcev. »Vseeno pa ne gre za lahko delo, večina nas vidi v dolini v oblačilih reševalcev, a ko se enkrat odločiš za to delo, ti to postane način življenja, sploh v tistih društvih, ki imajo veliko dela. Tam ni milosti.«

Janez Rozman od marca vodi Gorsko reševalno zvezo Slovenije. / Foto: Primož Pičulin

Opremljenost gornikov je vedno boljša, vendar pa je obremenitev gora, zlasti Triglava, že prevelika, ugotavlja Rozman. / Foto: Manca Čujež (PZS)

Poleg intervencij so gorski reševalci opravili še vrsto drugih aktivnosti, od tradicionalne čistilne akcije na Triglavu do spremstev na tekmah in prireditvah v visokogorju. »Kar pomeni, da smo kar precej obremenjeni, če v račun vzamemo, da je treba še v službo in tudi za družino je treba najti nekaj časa. Sedaj je vsaj naš status zakonsko urejen, tako da nekaj nadomestil vseeno dobimo. Bistveno je, da reševalec nekaj od tega ima. Intervencije so skoncentrirane na obdobja, pride do sočasnih intervencij, podpora mora biti s tal, ena poklicna ekipa na primer tega ne bi zmogla ... Če se sistem prostovoljstva, kot ga imamo, nekoč sesuje, bodo težave. Do tega pa lahko pride zelo hitro.«

V preteklih letih je po tujih turističnih agencijah, še posebej na vzhodu Evrope, zakročila vest o slovenskih gorskih reševalcih, ki pomagajo zastonj, kar je v naše gore pripeljalo morda še nekaj več avanture željnih turistov, kar bi veljalo morda tudi izkoristiti: »Tudi to je del turistične ponudbe, to naj prepoznajo tudi turistične agencije in organizacije, kot ponekod že so. Da bi začeli zaračunavati reševanje, pa ni naša naloga, to naj opravijo zavarovalnice.« Kako omejiti obisk v gorah, se odgovor ponuja deloma kar sam, saj slovenske planske kočice ponujajo veliko luksuza, ki ga v tujini, tudi v Avstriji in Italiji, ni najti, in morda bi bila omejitev tega korak v pravo smer,« razmišlja Rozman.

Zgodbe

Matevž Poljanc iz Sebenj je diplomiral na ugledni angleški univerzi Cambridge. **Stran 18**

Aktualno

Syedmahdi Hashemi, prosilec za azil iz Afganistana, je našel delo v Škofji Loki. **Stran 19**

Obletnice

Franja Tavčar, soproga Ivana Tavčarja, ena izmed vplivnejših žensk svojega časa **Stran 20**

Od petka do petka

Predsednik republike Borut Pahor je na Blejskem strateškem forumu ugotavljal, da je EU v zastoju zaradi deficita vizije nadaljnje poglobitve povezave. / Foto: Gorazd Kavčič

Zdaj že nekdanji predsednik vlade Miro Cerar je na Bledu poudaril, da Evropo čakajo številne pomembne odločitve, ki bodo znova poudarile pravo moč EU. / Foto: Gorazd Kavčič

T. i. vodja Štajerske varde Andrej Šiško je po odločitvi zunajobravnavnega senata v sredo pristal v priporu. / Foto: arhiv GG (Gorazd Kavčič)

Na Bledu tudi o brexitu

Vrhunec dvodnevne Blejskega strateškega foruma, ki se ga je udeležilo 1200 gostov iz 60 držav, je bil pogovor z glavnim pogajalcem EU za brexit Michelom Barnierjem.

SIMON ŠUBIC

Na blejskem forumu o brexitu in prihodnosti EU

Na Bledu je v začetku tedna potekal tradicionalni, že 13. Blejski strateški forum, ki se ga je udeležilo okoli 1200 gostov iz šestdesetih držav. »Ponovno se je pokazalo, da gre za največji in vsebinsko najmočnejši forum doslej, ki presega okvirje lokacije v Sloveniji in pomembno posega na področja v regiji in tudi v bližnji in daljni sosesčini,« je po koncu foruma povedal državni sekretar na zunanjem ministrstvu Andrej Logar. Na zunanjem ministrstvu so kot vsebinska vrhunca dvodnevne dogodka izpostavili pogovor z glavnim pogajalcem EU za brexit Michelom Barnierjem in razpravo o Zahodnem Balkanu. Predvsem izjave Barnierja so odmevale tudi drugod po svetu. Med drugim je dejal, da bi bilo bolje, če brexita sploh ne bi bilo, a je treba odločitev Britancev spoštovati. Zanimal je tudi kritike, da je v pogajanjih z Britanci »pretrd«. »Ne gre za dogmatizem in nobene želje po kaznovanju ali maščevanju ni. Oni zapuščajo EU, ne zapuščajo EU Velike Britanije. Gre za to, da je treba spoštovati pravila enotnega trga,« je dejal in dodal, da ni možno, da bi Britanci

iz enotnega trga vzeli samo nekatere stvari, drugih pa ne. Z Barnierjem se je pred začetkom blejskega foruma srečal tudi Miro Cerar, tedaj še predsednik vlade, ki opravlja tekoče posle. Cerar je sicer v govoru ob odprtju foruma dejal, da Evropo v prihodnjih mesecih čakajo številne pomembne odločitve, med drugim glede brexita, ki bodo znova poudarile pravo moč Evropske unije. Izrazil je upanje, da se bodo evropski voditelji osredotočili na to, kako EU narediti boljše, močnejšo in enotnejšo. »Le tako smo lahko kot Evropa resnični igralec v neusmiljeni globalni areni in premoščamo delitve naše časa,« je povedal. Predsednik republike Borut Pahor pa je ocenil, da je EU v zastoju zaradi deficita vizije nadaljnje poglobitve EU. »Zdi se, da tisti, ki verjamemo v močno EU, zdaj nimamo jasne vizije. Zato je toliko bolj jasna njena alternativa - vračanje moči državam članicam,« je ocenil Pahor. Če v razumnem času tisti, ki verjamemo v pomen EU za mir, varnost in blaginjo Evropejcev ne bomo dali neke vizije, skupne politične platforme za razvoj EU, za njeno renesanso, se lahko v naslednjih petih ali desetih letih evropska ideja znajde ne samo v zastoju, ampak tudi v zatonu, je še opozoril.

Šiška so v sredo kljub vsemu priprli

Čeprav je preiskovalni sodnik v Mariboru v nedeljo odločil, da ni razlogov za priprtje vodje samooklicane Štajerske varde Andreja Šiška, ki je osumljen kaznivega dejanja škovanja k nasilni spremembi ustavne ureditve in oboroženega upora, je v sredo vseeno pristal v priporu. Tako se je odločil zunajobravnavni senat, ki je ocenil, da je zelo verjetno, da bo osumljeni s svojim ravnanjem nadaljeval, če zoper njega ne bo odrejen pripor. Na odločitev senata je sicer možna pritožba na višje sodišče, kar bo Šiškova obramba tudi izkoristila. Šiško je sicer v torek v izjavi za medije povedal, da je šlo pri spornem postroju v Apačah, zaradi katerega ga je policija pridržala, le za provokacijo. Poudaril je, da na postroju niso imeli pravega orožja, temveč le airsoft replike.

Noviča izpustili iz zavora

Vrhovno sodišče je v torek ugodilo zahtevi za varstvo zakonitosti, ki jo je zoper obsodilno sodbo za umor nekdanjega direktorja Kemijskega inštituta Janka Jamnika vložil Milko Novič, in odločilo, da Noviča izpustijo iz zavora. Ker odločba še ni napisana in vročena strankam, se še ne ve, ali so vrhovni sodniki

sodbo razveljavili ali morda Noviča, ki je bil obsojen na 25 let zavora, celo oprostili. Na vrhovnem sodišču so sicer potrdili, da je bilo zahtevi za varstvo zakonitosti ugodeno. Ob tem so še pojasnili, da se »prekinitve izvršitve pravno močne sodbe odredi, če se zahtevi za varstvo zakonitosti, ki je vložena v korist obsojenca, ugotovi, kot je bilo v tem primeru, ali pa ko je podana zelo velika verjetnost, ki meji že na gotovost, da bo vložnik z zahtevo uspel«. Novičev odvetnik Jože Hribernik je napovedal, da bodo v primeru ponovljenega osenja zahtevali, da Noviču sodi drug senat. Odvetnik je sicer prepričan, da bo Novič na koncu oproščen.

Raščan mora vrniti milijone

Okrožno sodišče v Ljubljani je ta teden na ponovljenem sojenju odločilo, da mora nekdanji prvi mož Dela Revij Matej Raščan nekdanji družbi vrniti 34 milijonov evrov protipravno pridobljene koristi. Raščan, ki je krivdo priznal, je bil sicer že na prvem sojenju zaradi oškodovanja podjetja obsojen na štiri leta zavora in vračilo 34 milijonov evrov. Višje sodišče je zaporno kazen potrdilo in prvostopenjskemu sodišču naročilo, da znova odloči o višini pridobljene koristi.

Slovinci v zamejstvu (629)

Znanci z Višarij

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Že dolgo hodim na Višarje, najpogosteje službeno, zaradi poročanja za Gorenjski glas, pa tudi zasebno, saj je ta gora zaradi lege, izročila in pozitivne energije, ki jo da obiskovalcu, nekaj posebnega. Zadnja leta pa so razlogi za moje obiskovanje te gore nad Kanalsko dolino tudi vselej dobro obiskani izleti bralcev in naročnikov ali kar romarjev Gorenjskega glasa. Vsakič se jim pridružim na Marijini poti z Brezic na Višarje.

Na Višarjah sem vsa ta leta srečal precej zanimivih ljudi, tudi z Gorenjskega. Eden takšnih je študent drugega letnika ljubljanske Teološke fakultete Marko Dolinar z Drulovke, ki je v višarskem romarskem središču »na praksi«. Konec avgusta, ko smo bili kar dva dneva

zapored z našimi romarji na Višarjah, je bil pred oltarjem skupaj z upokojenim ljubljanskim nadškofom Alojzom Uranom, ki je za nas in seveda tudi za druge romarje daroval opoldansko sveto mašo.

»Na Višarjah, kjer smo poleti na praksi trije bogoslovci, med katerimi je tudi Tadej Pagon iz Bistrice pri Trzinu, se počutim zelo dobro. Tukaj se, kot pogosto poudarja nadškof Uran, srečujejo tri velike etnične skupine: Slovenci, Avstrijci kot predstavniki Germanov in Italijani, ki zastopajo latinski oziroma romanski svet. Še posebej pri mašah je čutiti slogo med ljudmi, ki v preteklosti pogosto ni bila običajna, in upanje, da bodo časi sožitja trajali še naprej,« je

Bogoslovec Marko Dolinar z Drulovke poletje preživlja na Višarjah.

o svojem doživljanju Višarij povedal Marko Dolinar. Maševanje poteka običajno v treh jezikih. Očenaš se moli v vseh treh jezikih, berilo pa običajno v enem, evangelij pa v drugem, razlaga Marko. »Nekateri Italijani radi sprašujejo, če so zaradi večjezičnosti pri italijanski maši ali niso, vendar so običajno pomirjeni, ko jim povemo o pomenu Višarij. Tudi sama

Jure Prešeren z mamom Almo, dolgoletno učiteljico slovenščine v Kanalski dolini

katoliška vera je univerzalna in ni vezana zgolj na en ali drug jezik. Ko romarji to spoznajo, odhajajo v dolino duhovno bogatejši,« je pojasnil Marko Dolinar. Še posebej je vesel slovenskih romarjev, saj rad z njimi tudi zapoje. Prisotnost nadškofa Urana na Višarjah pa deluje blagodejno, tako na romarje

kot na duhovnike, ki mašujejo na Višarjah.

Na še enega višarskega znanca in našega prijatelja ne smemo pozabiti. To je Jure Prešeren, »slovenski višarski oštir«, ki nam vsakič, ko smo Glasovci romarji na Višarjah, pripravi izvrstno kosilo. Rad zaigra tudi na harmoniko.

Po svetu

Na jugu Afrike

V republiki Južna Afrika se začena zemljiška reforma. Velika večina zemlje je četrto stoletja po koncu apartheida še vedno v rokah belcev. Teh je za osem do devet odstotkov prebivalstva, a imajo v lasti 72 odstotkov zemlje ...

MIHA NAGLIČ

Zemljiška reforma in drugo

Za kakšno problematiko gre, nam razloži Ben Cousins, dolgoletni južnoafriški raziskovalec na tem področju. Situacijo primerja s tisto v sosednjem Zimbabveju, kjer so bele (vele)posestnike brutalno razlastili. »Zimbabve je veliko bolj kmetijska država kot Južna Afrika, kmetijstvo predstavlja večji del gospodarstva in vanj je vpletenih veliko več ljudi, zato ima ta sektor večjo težo. A zemljiška reforma v Zimbabveju je vključevala zasedbe zemlje, ustrahovanje in nasilje, v nekaterih primerih je bila korupcija, velike kmetije so dobili politični prijatelji Roberta Mugabeja in drugih politikov. Reforma je imela tako veliko negativnih vidikov. Na drugi strani je bilo veliko ljudi, ki so prevzemali kmetije, popolnoma običajnih, ni šlo za politične prijatelje ali vojne veterane. In nekateri izmed njih, še posebej lastniki manjših kmetij, t. i. kmetij A1, so bili razmeroma uspešni. Veliki poraženci so velike in srednje velike kmetije, kmetije A2, pa tudi zelo velike kmetije, ki so jih zasegli politični zavezniki oblasti. Kmetijska zgodba v Zimbabveju po zemljiški reformi je

tako mešana. Kmetovalci A1 praviloma bolje izkoriščajo zemljo, delajo bolj intenzivno, veliko vlagajo vanjo. V primeru nekaterih proizvodov, kot sta bombaž ali tobak, proizvedejo zdaj vsaj toliko, včasih pa tudi več, kot so beli kmetje proizvajali prej. Na drugi strani pa je prišlo v primeru nekaterih proizvodov za izvoz, recimo cvetja ali sadja, do uničenja, tega preprosto ni več ... Izkušnja Zimbabveja nam torej kaže, da se reforma ne sme izpeljati na kaotičen način in zunaj vladavine prava, kaže pa tudi, da se da redistribuirati veliko zemlje manjšim kmetovalcem, ki so lahko zelo produktivni. A širše gospodarstvo moramo ohranjati dovolj zdravo, da jih lahko podpremo in da so lahko zelo uspešni čez 10, 20 ali 30 let.« / V Južni Afriki je zdaj vprašanje, kaj želijo zagovorniki zemljiške reforme sploh doseči? Lahko reforma sama po sebi zmanjša visoko stopnjo revščine v državi, kjer je več kot polovica prebivalstva revnega, revščina pa je največja ravnina med črnskim prebivalstvom? Cousins odgovarja, da zemljiška reforma le delno pripomore k zmanjšanju revščine in neenakosti. »Večina ljudi na podeželju ne želi zemlje, ampak službe. Le 10 odstotkov črnskih kmetov, ki so tržno

usmerjeni majhni kmetovalci, želijo zemljo. Če jim bomo pomagali, bodo postali bolj produktivni, njihov standard se bo izboljšal in ustvarjenih bo nekaj delovnih mest. A kot sem rekel prej, s pomočjo zemljiške reforme bi lahko ustvarili mogoče 1,2 ali 1,3 milijona delovnih mest. To samo po sebi ne bo dovolj. Velik problem Južne Afrike je, kako ustvariti delovna mesta na večji ravni. To pa ni samo naš problem, ampak ga delimo z drugimi družbami po svetu. Brezposelnost pri nas je okoli 35-odstotna. Med ljudmi do 35. leta starosti pa je celo 55-odstotna. Kako ustvariti delovna mesta zanje? To je največji izziv in zemljiška reforma sama na to ni odgovor ... Izziv je, kako ustvariti pravičnejše gospodarstvo. Zaradi apartheida imamo čudno stanje, ko imamo majhen, osrednji del gospodarstva, ki je razvit in vpet v svetovno gospodarstvo. Okoli 20 odstotkov prebivalstva v srednjem razredu dela v tem gospodarstvu, preostali ljudje na obrobju pa so iz velikega dela uradnega gospodarstva izključeni, imajo nizke prihodke, če sploh imajo službo, in so odvisni od državnih pomoči. To so strukturne značilnosti iz zgodovine, ki smo jih poustvarili, in ne veljajo le za kmetijski sektor, ampak za celotno gospodarstvo.

Ustvariti moramo prostor za majhna in srednje velika podjetja, razbiti moramo koncentrirano moč peščice velikih korporacij v vsakem sektorju našega gospodarstva, ki zavirajo ustvarjanje delovnih mest. Zato moramo spremeniti širšo strukturo gospodarstva na splošno, ne zgolj na podeželju oziroma v kmetijstvu. (Vir: Boris Vasev, MMC RTV SLO)

Pat položaj na Švedskem

Tudi na švedskih parlamentarnih volitvah se je – kot reakcija na množico migrantov in težav z njimi – okrepila skrajna desnica, stranka Švedskih demokratov je dobila 28,4 odstotka glasov. Levosredinski blok, v katerem so poleg Socialnih demokratov še Zeleni in Leva stranka, je prejel 40,6 odstotka glasov, desnosredinska koalicija štirih strank pa 40,3 odstotka. Oba bloka odklanjata sodelovanje s Švedskimi demokrati. Pat položaj. Sestavljanje vlade bo torej tudi na Švedskem težavno.

Ljubezen do sovražnika

»Ljubezen je edina sila, ki zmore sovražnika spremeniti v prijatelja.« To je smrtno nevarna izjava Martina Lutra Kinga (1929–1968). Pred petdesetimi leti jo je »plačal« s svojim življenjem.

Črni delavci čistijo in pakirajo koruzo na farmi v Južni Afriki. A farma največkrat ni njihova ... / Foto: Wikipedija

Simpatizerji Švedskih demokratov ('Sverigedemokraterna') demonstrirajo v Stockholmu med evropskimi volitvami 2015. Na EU-volitvah maja 2019 bodo gotovo še glasnejši.

Naporno razmerje: Martin Luther King pri predsedniku L. B. Johnsonu v Beli hiši, 1966, dve leti pred atentatom

Petinšestdeset let Gorenjskega muzeja (33)

Muzej, gore in Himalaja

JELENA JUSTIN

GORENJSKI MUZEJ

Če ti je v življenju dano, da svoj hobi lahko preneseš delno tudi na področje dela, je to nekaj najlepšega, kar se ti lahko zgodi. Nikoli si nisem mislila, da bo moja ljubezen do gora prišla do izraza tudi pri mojem delu. V letu 2003, ko smo pripravljali program dela za prihodnje leto, sva s kolegico mag. Moniko Rogelj predlagali, da bi pripravili razstavo ob 25. obletnici slovenskega vzpona na najvišjo goro sveta, na Everest. V muzeju namreč hranimo nekaj edinstvenih kosov opreme, ki so jo takrat alpinisti uporabljali pri plezanju. Razstavo smo odprli na datum obletnice vzpona, 13. maja 2004, z zgodovnim naslovom Slovenski Everest. V prvem delu je

bila predstavljena Himalaja, kjer leži vseh 14 osemtisočakov, v drugem delu razstave je bila predstavitev odprave Everest 1979, ki jo je sestavljalo 21 vrhunskih slovenskih alpinistov ter štirje alpinisti iz ostalih republik bivše Jugoslavije, vodil pa jih je legendarni Tone Škarja. Na vrhu sta kot prva Slovenca stala Kranjčana, Nejc Zaplotnik in Andrej Štremfelj, sledila sta še Stane Belak Šrauf in Hrvat Stipe Božić. V tretjem delu razstave so bili predstavljeni vsi Slovenci, ki so do leta 2004 stali na vrhu najvišje gore na svetu. Literaturo, povezano s Himalajo, sem vedno rada prebirala, bila mi je blizu, ob pripravi te razstave pa sem imela možnost spoznati številne

legende slovenskega alpinizma, s katerimi smo kasneje še večkrat uspešno sodelovali.

V letu 2005 je bila odprta razstava Mejniki slovenskega alpinizma, posvečena 30. obletnici prve osvojitve osemtisočaka slovenske odprave, prvenstvenega vzpona na Makalu po južni steni. Vzpon je pomenil dokončen stik slovenskega alpinizma s svetovnim alpinističnim vrhom. Od tod je šla pot samo še navzgor.

Z besedami Klementa Juga je naš alpinizem v naslednjih desetletjih gledal strumno naprej: »Naša in naših znanincev naloga je, da se ne navdušujemo nad lastno preteklostjo, temveč da gledamo v prihodnost!«

Višinski čevlji, izdelani v Alpini, ki jih je pri vzponu na vrh Everesta nosil Nejc Zaplotnik / Fototeka Gorenjskega muzeja

Z izvrstnimi vzponi so in še vedno krojijo sam vrh svetovnega alpinizma. Zadnja tovrstna razstava je bila leta 2013 Mogočne stene – Vrhunski uspehi slovenskih alpinistov v Himalaji, na kateri je bilo v ospredju postavljenih dvajset vzponov, ki so odmevali v mednarodnih krogih.

Vesela sem, da že danes lahko napovem, da bomo v 2019 odprli fotografsko razstavo, posvečeno 40. obletnici prvega slovenskega vzpona na Everest. Ker bo šlo za razstavo, ki bo del projekta vseh muzejev, ki delujejo na Gorenjskem, vam zaupam še, da se boste od muzeja lahko odpravili čez hribe, po t. i. Muzejski planinski poti, in pobirali žige. Nekaj narave in nekaj kulture. Se mi pridružite?

Zgodbe

Matevž z diplomo iz Cambridgea

Univerza v Cambridgeu je bila ustanovljena okoli leta 1209 in velja za eno najuglednejših univerz na svetu. Vanjo je kot študent vstopil Matevž Poljanc iz Sebenj, pogoji za vpis pa so bili vse prej kot lahki. A tudi študij zahteva resnost. Če izpita ne narediš v prvem in edinem roku, si s študijem zaključil. A je sistem »fer«, ker naredijo vse za študenta že prej, da mu uspe.

SUZANA P. KOVAČIČ

Matevž Poljanc je bil dijak Škofjske klasične gimnazije v Šentvidu, vsa štiri leta je obiskoval programerski krožek in se udeleževal tekmovanj. Njegove uspehe na tem področju je dopolnilo tekmovanje American Computer Science League, od koder se je še z dvema slovenskima sotekmovalcema vrnil z zlatom. »Da bom študiral računalništvo, mi je bilo kristalno jasno. V tem uživam, ker si ves čas postavljen pred miselne izzive, reševanje problemov, zelo malo je monotonosti. Spogledoval sem se že z interdisciplinarnim študijem računalništva in matematike pri nas, ko sem se, iskreno, bolj za 'štos' spletno prijavil na Univerzo v Cambridgeu, že v naslednjem koraku pa prijavo vzel zelo resno. Cambridge sem izbral, ker je bil ocenjen kot najboljša univerza za računalništvo v Evropi. Prijavo sem uspešno prestal,

povabili so me na razgovor. Ta je obvezen, da ocenijo, ali je kandidat primeren za sistem, kot ga imajo postavljene na univerzi. S tem je bil izbirni proces zaključen. Potem sem pa čakal ... Ponudba za študij je prispela po pošti, s pogoji vred. Kar je pomenilo, da sem na maturi moral doseči najboljšo oceno iz matematike, angleščine, kemije in informatike ter predložiti certifikat iz znanja angleščine. Če temu zadostiš, si sprejet, sicer ne.« Matevžu, zlatemu maturantu, je uspelo.

Študij je kratek, ampak intenziven, je pojasnil Matevž: »Na šolsko leto so trije osemtedenski semestri in to je vse, kar je študijskih obveznosti v letu. Izpitno obdobje je samo eno na koncu šolskega leta. Če ne narediš izpitov v prvem in edinem roku, si s študijem zaključil. A je sistem 'fer', ker naredijo vse za študenta že prej, da mu uspe. Med študijem sem imel ves čas na voljo tutorja, ki je spremljal moje

neakademsko življenje (ali sem se v redu vključil v študentsko življenje, imam kakšne osebne težave ...), in še nekoga, ki je spremljal moj napredek pri študiju. Če bi se mi kje zataknilo, bi mi ponudili dodatno pomoč. Ob predavanjih smo imeli za vsak predmet še dodatno uro na teden v zelo majhnih skupinah, kjer si predavatelja lahko vprašal vse v zvezi s snovjo. Za to uro si se moral tudi vnaprej individualno pripraviti s predpisanim delom, da je predavatelj lahko tudi sam ocenil, ali snov razumeš in napreduješ. Ves ta sistem mi je zelo ustrezal.«

Tri leta je trajal študij prve stopnje na Univerzi v Cambridgeu. Sto študentov je bilo vpisanih v letniku v smer računalništvo in po podatkih spletne strani Unistats vseh sto diplomantov tudi dobi zaposlitev; v povprečju je po desetih letih vsaj en študent milijarder, naslednjih 20 pa milijonarjev. »V Angliji podjetja

Matevž Poljanc pred Univerzo v Cambridgeu / Foto: osebni arhiv

kar tekmujejo za nas,« je ponažiral. A Matevž se je po končanem študiju junija letos vrnil domov. »Razlog je najprej osebni, ker zaročenka študira fizioterapijo v Ljubljani. Pri nas je tujina tudi v zvezde kovana, a si po večini sam v eni sobici v tuji deželi.« In tako je Matevž v lovu za službo v Sloveniji, izziv

mu je delo s čim manj rutine in z reševanjem čim težjih problemov.

Za študij v Angliji, ki je finančni zalogaj, je Matevž pridobil republiško štipendijo Ad futura za izobraževanje, s katero je pokril šolnino, 9250 angleških funtov na leto, ter dodatnih 1000 funtov za pokritje

življenjskih stroškov. S tem je lahko shajal. Univerza med študijskimi obveznostmi tudi ne dovoli, da študentje zraven delajo, priporoča pa, da delajo med poletnimi počitnicami. Matevž je prakso opravljal v oddelku tehnološkega razvoja znane investicijske banke JPMorgan Chase & Co.

S čopičem in barvo slika zgodbo

»Izročilo pravi, da Duplje varuje sv. Primož na Jamniku, zato sem upodobil tudi motiv te cerkve. Če ne bi bilo strele, ko sem slikal, bi še mislil, da je cerkev kar v nebo postavljena, tak prizor se je odvrtel,« je ob sliki cerkvice na Jamniku postal Branko Bandelj, avtor razstave v Galeriji Graščine Duplje.

SUZANA P. KOVAČIČ

Branko Bandelj se je poklicno ukvarjal z barvami kot grafik, papirničar, podjetnik, sodeloval je na likovnih delavnicah, ekstempori. Z upokojitvijo je nastopil čas, ko nekaj več naredi lahko tudi za svojo dušo. Posvetil se je študiju barv

v slikarstvu, slike pa na samostojni razstavi Čudež narave, ki so jo odprli v petek v Galeriji Graščine Duplje, postavil na ogled. Prof. dr. Ernest Ženko je v besede zapisal: »Razstavljene slike prikazujejo okoliško naravo, in sicer idealizirano in prikazano v najlepši luči, tako v smislu igre svetlobe kot

doseženega učinka. Zdi se, da je njena lepota večna in da bo takšna ostala tudi prihodnjim generacijam. A kot lahko vidimo na razstavljenih slikah, je to le iluzija, le polovica resnice. Tako kot izgine čarobna svetloba, ki nam osvetli lepoto narave, lahko izgine tudi narava sama. Razstava je v svojem bistvu

konceptualna in družbeno kritična.«

Bandelj je zajel motive v krogu okrog Dupelj, vanje ujel trenutke dneva, ko je izrazito poudarjena svetloba. Želel je skozi pokrajino pokazati, kako smo bogati s koruznimi in pšeničnimi polji, urejenimi potmi, pogledi na naravo, na hribe v vseh letnih časih. »Izročilo pravi, da Duplje varuje sv. Primož na Jamniku, zato sem upodobil tudi motiv te cerkve. Če ne bi bilo strele, ko sem slikal, bi še mislil, da je cerkev kar v nebo postavljena, tak prizor se je odvrtel,« je pojasnil. Sožitje z naravo razume kot trenutek miru in svobode in prav to želi z načinom postavitve razstave, ki jo pospremi zvoki iz narave, doseči pri obiskovalcih. Formati slik so veliki, ker je lahko le na ta način poustvaril idiliko. V drugi razstavni sobi galerije je naslikal štirinajst rastlin, ki v teh krajih izginevajo iz narave. Skozi oči slikarja je opozoril na odnos do okolja, kar je še

Ob ogledu razstave. Razstavljene slike prikazujejo okoliško naravo, in sicer idealizirano in prikazano v najlepši luči ... a to je le polovica resnice. /Foto: Primož Pičulin

posebej izrazito videti v zadnji sobi. »Kritičen sem do tega, kaj počnemo z naravo. Dejansko ima vsak naslikan idilčni motiv nekje v bližini smetišče.«

Razstava bo na ogled do 30. septembra. Ob odprtju sta obiskovalce sprejela graščaka, nastopili so sosede okrog graščine v likih in kostumih, po katerih so še vedno ohranjena domača hišna

imena. Boštar se je npr. obšel v golcarja in graščaku povedal, da je v gozdu vse v redu, Kuhar je prinesel torto za štirideset let Galerije Graščine Duplje ... V glasbenem delu sta nastopila Maja Kobal in Ernest Vodopivec. Po razstavi je, povedano v rimah in spominih iz otroštva, po motivih na slikah obiskovalce popeljala Brankova hči Katja Vrankar.

Avtor razstave Branko Bandelj je obiskovalce pozdravil pred graščino. /Foto: Primož Pičulin

Aktualno

V Sloveniji bi rad ostal in delal

Devetnajstletni Afganistanec Seyedmahdi Hashemi je eden od približno tridesetih azilantov in prosilcev za azil, ki so po pridobitvi dovoljenja za delo zaposlitev našli v škofjeloškem Knauf Insulationu. Vedno več slovenskih podjetij je odprtih za zaposlovanje azilantov, pojasnjuje direktor kadrovske agencije Naton Brane Parazajda. »Pogosto gre za ljudi, ki imajo višjo in visokošolsko izobrazbo, večina jih je na začetku pripravljena prijeti za katerokoli delo, glede na njihovo usposobljenost pa bi lahko opravljali precej bolj zahtevna in odgovorna dela,« dodaja.

SIMON ŠUBIC

Seyedmahdi Hashemi je preprost in prijazen devetnajstletni Afganistanec, ki je v Slovenijo prispel z željo po boljšem in predvsem varnem življenju. Ko se je pred dvema letoma in pol odpravil na približno pet tisoč kilometrov dolgo nevarno pot do Evrope, kamor ga je proč od talibanskega režima poslal oče, za Slovenijo še ni slišal. Zdaj, ko jo je поблиžje spoznal, pa si srčno želi, da bi postala njegova nova domovina. »Slovenija mi je zelo všeč. Prebivalci, vsaj ti, ki sem jih spoznal, so prijazni, tudi narava je zelo lepa. Všeč mi je, da je tako zelena, Afganistan ima precej bolj pusto pokrajino,« je razložil.

Čprav je njegova prihodnost v Sloveniji še vedno negotova, saj so mu do zdaj vse prošnje za azil zavrnili, bi se rad tu ustalil in si ustvaril družino. Prve korake do svojega cilja je že naredil. Takoj se je začel učiti slovenščine in jo do danes osvojil že presenetljivo dobro. V Sloveniji je spoznal tudi svojo ženo, študentko pedagoške fakultete iz Idrije, s katero sta se poročila pred nekaj meseci. »Poročil sem se iz ljubezni, ne zaradi ureditve statusa. Ta se mi je sicer zdaj res spremenil, saj sem dobil začasno dovoljenje za prebivanje za družinskega člana slovenskega državljanca,« odgovori na naše vprašanje, kaj je bil pravi razlog za poroko.

Najprej v gostinstvu, zdaj v industriji

Seyedmahdi Hashemi je tudi eden od vse številnejših azilantov in prosilcev za azil, ki so si v Sloveniji nadvse hitro poiskali službo. Kot pravi, se je že kmalu po prihodu v azilni dom v Ljubljani želel finančno osamosvojiti in si najeti stanovanje.

Devetnajstletni Afganistanec Seyedmahdi Hashemi zadnjih deset mesecev dela v škofjeloškem Knauf Insulationu. / Foto: Gorazd Kavčič

»V azilnem domu vladajo zelo težke razmere za bivanje, saj je v njem velika gneča – v majhni sobi nas je bilo na primer nagnetenih šest moških. Saj sem bil zelo hvaležen, ker sem imel zagotovljeno brezplačno posteljo in prehrano, za oblačila in obutev so poskrbeli v Rdečem križu. Na mesec sem prejemal tudi osemnajst evrov denarne podpore. Tako sem si ves čas želel najti primerno delo, da bi zaslužil dovolj, da se lahko odselim. Poleg tega ti v azilnem domu glava nikoli ne počiva, ves čas razmišljaš, kaj se bo naslednji dan zgodilo s tabo, ali te bodo morda prišli iskat in te deportirali,« pripoveduje.

Po nekaj mesecih bivanja v azilnem domu so ga kot mladoletnega fanta preselili v dijaški dom v Novi Gorici, kjer je bival leto dni, v tem času pa je opravil tečaj slovenščine in večino razredov osnovne šole. »Čprav sem osnovno šolo naredil že doma v Afganistanu, jo moram tu še enkrat. Nisem je še končal, manjka mi še nekaj predmetov iz sedmega in osmega razreda, saj sem vmes našel službo in mi zdaj

zmanjkuje časa. Sem se pa dogovoril z ravnateljico, da bom zdaj šolo opravljal na daljavo,« pove.

Rad bi postal avtomehaničar

Ko je Seyedmahdi pridobil dovoljenje za delo, je najprej opravljal občasno delo pomočnika kuharja v korejski in indijski restavraciji v Ljubljani. Pred desetimi meseci pa je preko kadrovske agencije Naton iz Ljubljane našel polno zaposlitev v škofjeloškem podjetju Knauf Insulation. »V Knauf Insulationu delam že deset mesecev in sem zelo zadovoljen. Na začetku je bilo malo težko, saj sem se moral naučiti svojega dela, tudi sodelavcev, ki jih je veliko iz Bosne, Srbije in Makedonije, nisem dobro razumel. Zdaj pa sem se že udomačil, naučil sem

se svojega dela, tako da rad hodim v službo. Delo v proizvodnji mi je ljubše kot pa v gostinstvu,« pravi.

Seyedmahdi si želi nekoč postati avtomehaničar. »Vem, da se moram prej še izučiti za avtomehaničar, kar bo zdaj težje, ko delam, a to je moja želja že iz otroštva. Že kot otrok sem vedno z zanimanjem opazoval, kako popravljajo avtomobile, malo sem se v tem tudi sam preizkusil pri prijatelju. Doma sem nekaj malega delal tudi v gradbeništvu.«

V Slovenijo so prišli delat

Devetnajstletni Afganistanec Seyedmahdi Hashemi je eden od okoli štiridesetih azilantov in prosilcev za azil, ki so našli zaposlitev v slovenskih podjetjih s pomočjo ljubljanske kadrovske agencije Naton, njihovo število pa

Seyedmahdi Hashemi: »V Knauf Insulationu delam že deset mesecev in sem zelo zadovoljen. Na začetku je bilo malo težko, saj sem se moral naučiti svojega dela, tudi sodelavcev, ki jih je veliko iz Bosne, Srbije in Makedonije, nisem dobro razumel. Zdaj pa sem se že udomačil, naučil sem se svojega dela, tako da rad hodim v službo.«

vztrajno narašča, je povedal direktor agencije Brane Parazajda. »Smo daleč največja kadrovska agencija v Sloveniji, ki se ukvarja z azilanti. Začelo se je s tem, da so naši naročniki začeli tarnati, da ne morejo najti dovolj delavcev. Tako smo začeli razmišljati, kje bi še lahko pridobili nove delavce, in smo prišli na idejo, da bi morda začeli zaposlovati tudi to skupino ljudi. Tudi azilanti ali gospodarski migranti imajo namreč odobreno dovoljenje za delo in imajo v Sloveniji pravico delati pod enakimi pogoji kot slovenski državljani, zato v tem pogledu ni nobenih zadržkov, da ne bi delali kjerkoli,« pojasnjuje Parazajda.

»Nihče ni prišel v Slovenijo iz šest tisoč kilometrov oddaljenih krajev, da bi se prijavil na zavod za zaposlovanje. Prišli so delat, da si zvišajo socialno varnost. Želijo se odseliti iz azilnih domov, da si zagotovijo več zasebnosti. Na trgu delovne sile torej obstaja tudi ta skupina ljudi, ki je pripravljena delati,« razmišlja Parazajda in poudarja, da se azilanti, ki imajo namen ostati tukaj in delati, tudi zelo hitro naučijo

slovenskega jezika. »Pogosto gre za ljudi, ki imajo višjo in visokošolsko izobrazbo, večina jih je na začetku pripravljena prijeti za katerokoli delo, glede na njihovo usposobljenost pa bi lahko opravljali precej bolj zahtevna in odgovorna dela.«

Večina delodajalcev ima pozitivne izkušnje

Vedno več slovenskih podjetij je po Parazajdovih besedah odprtih za zaposlovanje azilantov, saj spoznava, da gre za enak nivo delovne sile, nič slabšo od slovenske: »Načeloma imajo vsi delodajalci z njimi tudi pozitivne izkušnje. Azilanti so sicer glede delovne vneme povsem enaki slovenskim delavcem: nekaterim se da malo manj delati, drugi so zelo delavni, v povprečju pa še vedno velja, da nihče ne pride šest tisoč kilometrov daleč, da bi živel od socialne podpore.«

V Knauf Insulationu so trenutno največji zaposlovalci azilantov, pojasnjuje Parazajda. »Bili so prvi, s katerimi smo začeli sodelovati na ta način. Najprej smo samo poskusili, kako se bo obneslo, danes pa zaposlujejo že okoli trideset teh ljudi. In vsi so se neverjetno dobro vključili v delovni kolektiv.« Parazajda ob tem priznava, da sprva lahko prihaja do manjših zapletov zaradi kulturnih razlik, saj nekateri tuji prišleki »niso ravno vezani na čas, kot smo mi«, a se znajo hitro prilagoditi. »Na trgu delovne sile ljudi ne delimo na Arabce, Afričane in Evropejce, na črnce in belce, ampak na tiste, ki želijo delati, in tiste, ki ne. Kdor noče, ne glede na barvo kože, enostavno ne bo delal, kdor pa je pripravljen, pa ne bo samo delal, ampak bo tudi prosperiral in si ustvarjal vedno boljše pogoje za življenje,« še pravi sogovornik.

Brane Parazajda, direktor kadrovske agencije Naton: »Nihče ni prišel tako daleč, da bi se prijavil na zavod za zaposlovanje.« / Foto: Gorazd Kavčič

Brane Parazajda: »Na trgu delovne sile ljudi ne delimo na Arabce, Afričane in Evropejce, na črnce in belce, ampak na tiste, ki želijo delati, in tiste, ki ne. Kdor noče, ne glede na barvo kože, enostavno ne bo delal, kdor pa je pripravljen, pa ne bo samo delal, ampak bo tudi prosperiral in si ustvarjal vedno boljše pogoje za življenje.«

Obletnice

Pivo, ki je združevalo Mengšane

Staretova pivovarna v Mengšu je bila ustanovljena leta 1818. Kulturno društvo Franca Jelovška Mengeš je ob dvestoletnici izdalo knjigo Staretova pivovarna v Mengšu 1818–1917, v kateri avtor Simon Smrkolj popisuje pestro zgodovino pivovarne, ki je ugasnila med prvo svetovno vojno.

ALEŠ SENOŽETNIK

»Zbirko smo začeli z nekaj praznimi steklenicami, potem pa so se začeli nabirati tudi drugi predmeti, kakor se to rado dogaja, ko se začneš zanimati za en del zgodovine,« nam je v uvodu pojasnil Janez Škrlep iz Mestnega muzeja Mengeš, ki je skupaj s Kulturnim društvom Franca Jelovška izdalo knjigo ob dvestoletnici Staretove pivovarne.

Najpomembnejši eksponat, povezan s pivovarno, pa so zagotovo polne steklenice vsaj sto let starega piva, ki je še nedolgo tega veljalo za najstarejše v celinski Evropi.

Posebna polnitev piva mengeških mikropivovarjev z namensko izdelano embalažo: steklenice, etikete, zaboji, kozarci / Foto: Peter Škrlep, Mestni muzej Mengeš

Dvestoletnica ustanovitve je prava priložnost za obuditev spomina na danes skoraj že povsem pozabljeno, nekdanj pa imenitno mengeško pivovarno.

Ustanovitelj pivovarne je bil Mihael Stare, ki se je leta 1790 rodil v Strahinju pri Naklem in se v času Ilirskih provinc preselil v Mengeš, kjer je leta 1818 ustanovil pivovarno v nekdanji Kramarjevi hiši številka 89. O prvotnem obdobju pivovarne sicer ni ohranjenih veliko pričevanj. Kot ostale je bila tudi Staretova pivovarna takrat še obrtne narave, kar pomeni, da so bile njene obrtne zmogljivosti majhne,

zaposlenih pa je bilo le nekaj ljudi. Kljub temu pa je bila že takrat večja od okoliških, saj piva ni varila le za potrebe lastne gostilne, kot je bilo takrat v navadi, temveč so ga že v dvajsetih letih 19. stoletja vozili tudi v Ljubljano.

Lastništvo pivovarne je Mihael leta 1842 prepustil sinu Janezu, ki se je izkazal kot dober gospodar, o čemer pričajo tudi besede Janeza Trdine: »Janez Stare vrgel se je ves v očeta svojega, odlikoval se je z nikdar mirujočo skrbnostjo in trudoljubnostjo. Oče izročil mu je res precej imetja, ali on ga je podvojil in potrojil.«

Po zgodnji Janezovi smrti je leta 1864 vodenje pivovarne prevzela njegova soproga Marija Stare, nato pa jo je prevzel sin Julij. Prav v času njegovega gospodarjenja pa je pivovarna prerasla v industrijsko. Pivovarniška poslopja je na novo pozidal in uvedel tudi tehnološke novosti. Kupoval je nepremičnine po različnih krajih, kjer je uredil izpostave pivovarne. »Kupoval je hiše, ki so šle na boben. Vendar nekdanjih lastnikov ni pregnal, temveč jih je tam zaposlil. Tudi to priča o njegovi humanosti, ki bi bila še danes

lahko za vzor,« je ravnanje Julija Stareta pokomentiral Janez Škrlep.

Nakupovanje nepremičnin pa je kasneje bistveno prispevalo, da je tovarna propadla. Za nakupe se je namreč Julij Stare precej zadolžil, ker ni bil več zmožen odplačevati mesečne anuitete, pa je že v prvih letih dvajsetega stoletja pivovarna prešla v upravljanje ljubljanske hranilnice.

Hkrati so se v času prve svetovne vojne potrebe po pivu zmanjšale. »Vojna je vzela pivce, velikokrat tudi ječmen,« je pripomnil Janez Škrlep. Oblast je namreč leta 1915 prepovedala predelavo ječmena v slad, kasneje pa je omejila tudi varjenje piva. Razmere so vplivale tudi na poslabšanje položaja mengeške pivovarne. »Po tem, ko je pivovarna prešla v last posojilnice, jo je ta prodala pivovarni Union. Uporabne stroje so preselili v Ljubljano, del opreme pa prodali.« Kasneje so podrli poslopja, domačini pa so opeko uporabili pri gradnji hiš. Opuščena pivovarna je nato pristala v rokah Alojza Kanca, ki pa se je moral obvezati, da vsaj še petdeset let ne bo varil piva.

Mengeška godba pri pitju Staretovega piva

Panorama Staretove pivovarne Mengeš iz obdobja lastnika Juliusa Stareta / Hrani: Mestni muzej Mengeš

O Staretovi pivovarni danes priča še opuščena in propadajoča Kančeva hiša, ki še čaka na boljše čase. Dotlej pa je lično urejena knjiga, ki jo krasi pestro fotografsko in drugo arhivsko gradivo, prava izbira za vsakega, ki ga zanima zgodovina

pivovarstva in s tem tudi zgodovina Mengša in okoličnega. »Čas, kot četrta dimenzija, je pomemben za človeka. Prav pretekli čas je tisti, iz katerega se lahko toliko imenitnega naučimo,« je zaključil direktor Mestnega muzeja Mengeš.

Velika narodna dama

Letos mineva 150 let od rojstva in osemdeset let od smrti Franje Tavčar, ki se je v zgodovino zapisala ne le kot soproga Ivana Tavčarja, temveč kot ena izmed vplivnejših žensk svojega časa.

MATEJA RANT

Franja Tavčar, ki je aktivno vlogo odigrala tudi v politiki, je bila predana društvena delavka, humanitarka, borka za ženske pravice in mecenka, ki je na svojem domu v Ljubljani gostila številne mlade umetnike. Za svoje delo je prejela številna odlikovanja, je pojasnila kustosinja Loškega muzeja Biljana Ristić, ki bo o Franji Tavčar in njeni društveni vlogi spregovorila tudi na nočnejšem kulturnem večeru v dvorcu Visoko, posvečenem 150. obletnici rojstva in 80. obletnici smrti Franje Tavčar, ki ga pripravljata Občina Gorenja vas - Poljane in Zavod Poljanska dolina. Franja Tavčar je namreč velik pečat pustila tudi v Poljanski dolini kot višoka gospa.

Franja Tavčar, rojena Košenini, je po besedah Biljane

Ristić že zgodaj izgubila starše, zato je njeno vzgojo prevzel stric, premožen trgovec s čipkami. »Kot mlado žensko so jo vpeljali v takratno meščansko ljubljansko družbeno elito in na enem od mnogih družabnih dogodkov je spoznala tudi Ivana Tavčarja. Zanimivo je, da se je na začetku Ivan zdel Franji tog, resen, skoraj pust ... Kar dve leti ji je dvoril, pošiljal ljubezenska pisma, v katerih jo na koncu imenuje Franjica iz Poljan.« Poročila sta se leta 1887, v zakonu se jima je rodilo pet otrok, med njimi ena hči. Franja Tavčar je bila po besedah Biljane Ristić velika narodnozavedna dama, med drugim sta c Cilko Krek zbrali ogromno podpisov za majniško deklaracijo. »Bila je tudi ustanoviteljica, članica ali častna članica mnogih predvsem ženskih društev. Zavedala se

je pomena ženske v takratnem kulturnem, političnem in družbenem prostoru, zavzemala se je za ženske pravice in uveljavitev žensk tudi na drugih področjih zunaj doma.« Obenem je bila predana humanitarna delavka in mecenka mladim umetnikom, ki so kasneje postali steber slovenske kulture. »S soprogo Ivanom Tavčarjem sta jim med drugim odprla svojo bogato založeno knjižnico. Znana je anekdota z Ivanom Cankarjem, ki si je nekoč izposodil izvod Ljubljanskega zvona, a ga nikoli ni vrnil. Tavčar je bil tako užaljen, da je prekinil vse stike z mladim Cankarjem, a je potem posredovala Franja in pomagala zgladiti spor,« je razložila Biljana Ristić.

Leta 1893 sta Tavčarjeva kupila dvorec na Visokem, s čimer je povezana žalostna

zgodba prejšnjih lastnikov. Ana Kalan je kot zadnja lastnica dvorec prepustila svojemu sinu, in ko je iz časopisov izvedela, da ga je prodal, je storila samomor, je pojasnila Biljana Ristić. Tavčarjeva sta posestvo uredila po vzoru bavarskih dvorcev, saj jim je služil za umirjen umik iz ljubljanskega vrveža. »Škofjeloška enota Zgodovinskega arhiva Ljubljana hrani albume s fotografijami, kako so Tavčarjevi preživljali svoj čas na Visokem. Žal pa je zelo malo fotografij notranjosti, da bi vedeli, kako je bil takrat urejen dvorec, a po pisnih virih iz tistega časa je bil napolnjen z deli slovenskih umetnikov, saj sta bila Tavčarjeva strastna zbiralca.« Tudi po Ivanovi smrti je Franja ostala v dvorcu vse do svoje smrti leta 1938. »Bila je izredno

Fotografija Franje Tavčar iz arhiva Loškega muzeja

zanimiva dama, ljudi je zanimalo, s čim se ukvarja, zato smo našli tudi zapis v Tedenskih slikah, ki opisuje, kako je preživljala čas na Visokem. Med drugim je recimo čolnarila po reki Sori.« Čeprav je o Franji Tavčar precej manj zapisov kot o

njenem možu Ivanu Tavčarju, pa po besedah Biljane Ristić lahko izpostavimo predvsem njen naziv velike narodne dame. »To je za tiste čase, ko so se ženske uveljavljale v družbi, velik dosežek,« je še poudarila Biljana Ristić.

Na robu

Kaj je to mamina ljubezen? 1. del

Denisova zgodba

MILENA MIKLAVČIČ

usode

»Star sem 21 let in rad bi vam povedal, kakšna je bila moja mladost. Jaz sem preživel, mlajša sestra ne. Starejša se že več let zdravi na psihiatriji. Problem je, ker smo v blokovskem naselju skoraj vsi doživljali podobno usodo,« pripoveduje Denis, eden mojih najmlajših sogovornikov.

Ne vem, kako je pri drugih narodih, toda nas, Slovence, je četrta božja zapoved, ki se glasi "Spoštuj očeta in mamo, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji" zelo zaznamovala in ima pri marsikom, ki je doživljal podobne grozote kot Denis, katastrofalne posledice. To, kar se dogaja za štirimi stenami, je

še zmeraj tabu tema. Nedotakljivo. Ljudje molčijo, če tudi vedo, gledajo stran, si zatiskajo ušesa.

»Moja mama me je rodila pri dobrih osemnajstih. Doma so jo najprej napodili od hiše, ko sem prijokal na svet, so jo na pritiske sosedov vzeli nazaj. Med njimi je bilo že toliko sovraštva in prezira, da niso počeli drugega, kot da so se zmerjali in se prepirali. Moja dve leti starejša sestra, ki je že odraščala pri rejnikih, pa se je vsake toliko časa vračala k mami, mi je pripovedovala, da se nihče ni dosti zmešnil zame: ne mama ne stari starši. Eni in drugi so ga radi tudi kaj popili. V javnosti ne, doma pa! A je bila mama previdna! Kadar me je nesla k pediatrinji, me je lepo oblekla, tako da nihče ni nič posumil. Sploh pa je bila 'prefrigan': zakone je imela v malem prstu in ne ona ne stari starši v življenju nikoli niso delali, niso hodili v službo, a so vseeno spodobno živeli. Ded, ki je bil ob mojem rojstvu še mlad, imel je komaj 45 let, je pijančeval, pa ne v domačem kraju. Če že, v Kranju ali na Trati pri Škofji Loki. Če me je vzel s seboj, sem ga moral počakati v avtu. Včasih tudi po več ur. Ljudje so hodili mimo, še opazil me ni nihče. Mama si je bogatila proračun z moškimi. Nekateri so ji dali sami od sebe, drugim, bolj naivnim, je zaračunala. Kadar ni šlo

zlepa, me je poklicala k sebi in v solzah obtoževala tipa, ki je stal pred menoj s spuščeni hlačami, da bo kriv za to, če umrem od lakote. Moška golota je bila, kar sem se zavedal, zame nekaj samo po sebi umevnega.

Potem sem šel v prvi razred. Četudi sem bil manjše rasti kot sošolci, sem bil zelo zrel in zelo samostojen otrok. Znal sem brati in pisati, česar sem se naučil sam. Dolge popoldneve, ko ni bilo doma nikogar, ki bi me zamotil s pogovorom ali z igračami, sem gledal televizijo ali pa "bral" revije, ki jih je bilo vse polno na klopi ob mizi.

Razredničarka je zaradi številnih modric, ki sem jih imel po telesu, hitro ugotovila, da pri nas doma ni vse, kot bi moralo biti, četudi je mama, ko je prišla na roditeljski sestanek, delovala kot najboljša mama na svetu. Brilljantna igralka je bila! Ko je odkrila internet, je pisala celo blog o tem, kako samska ženska vzgaja otroke.

Razredničarka je s pomočjo strokovnih služb potem naredila vse, da bi me dali v isto rejniško družino, v kateri je bila že starejša polsestra. Naj povem, da ne ona ne jaz očeta nisva poznala. A prav v tistem trenutku, ko se je odločalo o mojem življenju, je mama sporočila, da je spet noseča, da se bo poročila in da so ustvarjeni vsi pogoji, da

lahko ostanem pri njej. Na smrt se je bala, da bi izgubila otroški dodatek in še druge ugodnosti, s pomočjo katerih je lepo živela.

Resnici na ljubo mi potem nekaj časa res ni bilo hudo. Moški, ki se je priselil v naše že tako in tako tesno stanovanje, ni bil napačen. Imel je redno službo, vozil je motor, s svojimi daljšimi, četudi že sivimi lasmi pa je osvojil tudi babico, ki se je začela vsaj takrat, ko je bil on zraven, lepše obnašati. To pomeni, da se ga ni napila in da ni obležala, kjer ji je spodneslo noge.

Mile mi je kupil pisalno mizo, ki je postala moje zatočišče. Tam sem lahko pisal domače naloge, se igral in tudi risal. Le sem in tja, ko me je zelo bolela glava zaradi številnih klofut, ki so vseeno priletele, ko je bilo sorodstvo slabe volje, sem se naslonil na mizo in molil, da glavoboli čim prej odidejo.

Potem se je rodila sestrica, s katero pa ni bilo vse, kot bi moralo biti. Nekaj je bilo narobe z njenim srcem, pa še tako čuden obraz je imela. Ko jo je Mile prvič videl, se je zjokal. Ni trajalo dolgo, ko je pospravil svoje stvari in nikoli več ga nismo videli. Dojenček se je jokalo ponoči in podnevi. Še meni se je oddahnilo, ko so sestrico pod nujno zelo pogosto odpeljali v bolnišnico. Nihče ji ni privoščil življenja, vsi so komaj

čakali, da umre, tako veliko breme je bila. Star sem bil devet let, ko je mama nenadoma izginila. Kot bi se udrila v tla. Nekateri so govorili, da je zbežala k Miletu v Srbijo, drugi, da je sedla na vlak za v Nemčijo. Najmlajšo sestrico so dali v rejo, kjer je, stara tri leta, potem umrla. Jaz pa sem ostal pri starih starših, ki sta me še bolj sovražila, kot sta me kdajkoli prej. Četudi sem bil v šoli precej uspešen, sem začel dobivati slabe ocene. Nihče me ni razumel, nikogar ni zanimalo, kaj se dogaja z menoj. Babica je bila takšna kot mama: bila je zelo prijazna, ko je prihajala na govorilne ure in sestanke s psihologinjo v šolo. Doma pa sta se z dedom potem spravila name. Udarci so padali, kamor je priletelo. Začel sem uhajati od doma, se družiti s fanti, ki so se zbirali v bližini internata. Kadili smo, tudi kaj popili, a nikoli toliko, da bi obležal v jarku. Pri trinajstih letih sem imel tudi prvo izkušnjo z žensko. Imela je skoraj štirideset let in k sebi domov je pogosto vodila naivne fante, ki so jim že nagajali hormoni. Kupovala nam je oblačila, športne copate, včasih sem dobil tudi kakšen evro. Fantje smo se o njej veliko pogovarjali. Da to, kar ona počne, ni prav, nismo razmišljali.

Osmi razred sem potem zaradi negativnih ocen ponavljal. Kakšna sramota za nekdanjega super odličnjaka! Medtem je umrl tudi ded. Imel je raka na jetrih. Babica se je zasmilila ljudem. Dobila je veliko pomoči, preuredili so nama stanovanje, nanесли dobrot, oblačil. Nekaj časa nama ni bilo hudega pa tudi njo je postalo strah, da zboli in umre. Zelo rada je živela in misel na smrt je bila zanjo nekaj zelo groznega. Pol leta po dedovi smrti, bilo je okoli novega leta, je našla drugega moškega. Zelo slabo je govoril slovensko, a je to ni motilo. Starejša sestra je takrat obiskovala frizersko šolo. Toliko hvalnic sem slišal o tem poklicu, da sem se tudi sam vpisal tja. Zaradi številnih neopravičenih ur sem opustil misel, da bom kdaj frizer. Naslednjo jesen sem pristal na vrtnarski šoli. Spet ni šlo, kot sem želel. Družba, pijača, tudi džointi so pripomogli, da sem se čisto zaplezal. Nekaj časa sem kar dobro živel s preprodajo mamil. A sem nekaj goljufal, pa so me našli, prebunkali in mi na koncu zagrozili, da me bo naslednjič povozil avto, če jih bom izdal. Bilo mi je čisto vseeno, kaj se zgodi z menoj. Pustil sem šolo, začel sem se družiti s Petrom, ki je po Ljubljani prodajal različno bižuterijo. Spala sva, kjer je nanese. Jedla tudi. Vseeno mi je bilo, je pomlad ali poletje, noč ali dan. Komaj sem se zavedal samega sebe. Potem pa me nekoč ustavi neko dekle, ki je študirala na Fakulteti za socialno delo. Dejala je, da dela na nekem projektu, kjer pomagajo izgubljenecem, kot sem bil jaz. V tistem pa pride mimo Peter, ravno prav odpiljen. Vzame nož in ji zagrozi, da ji bo prerezal vrat, če ne izgine. Nisem mu zameril. Nekaj se je zadel, pa ni vedel, kaj dela ...«

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Karel Friderik Jožef Strahl in umetnine ter starine Gorenjske

PETER COLNAR

Da jabolko ne pade daleč od drevesa, je dokazal tudi zbiralec umetnin in starin Gorenjske Karel Friderik Jožef Strahl. Bil je eden najbolj kulturno pomembnih ljudi na Gorenjskem. Rodil se je 12. 9. 1850 v Trebnjem na Dolenjskem, umrl pa je v Stari Loki. Zapustil je bogastvo svojega znanstvenega raziskovalnega dela. Že njegov oče je bil zbiralec starin Anton Edvard Jožef, mati pa Cecilija, rojena Petteg.

V Ljubljani je obiskoval osnovno šolo in gimnazijo, študiral pravo v Gradcu 1868–70, kmetoval v Stari Loki in končal izpite v

Gradcu v letih 1871–72. Od oktobra 1872 je bil avskultant pri deželni sodišču v Ljubljani in nekaj mescev v Novem mestu, od februarja 1875 pristav okrajnega sodišča v Mokronogu, od oktobra 1875 do maja 1880 v Ljubljani, v Dobri vesi od maja 1880 vodja okrajnega sodišča in nato od julija 1881 tudi okrajni sodnik, ki je svoje delo nadaljeval v Brežicah, na Ptuj in je bil od 3. julija 1892 svetnik deželnega sodišča v Ljubljani.

Zaradi slabih oči je septembra 1899 kot višji sodni svetnik v Ljubljani odšel v pokoj in se stalno naselil

v Stari Loki, kjer je s svojim delom izredno pozitivno vplival na tamkajšnje življenje. Trudil se je predvsem za blaginjo škofjeloškega okoliša, katerega stalni odbornik je bil. Svetoval in pomagal je pri poljedelstvu, napeljava vodovoda, ustanovitvi gasilskega društva, postavitvi ljudskega odra, za katerega je prevajal iz nemščine igre.

Takoj po materini smrti je začel intenzivno zbirati umetnine in starine po Gorenjskem. Očetu je pomagal pri urejanju odkritega materiala. Na njegovo pobudo so leta 1914 obnovili

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Podbrezjah pri Naklem se je 10. 9. 1879 rodil učitelj, pesnik, pisatelj, urednik Andrej Praprotnik. Deloval je predvsem kot društveni delavec in organizator učiteljstva.
- V Kropi se je 12. 9. 1891 rodil gozdar, lovski strokovnjak Mirko Šušteršič. Organiziral je prvi splošni popis slovenskih gozdov.
- V Zalogu pri Cerkljah na Gorenjskem se je 13. 9. 1827 rodil učitelj, publicist, urednik, pisatelj Matej Močnik. Leta 1863 je izdal Kratek kranjsko-slovenski besednjak, s katerim je želel iz slovenskega jezika iztrebiti tujke.

znamenite oltarne Kramser-Schmidtove slike v velesovski cerkvi.

Ob razpadu Avstro-Ogrske je bil močno prizadet zaradi nad njegovo premoženje postavljenega sekvestra, to je uradno določenega začasnega postavljenega upravitelja premoženja. Po naročilu jugoslovanske vlade je s pomočjo dobrega znanca A. Gabra v skoraj treh letih sestavil dragocen, točen seznam svoje zbirke umetnin in starin, navedel tehnike,

mere, morebitnega avtorja in provenienco, to je podatke o zgodovini in lastništvu določenega predmeta, dokumenta, publikacije, na podlagi katerih se določata pristnost in lastništvo. Ob njegovi smrti ob številnem daljnem sorodstvu ta edinstvena zbirka ni v celoti ohranjena. Že očetova želja je bila, da bi zbirka vsaj ostala v deželi. To je bila tudi njegova želja, vendar je bila raznesena in razen manjših volil prodana na dražbi.

Humboldt? Kdo je že to?

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Bila sta dva, brata, ki sta dala neizbrisen pečat nemški in posredno tudi evropski kulturi in znanosti. Starejši Wilhelm von Humboldt (1767–1835) je bil jezikoslovec, antropolog, diplomat, visoki vladni uradnik, ustanovitelj berlinske univerze, mlajši Alexander (1769–1859) pa naravoslovec in raziskovalec, ki je dal trdno podstat novim znanstvenim panogam, kot so vulkanizem, zemeljski magnetizem, geografsko rastlinstvo ... Bil je tudi pisatelj, ki je svoja odkritja in izkustva objavljaval v zajetnih delih, kot izjemen risar pa je svoje skice s popotovanj od skrajnih podrobnosti izdelal v Parizu ali Berlinu. Tiski njegovih del so mu prinesle članstvo

v najbolj uglednih akamenih tistega časa. Že od malih nog si je želel popotovati. Ko je bratoma umrla mati, sta bila deležna bogate dediščine in Alexander si je svoja potovanja financiral sam, zadnja potovanja pa so mu skoraj izpraznila bančni račun. S francoskim zdravnikom in botanikom Aimejem Bonplandom sta raziskovala špansko visoko planoto, na otoku Tenerife splezala na goro Teide, odplula v neznano Venezuelo, odkrivala Kolumbijo in Ekvador ter se povzpela na 6263 visoki Čimboraso. Alexandru niti strupeni komarji v porečjih Orinoka niso mogli do živnega, saj je bil presenetljivo zdržljiv in odporen. Na svojih potovanjih v Novem svetu je odkril 6000 rastlinskih vrst, od katerih jih Evropa vsaj polovico ni poznala. Mojster primerjalnega opazovanja narave se je v letih 1803 in 1804 mudil v Mehiki, med drugim tudi v kraju San Luis Potosí z rudniki srebra, ki danes ne pomenijo nič več, tistikrat pa se je donos ob njegovih rudarskih nasvetih za nekajkrat povečal. Bogate izkušnje in marsikatero inovacijo je uveljavil že v nemških rudnikih – pred velikimi potovanji. V letih 1845–62 je oblikoval svoje poglavito delo: Kozmos, osnutek fizičnega opisa sveta. V zrelih letih se je odpravil še na Kavkaj, raziskoval Altaj in Sibirijo. Bil je član številnih evropskih znanstvenih akademij, prejel brezštevila

priznanja in odlikovanja – že za življenja je postal legenda ...

Piščančji fileji v paprični omaki

(Pechugas en salsa de poblano)

Za 4 osebe potrebujemo: 3 piščančje fileje brez kože in kosti, sol, sveže zmet poper, ščep čilija, 1 veliko zeleno papriko, 60 ml mleka, 60 g masla, 1 žlico moka, 250 g goste kisle smetane, 45 g trdega naribanega cheddarja.

Kožo in kosti filejem odstranimo. Fileje prerežemo na polovico, jih rahlo potolčemo, solimo, popramo in damo za 20 minut v hladilnik.

Papriko očistimo semenja in žil, zrežemo na večje kose in z mlekom ter ščepcem čilija zmeljemo v mešalniku.

V majhni posodi raztopimo maslo, dodamo moko, mešamo, da se ne naredijo grudice, in dodamo zmleto papriko in smetano. Na majhnem ognju ukuhamo, da se omaka zgosti.

Pečico ogrejemo na 180°. Kose piščanca opečemo na vročem olju, vsako stran za 2–3 minute, nato jih zložimo v nepregorno posodo, prelijemo z omako in potresemo s sirom. Posodo za 10–15 minut potisnemo v pečico, dokler sir ne postane zlatiste barve.

Ponudimo z zeleno solato, ki smo ji dodali krhlje avokada.

Pa dober tek!

Vaš razgled

V okolici šol naj bi bili vozniki še posebno pazljivi in upoštevali omejitve hitrosti, saj so otroci v prometu nepredvidljivi in otroška razposajenost hitro lahko privede do nesreče. Kako vozniki upoštevajo omejitve, lahko v OŠ Ivana Groharja zdaj sproti spremljajo kar na posebnem ekranu na šolskem hodniku. Na žalost, kot je razvidno z grafa, je skoraj polovica voznikov še vedno prehitrih. M. R. / Foto: Gorazd Kavčič

Gorjansko območje je bilo nekdaj poznano po pridelavi ribeza, saj so ga v šestdesetih letih prejšnjega stoletja pridelovali skoraj na vseh tamkajšnjih kmetijah. Danes se s tem ukvarjajo le še redki, a mogoče se ribezu v Gorjah vsaj v prihodnje spet obetajo boljši časi. Za ohranjanje tradicije so namreč poskrbeli tudi v šoli, kjer so nekaj grmičkov posadili kar na šolskem dvorišču. M. R. / Foto: Gorazd Kavčič

Nove knjige (451)

Spomini in spoznanja Ernesta Petriča

MIHA NAGLIČ

»Vstali smo in se napotili v 'Zeleni salon', kjer naj bi Silvestra in Eva kramljali s predsednikovo soprogo in kjer naj bi se poslovili. Tu pa je nastala resna težava. Ne prve dame ne Eve in ne Silvestre tam ni bilo. Osemletna Eva, ki se je očitno čutila bolj sproščeno kot Silvestra, je Barbaro najprej povabila, naj pride na obisk v njeno šolo, nato pa jo je še vprašala, kje je psička Milli. Gospa predsednikova ji je hotela ustreči, zato so stopile na vrt Bele hiše in poskušale priklicati Milli. Da, tisto Bushovo psičko Milli, za katero je ob neki priložnosti na višku predvolilnega boja Bush nepredvidno dejal, da o zunanjih politikah več ve kot njegov

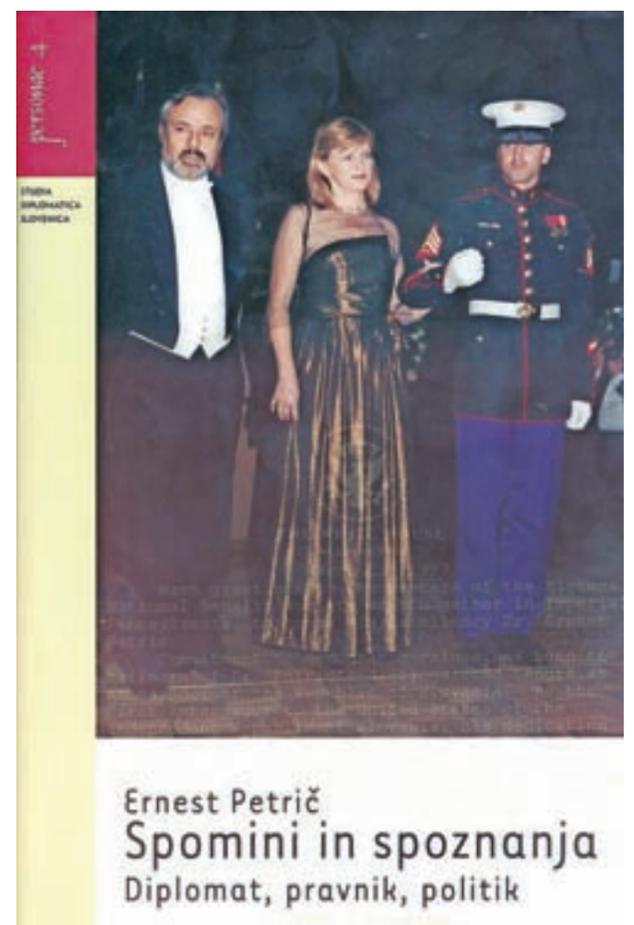
nasprotnik Bill Clinton. Očitno pa Milli ni kaj dosti vedela o protokolu in se ni dala priklicati, da bi se predstavila hčerki slovenskega veleposlanika. Ko so prvo damo, Evo in Silvestro le privedli v salon, pa zapletov še ni bilo konec. Ko je predsednik dal tudi Evi roko v slovo, mu je ta začela pripovedovati, da je na volitvah, ki so jih priredili otroci na njeni šoli, gladko zmagal. Ni je dobro razumel, zato se je sklonil k njej, da bi jo bolje slišal. Prisotni fotograf je seveda slikal in nastala je meni najljubša slika v moji diplomatski karieri: osemletna Eva razlaga globoko sklonjenemu predsedniku ZDA tako rekoč na uho, recimo, kako naj uredi svetovne zadeve. To je fotografija, kakršno bi si želel

vsak politik, slovenski še posebej. 'Konverzacija' z Evo je očitno ostala v spominu tudi Bushu, saj me je slaba dva meseca zatem, ko se je srečal z zunanjimi ministri Poljske, Avstrije, Madžarske in Slovenije, vprašal, kako gre ženi in 'the little girl' ... Ponosen sem bil tisti večer in Silvestra je bila ponosna z menoj, saj sem sodeloval pri 'delanju' zgodovine, pri vstajenju slovenskega naroda. Vedno bom ponosen na to – na 18. november 1992.« (Str. 289 in 292)

Tako je bilo v Beli hiši tistega dne, ko je dr. Ernest Petrič predsedniku Georgu Bushu st. predal akreditivno

pismo in tako tudi formalno postal veleposlanik RS v ZDA. Navedeni odlomek je iz Petričeve knjige, ki nam bo poslužila kot iztočnica za Glasovo prejo z njim v radovljiški knjižnici prihodnji teden (20. 9. 2018). Avtor knjige nam bo osebno razložil, kako je pol stoletja sodeloval pri »delanju« slovenske zgodovine, od let okrog 1970, ko je bil član vlade Staneta Kavčiča, prek svoje bogate diplomatske kariere (bil je naš veleposlanik v Indiji, ZDA, pri OZN in na Dunaju), do predsedovanja Ustavnemu sodišču RS. Naš gost bo človek, ki ima res kaj povedati.

Ernest Petrič, Spomini in spoznanja, Mohorjeva založba, Celovec, 2018, 560 strani

razvedrilo

GG

BILO JE VESELO

Bojana Mertlja so za njegov osebni praznik presenetili prijatelji, Štefka Ušlakar, doma z Brega pri Preddvoru, pa se je upokojila avgusta letos. V Domu starejših občanov Preddvor je bila zaposlena triintrideset let.

Alenka Brun

Delala je kot medicinska sestra, opravljala delo pedikerke, znala je spodbujati stanovalce in sodelavce, velikokrat je bila tudi mentorica novo zaposlenim delavcem. Ko je Štefka prišla »na Turn«, kot nekateri še vedno rečejo Domu, je bil to še Dom oskrbovancev Albina Drolca Preddvor, pisalo se je leto 1985. Prišla je naravnost iz Kliničnega centra Ljubljana. In zadnji dan v letošnjem avgustu je za sodelavce in tudi stanovalce Doma Štefka pripravila zabavo ob upokojitvi. A so tudi v Domu poskrbeli za kakšno presenečenje. Recimo eno je današnja objava.

Tisti petek je bilo na dvorišču Doma starejših občanov Preddvor v Potočah veselo. Za glasbo in ples je skrbel ansambel Galop, pridružil se mu je ansambel stanovalcev, ki sliši na ime Žogabend, govor je imela Andreja Valant, direktorica Doma starejših občanov Preddvor. Štefki je ob odhodu v pokoj izročila tudi umetniško delo. Ni manjkal šopek, za piko na i pa je poskrbela še voznja z zapravljivčkom.

Rojstnodnevno presenečenje

Osmega septembra je šestdeseti rojstni dan praznoval Bojan Mertelj. Sicer doma iz Velesovega, drugače živeč v Hotemažah, zadnje čase pa največ časa preživi v Piranu.

Štefka Ušlakar

Bojan Mertelj

Oče treh otrok, od katerih smo že slišali za Sandija in Aleša – za prvega v vaterpolu, drugi pa je še vedno predan nogometu. Sandi pa je po očetu prevzel tudi nekoč picerijo, danes bar Košuta v Križah. Potem pa je tu še hči Urška, ki je tudi del gostinske ekipe v Križah.

Skratka, Bojan je v družbi prijateljev in domačih v soboto rojstni dan praznoval v Domu krajanov na

Visokem. Oglasili so se tudi »ta novi sosede« iz Pirana, pa prijatelji iz Strunjana, kjer Bojan že vrsto let kampira.

Presenečenja za slavjenca so se vrstila praktično ves teden. Na zabavi pa mu je nasmejana gorenjska družina že ob prvem voščilu dala še kolesarski dres, češ da kolo pa še pride. In Bojan je tisti zabavni in veseli večer dejansko kar nekajkrat

Štefki sta pevca ansambla Galop odstopila mikrofona, tako da je tudi zapela.

vprašal po kolesu ... Ni vedel, da so si oni to zamislili malce drugače. Namreč družba se je odločila, da ga preseneti še v nedeljo, v dopoldanskih urah. Dobili so se v Hotemažah, na dvorišču kmetije pr' Križaj in se veselili dogajanja, ki bo sledilo. Najeli so tako imenovani Ekošank: točilni pult na kolesih, ki deluje na princip, kot bi gonili kolo. No, sedaj vemo, čemu je slavjenec v dar dobil kolesarski dres. Načrtovali so, da ga obleče,

potem pa se z Ekošankom zapeljejo naokoli, po okoliških vaseh. A se je zgodilo nepričakovano: Bojan jim je malce prekrizal načrte, saj se je popolnoma nepričakovano pripeljal na zbirno mesto. Priprave za presenečenje so se sicer ustavile, a le za trenutek: vsi so se delali, kot da se nič ni zgodilo. Čez kakšno uro pa ste lahko Ekošank s pisano družino in slavljencem Bojanom Mertljem v novem kolesarskem dresu, na katerem je

bil napis »Hotemaže, Strunjani, Pirani«, že lahko srečali v bližini Olševka.

Od kod ideja za tovrstno presenečenje, nas je zanimalo. »Bojan je najstarejši v naši družbi in tako (smeh) inštruktor za nas vse,« se je glasil odgovor navihanih prijateljev. Naj pa bi bil Bojan pravzaprav tisti, ki ima vedno veliko idej, tako da presenečenj ob obletnicah ali na kakšnih drugih praznovanjih v družini in njegovi družbi nikoli ne zmanjka.

Ekošank je imel pravšnje število sedežev, v sodu pa so se skrivale utekočinjene dobrote.

JAKA

Sprehod po zgodovini glasbe žal odpade

Oder letnega gledališča Khislstein v Kranju naj bi jutri zvečer gostil zanimiv koncert, kjer naj bi se z Marto Zore, Gojmirjem Lešnjakom - Gojcem in ostalimi nastopajočimi sprehodili skozi zgodovino glasbe vse od leta 1700 pa do uspešnic današnjega časa. A žal koncert odpade, kot so nam sporočili, zaradi bolezni v ansamblu.

Poroke, rojstva, obletnice, zabave ...

Delite osebno srečo z bralci in vaše predloge sporočite Alenki Brun po e-pošti: alenka.brun@g-glas.si ali po telefonu: 041/699 005. Presenetite, razveselite, dodajte piko na i dogodkom z objavo v Gorenjskem glaslu.

www.gorenjski-glas.si

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Nemirni dnevi so se poslovili in prišel je čas, da sprostite misli. Na čustvenem področju se boste obotavljali pri svoji odločitvi. S tem, ko se boste za nekaj časa pustili voditi in se prepustili, si ne boste naredili velike škode.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Napetost v odnosu bo povzročila, da se boste težko zbrali celo na službenem področju. S pogovorom nikar ne odlašajte predolgo, saj je nujen. Vprašali se boste tudi po svoji krivdi. Proti koncu tedna si boste končno lahko oddahnili.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Osrečilo vas bo ravnovesje na čisto vseh področjih in z lahkotnostjo boste pripravljani na še tako težke izzive. Čustva, ki bodo privrela na plan, bodo izražena točno ob pravem času in na pravi način. Imejte sebe najbolj radi.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Razčiščevali boste s starimi zamerami, mislimi in dvomi, ki so se nabirali v vas. Morda ne boste prišli do zelenih zaključkov, a izvedeli boste še kaj več, kot ste želeli. Prijatelj bo računal na vašo pomoč in naredili boste vse, da pomagate.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Z upoštevanjem notranjega občutka pri iskanju resnice boste tokrat ubrali pravo pot. Razvajanje, ki ga boste deležni s partnerjeve strani, bo v vas vzbudilo še močnejša čustva in poglobili boste odnos. Čakajo vas lepi dnevi.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Na delovnem mestu boste poskušali nekaj prikriti, kar pa vam ne bo najbolje uspelo. Svojo zagato boste ublažili s preusmeritvijo pozornosti na drugo področje. Nepričakovan denarni dobiček bo prišel prav. Hiteli boste zapravljati.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Odobranje s strani okolice vam bo dalo novo motivacijo in še bolj odločni boste v svojih odločitvah. Pred vami je zmaga, na katero že dolgo čakate. Izlet, ki ga načrtujete, boste mogli preložiti. A nič zato, še bo priložnost.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Prejeli boste novice o možni zamenjavi službe. Te novice naj vas ne preplašijo. Vsekakor je vredno razmisleka. Za same spremembe imate zelo ugodno obdobje. Kar se tiče zdravja ne bi bilo nič narobe, če sami sebe malo razvajate.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Po končanih družabnih obveznostih se boste počutili sproščeno, saj se boste končno lahko posvetili svojemu ljubezenskemu življenju. Nenadna slaba novica ne bo pokvarila romantičnega razpoloženja. Vse bo dobro.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Ne boste se pustili motiti pri svojem delu. Temeljito in korektno boste za vse poskrbeli še pred roki. Pred večjim nakupom si vzemite čas za premislek in upoštevajte nasvete drugih, saj je časa še dovolj. Čaka vas presenečenje.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Zamera, ki jo držite v sebi, vam samo vedno bolj načenja živce. Vprašali se boste, ali je to pametno, in končno uredili stare račune. Želja po uspehu vas bo gnala naprej in v prihodnjih dneh boste ambiciozni, kot že dolgo niste bili.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Spoznali boste, da ste s svojim vedenjem delali krivico vam sicer ljubi osebi. Skušali boste storiti vse, da popravite vtis. Vaš trud bo poplačan, saj boste preživeli lepe trenutke s ponovnim srečanjem. Petek bo vaš dober dan.

TA JE DOBRA

Sreča in podhladitev

Na onem svetu se srečata prijatelja. „Kaj se ti je zgodilo?“ vpraša prvi. „Meni? Umrli sem zaradi podhladitve. In to sredi poletja,“ odgovori drugi: „Kaj pa ti? Kako si ti umrl?“ „Jaz sem umrl od sreče.“ „Kako od sreče? To je pa res čudno.“ „Nič ni čudno. Najprej sem bil zelo nesrečen. Ljudje so namreč začeli govoriti, da me moja žena vara. Potem pa sem skoval načrt. Rekel sem ji, da grem na poslovno potovanje in da se vrnem čez tri dni. Seveda sem prišel domov še istega večera. In kaj sem ugotovil? Nič. Moja žena me ni varala. Bil sem tako vesel, da sem od sreče začel vriskati. Tako sem se razburil, da me je kap.“ „No ja,“ zamišljeno reče drugi: „Če bi se takrat manj veselil, bi bila zdajle oba še med živimi.“ „Kako to misliš?“ „Lepo enostavno. Če bi zadevo malo preveril in odprl na primer hladilno skrinjo ...“

Pri psihiatru

»Vi ste pa prvič pri meni, kajne,« reče psihater. »Drži, res sem prvič pri vas,« odgovori pacient. »Kaj ste po poklicu?« psihater sprašuje naprej. »Avtomehanik.« »No, potem pa lezite pod kavč.«

Nikogar ne bo doma

Simpatična gospa srednjih let reče enemu tipu: „Pridi zvečer k meni, takrat ne bo nikogar doma.“ Ker se ne more odreči ponudbi, zvečer res pride pred njena vrata. Zvoni, zvoni in res ni bilo nikogar doma.

LAŽJI SUDOKU

1	7	6	9	8	3
4	3	8			5
	5		2	1	7
			7	9	4
	1	9	6		
8	2	3			
	8	4	1		6
5			8	1	2
6	9	2	4	5	

Rešitev:

7	8	6	2	9	1	9
2	1	8	9	6	2	5
6	9	5	1	7	8	2
1	5	2	7	8	5	7
8	6	9	2	1	7	4
7	2	6	4	8	1	5
9	7	1	6	2	7	8
5	6	2	1	7	8	9
6	7	8	9	2	4	1

TEŽJI SUDOKU

8	3	7	1			
7			4		5	
	6			2		
9			3		7	
	7			3		
3			8		1	
			6		8	
4			1		2	
			2	3	9	6

Rešitev:

9	7	6	2	8	1	5
2	1	8	9	6	2	5
6	9	5	1	7	8	2
1	5	2	7	8	5	7
7	2	6	4	8	1	5
4	5	8	9	2	7	8
8	6	2	1	7	8	9
5	1	9	8	6	2	7
6	7	8	9	2	4	1

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov.

Sestavil: B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

PROMENADA NA PETIH ODRIH

Železniški muzej v Ljubljani je pred dobrim tednom gostil – pravijo, da zabavo jesenskih zabav: Pop promenado. Eni se je veselijo, spet drugi jo komaj čakajo, nežnejši spol pa si daje duška že kakšen mesec prej, med dolgimi razpravami o oblekah, ki so primerne za tovrstni dogodek.

Alenka Brun

Pop promenada, tradicionalni in zabavni dogodek medijske hiše Pop TV, je tudi letos poskrbela, da se je plesalo dolgo v noč. Nanjo omenjena televizija oziroma organizatorji povabijo poslovne partnerje, predstavnike medijev, sodelavce. Zabava se je zgodila v Železniškem muzeju v Ljubljani, manjkala ni niti rdeča preproga.

Tudi letos so v sproščenem vzdušju nazdravili preteklosti in omenili prihodnost. Za uvodni nagovor je

poskrbel generalni direktor Pro Plusa Pavel Vrabec, napovedal pa je tudi že prihajajoče jesenske vsebine.

Zabava pa seveda ne bi bila prava, če ne bi prisotni doživeli kakšnega presenečenja. Tokrat je bil to spektakularni glasbeni nastop obrazov televizijske hiše gostiteljice – in to na kar petih odrih. Pod dirigentsko paličico priznanega glasbenika Roka Goloba se je na različnih odrih odvijal pravi glasbeni boj. Svoje adute so tako pokazali Peter Poles, ki bo kmalu spet izpolnjeval sanje; pa voditeljica resničnostnega šova Kmetija Natalija Bratkovič, ki bo

ob večernih urah pozdravljala gledalce z malih zaslonov; voditelja šova Slovenija ima talent Domen Valič in Sašo Stare – šov prihaja na male zaslone zadnji dan v septembru; igralci priljubljene serije Reka ljubezni: Blaž Setnikar, Tadej Pišek, Mojca Funkl in Lara Komar ter nekateri izmed ustvarjalcev informativnega programa: Urša Trebušak, Ota Širca Roš, Miha Kranjc, Janez Usenik in Simon Vadnjal.

Znani slovenski pevki Maja Keuc in Lea Sirk pa sta poskrbeli za posebni priredbi pesmi Naj sije v očeh in pa znanega napeva iz serije Reka ljubezni Jaz že vem,

zakaj. Prvo pesem v originalu izvajajo Muff, drugo pa Jan Plestenjak.

Popova promenada je dogodek, ki se mu je uspelo uvrstiti v niz izjemno pričakovanih zabav leta. Včasih je bilo podobno z družanjem, ki je spremljalo podelitev viktorjev. V bistvu je šlo za zabavo po podelitvi. Vsi so komaj čakali, da je bila uradna podelitev mimo, saj se je o zabavi šušljalo že nekaj mesecev prej. Seveda pa si moral biti nanjo povabljen. In ko si dobil v roke pisemsko ovojnico z ličnim povabilom nanjo, si se počutil, kot da so ravno tebe izbrali za obisk zabave po 'oskarjih'.

Prisotne je nagovoril Pavel Vrabec. / Foto: Zaklop

Sašo Stare in Domen Valič / Foto: Zaklop

Moški 'dirigenti' slovenskega MasterChefa: Luka Jezeršek, Bine Volčič in Karim Merdjadi / Foto: Zaklop

Žirija šova Slovenija ima talent ostaja ista: Lado Bizovičar, Ana Klačnja, Marjetka Vovk in Branko Čakarmiš. / Foto: Zaklop

Branko Đurić - Đuro, Tanja Ribič in Peter Poles / Foto: Zaklop

Dino in Nataša Bešter / Foto: Zaklop

VRTIMO GLOBUS

Sta Nicki Minaj in Lewis Hamilton par?

Pevko **Nicki Minaj (35)** so na tednu mode v New Yorku opazili v družbi dirkača Formule 1 **Lewisa Hamiltona (33)**. Pevka je tam praznovala začetek sodelovanja z modno hišo Tommy Hilfiger. Morebitni par je celo poziral skupaj, po prireditvi pa naj bi se, po poročanju tujih medijev, odpeljala v skupnem vozilu. Raperka in dirkač zveze za zdaj nista potrdila.

Bow Wow pretiraval z drogami in alkoholom

Raper, znan pod imenom **Bob Wow (31)**, je priznal, da je bil pred desetletjem odvisen od drog in alkohola, ter pozval svoje oboževalce naj se izogibajo opojnih substanc. "Ko sem ustvarjal album Face Off, sem bil omamljen vsak dan," je priznal raper, ki pravi, da je leta 2007 po UPC turneji s Chrisom Brownom skoraj umrl ter pristal v bolnišnici, zaradi odvajanja pa trpel hude bolečine.

Soproga Nicka Carterja izgubila otroka

Lauren Kitt, soproga člana fantovske zasedbe Back Street Boys **Nicka Carterja (38)**, je imela spontani splav. Bila je v četrtem mesecu nosečnosti. Carter je prosil za zasebnost v teh težkih časih in priznal, da se je veselil prihoda nove članice. Par, ki je poročen od leta 2014, ima skupaj dveletnega sina Odina. Da bi bil v teh trenutkih skupaj s svojo družino, je skoraj odpovedal koncert v Peruju, vendar se je kasneje zaradi oboževalcev premislil.

Madonnina hčerka prvič na modni pisti

Lourdes (21), hčerka ameriške pop ikone Madonne, se je prvič preizkusila v vlogi manekenke in nastopila na tednu mode v New Yorku. V zelo razgaljenih kreacijah boemskega stila je predstavljala kolekcijo modne hiše Gypsy Sport. Lourdes že vrsto let sledi modi in se s svojo slavno mamo, ki nemalokrat postavlja trende modne industrije, udeležuje največjih modnih šovov ter je tudi del mamine znamke Material Girl.

Televizijski voditeljici **Sanja Modrič** in **Ota Širca Roš** sta se za promenadni večer odločili za črno in rdečo eleganco, ki je damama resnično pristajala. / Foto: Zaklop

Ples v dežju v počastitev Mihe Baloha

Miha Baloh je letos praznoval devetdeseti rojstni dan, na Jesenicah so se mu poklonili s filmsko projekcijo in predstavitev njegovega življenja in dela. »Velik je že po postavi, velik je kot umetnik, je tudi velik domoljub,« je o njem dejal prijatelj Boris Bregant.

URŠA PETERNEL

Jesenice – Na Jesenicah so se v torek zvečer s projekcijo filma Ples v dežju v Kolpernu poklonili jeseniškemu filmskemu in gledališkemu igralcu Mihi Balohu, ki je maja letos praznoval devetdeseti rojstni dan. O Balohu, ki se dogodka zaradi bolezni ni udeležil, je spregovorila Nina Hribar iz Gornjesavskega muzeja Jesenice, ki je orisala njegovo ustvarjalno pot. Kot je dejala, je njegova gledališko-filmska kariera trajala kar sedem desetletij, v tem času je ustvaril več kot petdeset glavnih vlog tako na odru kot na filmskem platnu, igral je tako v slovenskih, jugoslovanskih kot koprodukcijskih in tujih filmih. Med drugim je igral kar v petih filmih o Vinetouju, v koprodukcijski televizijski nadaljevanki Omer Paša je odigral naslovnega junaka. Najbolj so mu ležale vloge antijunakov in

problematičnih ljubimcev, njegova najljubša je bila vloga kurirja Aleša v filmu Veselica, četudi menda v pogovoru najlepše spomine obuja na ustvarjanje na odskih deskah, zlasti v Trstu.

»Njega je svet ljubil, tudi dekleta,« je o Mihi Balohu dejal Boris Bregant.

Za svoje delo je dobil več priznanj, leta 2008 je postal častni občan Jesenic, leta 2014 pa je prejel priznanje bert za življenjsko delo na področju filmske igre, ki mu ga je podelilo Društvo slovenskih režiserjev.

O Balohu je na dogodku spregovoril tudi njegov prijatelj Boris Bregant, ki je dejal, da je Miha velik v vseh pogledih. Velik je že po postavi, velik je kot umetnik, je tudi velik domoljub. »Velik je, ker zna ljubiti, pomagati, svetovati in se odločno upre vselej,

Mihi Balohu so se poklonili na Jesenicah, kjer so v Kolpernu pripravili projekcijo filma Ples v dežju.

ko kdorkoli nastopi proti osnovnim človekovim pravicam in svobodnemu odločanju,« je dejal Bregant. In čeprav je Baloh že v prvih mesecih življenja zapustil Jesenice, se je od prvih nastopov naprej vedno vračal na oder

jeseniškega gledališča in se nikoli ni odrekel nastopom pred jeseniško publiko, tudi ko je bil na vrhuncu umetniškega ustvarjanja. Na Jesenicah živi tudi zadnja leta, po Bregantovih besedah pa je tudi v 91. letu življenja še

vedno iskrov, duhovit sogovornik, ki se rad in živo spominja preteklosti. Kot je dejal Bregant, je Balohovo bogato življenje zagotovo vredno romana: »Nekdo bi moral napisati roman o njem, saj si to zasluži ...«

Praznik zelja na Zalem Logu

Zali Log – Kulturno in turistično društvo Zali Log vabi na četrti Praznik zelja, ki poteka te dni v kulturnem domu in na parkirnem prostoru bližnje gostilne. Prireditev, posvečena zaloškemu zelju, se je začela sinoči z odprtjem slikarske razstave Mire Golja in Ivanke Keber ter razstave maket pomembnih zgradb in kozolcev v občini Železniki. Nocoj ob 20. uri se obeta monokomedija Wsmica pri Meri v izvedbi Lare Štefančič, osrednje dogajanje pa bo jutri po 15. uri, ko pripravljajo kulturno-etnološki program z nastopom harmonikarjev iz Železnikov ter degustacijo zeljnih jedi in tržnico domačih dobrot. Praznik zelja bodo sklenili v nedeljo ob 16. uri s koncertom skupine Vocal Bača iz Podbrda. Obiskovalcem bodo ponudili tudi zeljno potico in čaj.

Krvodajalska akcija v Žiri

Žiri – Območno združenje Rdečega križa Škofja Loka vabi na krvodajalsko akcijo v Žiri. Izvedli jo bodo 17. in 18. septembra v poslovni stavbi Ika na Strojarski 16. Odzemeni čas bo med 7. in 13. uro.

**Morje tvojih najljubših
poletnih hitov**

RADIO KRANJ 97.3
GORENJSKI megasrček

Vabijo na srečanje »prešernovcev«

V Osnovni šoli Franceta Prešerna letos praznujejo petdesetletnico šolske zgradbe. Ob tej priložnosti bi radi v šoli zbrali čim več nekdanjih učencev.

MATEJA RANT

Kranj – V novo šolo, poimenoвано po našem največjem pesniku Francetu Prešernu, se je prva generacija učencev vpisala v letu 1968. Za tiste čase je bila po besedah ravnatelja Aleša Žitnika to res moderno grajena šola, obenem pa naj bi bila po njegovih informacijah celo prva šola v Sloveniji, zgrajena s samoprispevkom.

Spomine na petdesetletno zgodovino šole bi ob obletnici želeli obujati tudi z nekdanjimi učenci na srečanju nekdanjih »prešernovcev«, ki ga pripravljajo 25. oktobra. Prijave vseh nekdanjih učencev, ki bi se želeli ponovno srečati na tem dogodku, zbirajo na spletni strani in Facebook profilu šole. Prvo leto po odprtju

je pouk v novozgrajeni stavbi obiskovalo 1115 otrok, danes jih je v šoli 553, skupaj s podružnico na Kokrici pa v letošnjem šolskem letu OŠ Franceta Prešerna obiskuje 711 otrok. V času, ko so bili združeni še z nakelsko šolo, so imeli v omenjeni šoli tudi po 1700 učencev. »Vsake toliko časa se kateri od nekdanjih učencev oglasi pri nas, ker išče podatke o svojih sošolcih, a mnogo podatkov manjka. Zato smo se na pobudo enega od nekdanjih učencev že pred dvema letoma odločili, da ob jubileju srečanje nekdanjih učencev pripravimo kar v šoli.« Po oceni ravnatelja naj bi se jih zbralo od dvesto do petsto. Po vzoru iz tujine pa načrtujejo tudi ustanovitev alumni kluba nekdanjih učencev, je še napovedal Žitnik.

MATEJA RANT

Bled – Vaški vikend je ob zaključku poletnih prireditev na Jezerski promenadi ponudil vpogled v bogato dediščino, ki jo ohranjajo turistična in kulturna društva v občini. Skozi ljudske zgodbe in kulinarčno ponudbo so prostovoljci iz blejskih društev pričarali utrip življenja na Bledu in v okoliških vaseh. »Društva v naši občini so zelo dejavna, zato smo jim želeli ponuditi priložnost, da zgoščeno prikažejo bogato dediščino, ki jo pomagajo ohranjati,« je razložila Romana Purkart iz Turizma Bled.

Turistična društva z Bleda, Bohinjske Bele, iz Zasipa in Ribnega so se tako v sodelovanju z domačimi kulturnimi društvi predstavila skozi vaške običaje in lokalne jedi. Veliko pozornosti je med drugim pritegnila posmodulja, stara gorenjska jed, pripravo katere so obudili v Turističnem društvu (TD) Bled. Spečejo jo v posebni peči, ki je posnetek prave krušne peči. Pri njeni izdelavi sta sodelovala Miran Lavrič in Franc Pavlič, je razložil predsednik TD Bled Ludvik Kerčmar. »Temperatura v peči doseže tudi tristo stopinj, tako da je posmodulja pečena v minuti do dveh.« Testo pripravljajo njihova članica Vanja Piber, za njegovo nadaljnjo obdelavo in nadev pa je sproti skrbelala Natalija Kos. Kot je razložila Romana Purkart, so posmoduljo včasih pekle ženske ob pripravi kruha, ki so ga otroci zelo težko čakali, zato so ženske odlomile kosček testa, ga sploščile in namazale s kakšnim nadevom, recimo kislo smetano, ter na hitro

popেকে v peči. Ker je bilo testo zelo tanko, se je lahko hitro posmodilo. Od tod tudi ime posmodulja, je pojasnil Kerčmar. V društvu so jo minuli konec tedna pripravljali z olivnim oljem s česnom in polnomastnim ribanim sirom ter je bila tudi tokrat prava uspešnica med obiskovalci. »Na posamezni prireditvi jih spečemo od tristo do štiristo, pa tudi petsto smo jih že,« je Kerčmar zadovoljen, da se je ta stara jed tako dobro prijela.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

Živžav v Kranju in Begunjah

MATEJA RANT

Kranj, Begunje – Društvo Pungert Kranj jutri pripravlja 15. Živžav. Otroke bodo ob 10. uri na Maistrovem trgu pričakali klovnovi in pravljčni junaki ter Godba na pihala Mestne občine Kranj, nato se bodo skupaj odpravili na Pungert v deželo Živžava. Na glavnem odru bo otroke zabaval čarovnik Grega, uprizorili bodo tudi lutkovno predstavo Lev in miška, za zaključek pa bodo otroci zapeli in zaplesali. Dogajanje bodo popestrili z ustvarjalnimi delavnicami. Pripravljajo tudi Knjižno menjalnico in Živžavov ribolov, pri katerem otroci namesto rib lovijo darila. Žeton za

ribolov si je mogoče prislužiti s sodelovanjem na delavnicah. Otroci bodo imeli možnost spoznati tudi kranjske tabornike in gasilce ter odskočiti z Mini Planice.

V nedeljo bo živahno tudi v Begunjah, kjer se bo od 10. ure dalje na zelenici v središču kraja odvijal Škratov živžav. Otroci se bodo ves dan lahko zabavali na napihljivih igralih, zanje pripravljajo tudi različne zabavne, štafetne in nagradne igre. Predstavili se jim bodo tekmovalci in zmagovalci s tekmovanja Firefighter combat challenge, pridružili se bodo lahko še delavnicam plesa v vrsti ali si ogledali prikaz borilnih veščin. Preskusili se bodo lahko tudi v ježi konj.

MEDIA BUTIK

Koncert

PRIFARSKI MUZIKANTI z gosti

30

DVORANA BIOTEHNIŠKEGA CENTRA NAKLO

SOBOTA, 22. SEPTEMBER OB 20. URI

PREDPRODAJA CENEJŠIH VSTOPNIC:

Gaj les

KGZ SLOGA KRANJ, LOŠKA ZADRUGA NAKLO IN ŠKOFJA LOKA TRATA, BS LOGO TUPALICE, GRAŠČA KRŽIŽE IN 051 697 737

Gorenjski Glas

Člani TD Bled so v pravi krušni peči pripravljali staro gorenjsko jed posmoduljo.

S svojimi dobrotami so se predstavile še druge blejske vasi, med njimi z jedmi iz tepke TD Zasip.

popেকে v peči. Ker je bilo testo zelo tanko, se je lahko hitro posmodilo. Od tod tudi ime posmodulja, je pojasnil Kerčmar. V društvu so jo minuli konec tedna pripravljali z olivnim oljem s česnom in polnomastnim ribanim sirom ter je bila tudi tokrat prava uspešnica med obiskovalci. »Na posamezni prireditvi jih spečemo od tristo do štiristo, pa tudi petsto smo jih že,« je Kerčmar zadovoljen, da se je ta stara jed tako dobro prijela.

Kulinarčno ponudbo iz Zasipa so predstavile Prgarke, ki pripravljajo jedi iz hrušk tepk oziroma prg. Tepke so v preteklosti preprečile lakoto v vasi, saj so iz prgine moke pekli celo kruh, danes pa jim tepka predstavlja osnovo za najrazličnejše kulinarčne poslastice, pripravljajo pa tudi tepkino žganje. Člani TD Bohinjska Bela so obiskovalce Vaškega dneva razvajali s potico in domačim pecivom, ljubitelji suhomesnatih izdelkov pa so na svoj

račun prišli pri stojnici TD Ribno, kjer je bilo mogoče poskusiti tudi Blejski sir.

Dediščino blejskih vasi so predstavili tudi skozi prikaže ljudskih plesov in običajev. Blanske perice z Bohinjske Bele so predstavile običaje in pesmi ob ročnem pranju perila, na odru pa so poleg tega nastopili še Folklorna skupina Bled, Kulturno umetniško društvo Kamot Zasip s predstavo Poključki zdravnik, Mladi prgarji in Folklorna skupina Ribno.

ZMOREŠ, MOČNEJŠA
SI, KOT SI MISLIŠ!

BREZPLAČNA OBJAVA

Varna hiša Gorenjske nudi podporo, pomoč, pogovor in varno zatočišče ženskam in otrokom, žrtvam nasilja.

NE ODLAŠAJ IN POKLIČI: 051/200083
Od ponedeljka do četrтка od 8:00 do 18:00
in ob petkih od 7:00 do 13:00

PROGRAM OMOGOČAJO:

- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
- 18 gorenjskih občin
- Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS
- donatorji

Nagrajenci nagradne križanke, objavljene v časopisu Gorenjski glas v torek, 7. avgusta 2018, z geslom **POKLON OBLAČILNI DEDIŠČINI** so: 1. nagrado: Obisk prestave Abonmaja Kam' na' smeh prejme **Vilka Homar** iz Kranja, 2. nagrado Tri dnevne vstopnice mestnega kopaljšča Kamnik prejme **Janja Borič** iz Radovljice in 3. nagrado: Knjižna nagrada: Kamniški zbornik 2018 prejme **Mira Metka Petrovič** iz Gorenje vasi.

Nagrajenci križanke Gorenjskega glasa z geslom: **VODNIK PO GORAH**, ki je bila objavljena v Gorenjskem glasu v torek, 28. avgusta 2018, in prejmejo knjigo Melanda so: **Marjeta Deržič** iz Zg. Besnice, **Andreja Resman** iz Zg. Jezerskega in **Boris Hafner** iz Jesenic.

Nagrajenci nagradne križanke, objavljene v prilogi Šolski glas v petek, 31. avgusta 2018, z geslom **KUŽA PAZI**, ki prejmejo darilni bon v vrednosti 30 EUR za sklenitev zavarovanja za avto ali dom + promocijsko darilo so: **Anica Gortnar** iz Kranja, **Zvonko Pezdin** iz Mojstrane in **Andrej Starman** iz Zgornje Besnice.

VINOGRADNIK MITJA IPAVEC, sponzor nagradne križanke »TRGATEV V VITOVLJAH« nagrajuje tri srečne izžrebance: 1. nagrada: 3 buteljke vina + 10 l točenega vina: **Novak Ana**, Kranj; 2. nagrada: 2 buteljki vina + 5 l točenega vina: **Kern Jože**, Ljubljana; 3. nagrada: 1 buteljka vina + 3 l točenega vina: **Rupnik Marija**, Kamnik.

Podjetje **MODNI KLUB 3000** nagrajuje z zgoščenkami NEW SWING QUARTET-a **Marijo Zalta** iz Srednje vasi, **Marijo Breznik** iz Kranja in **Lojzko Vovk** iz Zgornjih Gorij.

Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201-42-00, faksu 04/201-42-13 ali osebno na Bleiweisovi cesti 4 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrтка do 11. ure! Cene oglasov in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

KOPALNI BIOTERME: 15. 10.; **TRST:** 10. 10.; **PRAZNIK KAKIJEV:** 17. 11.; **BERNARDIN:** 18.–21. 11.; **BANOVC:** 4.–7. 11.; **STRUNJAN:** 2.–5. 12.; **BANJA VRUČICA S PIRAMIDAMI:** 23.–25. 11.; **S TERAPIJAMI:** 10.–17. 12.; **MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI:** 5.–7. 10., 27.–29. 10.; **MANDARINE:** 5.–7. 10., 12.–14. 10.; **MADŽARSKE TOPLICE:** 4.–8. 11.. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PREREDITVE

Kravji bal v Bohinju

Ukanc – Turistično društvo Bohinj organizira že 61. Kravji bal, ki bo v nedeljo, 16. septembra, od 10. ure dalje v Ukancu v Bohinju. Na prireditvi sodelujejo planšarji in majerji, ki z višje ležečih planin privedejo okrašene trope živine in na ramenih prinesejo basengo – vse, kar potrebujejo za izdelavo sira, in druge stvari, ki so potrebne za življenje na planini.

Pohod ob Rapalski meji

Sovodenj – Ob prazniku dneva vrnitve Primorske k matični domovini Sloveniji bo v nedeljo, 16. septembra, potekal tradicionalni pohod ob Rapalski meji. Kraji in ure odhoda: Žiri ob 9. uri; Sovodenj ob 9.30; Spodnja Idrija ob 8.30; Ledine ob 10.30. Druženje s kulturnim programom bo ob 12. uri v Planinski koči Mrzlik na Mrzlem vrhu. Poskrbljeno bo tudi za varen spust v dolino ob spremstvu vodičev. Info.: Rok Klemenčič (TD Žiri), 031 532 798; Vlasta Pečelin, 041 211 251; Anka Vončina (PD Idrija), 051 440 667; Jelko Podobnik (PD Cekno), 041 222 437.

Aktivnosti Medgeneracijskega centra

Kranj – V Medgeneracijskem centru Kranj se bodo odvijale naslednje brezplačne aktivnosti: v petek, 14. septembra, ob 18. uri družabni večer ob igri taroka; v ponedeljek, 17. septembra, ob 17.30 numerologija – obvezna prijava zaradi omejenega števila udeležencev; v torek, 18. septembra, ob 17. uri tehnična prva pomoč – računalništvo in telefonija. Obvezna prijava na brezplačne dogodke na tel. 041 724 134 ali e-naslov mck-prijava@luniverza.si.

Praznovanje Tržiškega Abrahama

Tržič – Tradicionalno, že 36. praznovanje Tržiškega Abrahama v Domu pod Storžičem bo v soboto, 15. septembra, z začetkom ob 14. uri.

IZLETI

Pohod na Gartnerkofel

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na pohod na Gartnerkofel (2195 n. m.) v Avstriji v četrtek, 20. septembra, z odhodom posebnega avtobusa ob 7. uri izpred Globusa. Obvezen je osebni dokument; hoje bo za tri in pol do štiri ure, pot je nezahtevna, srednje težka planinska. Prijave z vplačili sprejemajo v društveni pisarni do ponedeljka, 17. septembra.

Pohod okrog Parka Brdo

Kranj – Humana, združenje svojcev pri skrbi za mentalno zdravje, vabi v petek, 14. septembra, na pohod okrog Parka Brdo. Zbor ob 9. uri bo pred Humano na Oldhamski 14, Kranj (pri Vodovodnem stolpu). Pohod bo vodila Nada Meze.

Jakobova pot po Deželi do Bleda

Šenčur – Turistično društvo Šenčur organizira v soboto, 22. septembra, pohodniški izlet po Jakobovi poti po Deželi do Bleda: Gobovce–Ljubno–Brezje–Črničev–Mošnje–Radovljica–Lancovo–Bodešče–Ribno–Selo–Bled. Skupne zmerne hoje bo okrog pet ur, možni bosta tudi krajši varianti. Informacije in prijave zbira do četrтка, 20. septembra, Franci Erzin, tel. 041 875 812.

Destination	Duration	Price (EUR)
Sarajevo	29. 9., 2 dni	od 85,00
San Marino	27. 10., 2 dni	od 97,00
Beograd in Kraljevski dvor	27. 10., 2 dni	od 145,00
Brioni in Rovinj	6. 10., 1 dan	od 49,00
Obiranje oljk na Krku	27. 10., 1 dan	od 59,90
Bernina Express Švica - vožnja z vlakom	19. 10., 3 dni	od 249,00
Martinovanja po Sloveniji	10., 17. in 24. 11.	od 44,00
Obiranje mandarin in Mljet	12. 10., 3 dni	od 209,00

www.alpetour.si
Kranj: 04/20 13 222, Šk. Loka: 04/51 70 305, Radovljica: 04/53 20 445, Jesenice: 04/58 09 755, Domžale: 01/72 20 016, Ljubljana: 01/23 08 505, Tržič: 04/59 63 280
Part of Arriva – a DB company

Na Magdalensko goro

Preddvor – Pohodniki Društva upokojencev Preddvor se bodo podali v torek, 18. septembra, na Magdalensko goro, Šmarje-Sap. Odhod bo ob 8. uri z avtomobili iz Preddvora proti Dolenjski.

Izlet po Zasavju

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na turistični izlet v Zasavje (Litija–Zagorje ob Savi–Trbovlje–Hrastnik–Dol pri Hrastniku), v torek, 9. oktobra. Odhod s posebnim avtobusom ob 8. uri izpred Creine. V Trbovljah bo ogled muzeja rudarstva, sledil bo obisk Hrastnika in ogled steklarne. Prijave v društveni pisarni sprejemajo do ponedeljka, 1. oktobra.

Izlet v Ravenno

Tržič – Ljudska univerza Tržič vabi na izlet v Ravenno, ki bo od 28. do 30. septembra. Informacije in prijave: info@roko-delic.si ali 031 555 212.

PREDAVANJA

Proučevanje Svetega pisma

Kranj – Krščanska adventistična cerkev Kranj vabi jutri, v soboto, 15. septembra, v Dom krajanov Primskovo na proučevanje Svetega pisma s temo Prijetje v Jeruzalemu ob 9. uri ter predavanje Največje darilo ob 10.30.

Stres – tehnika sproščanja

Žirovnica – Društvo upokojencev Žirovnica, sekcija za kulturo in izobraževanje, vabi svoje člane in simpatizerje na predavanje Stres – tehnika sproščanja, ki bo v ponedeljek, 17. septembra, ob 19. uri v dvorani gostišča Osvald. Predavateljica bo Ksenija Noč, dipl. med. sestra.

RAZSTAVE

Hiša čez cesto odprla vrata ustvarjalcem

Šenčur – V torek, 18. septembra, bo ob 19. uri v Muzeju Občine Šenčur odprtje razstave Hiša čez cesto odprla vrata ustvarjalcem. Sodelovali bodo: Društvo likovnikov Cerklje, KUD kliničnega centra in medicinske fakultete dr. Lojza Krigerja Ljubljana in karikaturist Jože Poklukar. Razstava bo do 28. oktobra odprta ob torkih in petkih od 17. do 19. ure in ob nedeljah od 10. do 12. ure.

Razstava filatelističnih zbirk

Škofja Loka – V ponedeljek, 17. septembra, bo ob 18. uri v avli Osnovne šole Škofja Loka-Mesto odprtje razstave filatelističnih zbirk, ki prikazujejo bojevanje in zaključek velike vojne, predvsem na soški fronti in v njeni okolici, ter prve slovenske pošne znamke (verigarje). Razstava bo na ogled do 26. septembra.

Če na vaše rolete in okenske police sedajo različni ptički, ki iščejo zavetje pred mrazom, boste s tem priložnikom lahko natančno določili, za katerega ptička gre. Pernati obiskovalci so prikazani v naravni velikosti, zato pri prepoznavanju skoraj ne more priti do pomot.

AKCIJA

9,90 EUR

* Poštnina

Cena knjige, ki je lahko tudi lepo darilo, je 9,90 EUR. Knjigo lahko kupite ali naročite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjski-glas.si

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 15. 9.

20.00 PREDATOR: VRNITEV

21.55 VSI VEJO

16.10 CHRISTOPHER ROBIN

18.00 MAMMA MIA! SPET ZAČENJA SE

14.30 RAČKA, RAČKA, GOS, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 15. 9.

16.20, 20.50 PREDATOR: VRNITEV

17.40, 20.00, 22.20 MILO ZA DRAGO

15.30, 19.00 CHRISTOPHER ROBIN

17.15 ČRNI KKKLANOVEC

18.30, 20.30, 22.30 NUNA

18.30 PRAVIČNIK 2

14.40, 16.50 SKRIVNO ŽIVLJENJE MAČK,

sinhro.

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Sobota, 15. septembra

19.30 Thornton Wilder: DOLGO BOŽIČNO KOSILO (gostovanje Dramskega gledališča na Vasiljevskem iz Sankt Peterburga; v dvorani PGK)

21.10 MEGALODON: PREDATOR IZ GLOBIN

14.00, 22.10

VOHUN, KI ME JE NATEGNIL

14.20 MISIJA: NEMOGOČE – IZPAD

19.50 MAMMA MIA! SPET ZAČENJA SE

13.30, 16.30

HOTEL TRANSILVANIJA 3:

VSI NA MORJE!, sinhro.

14.30 HOTEL TRANSILVANIJA 3: VSI NA

MORJE!, 3D, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 14. 9.

20.00 PLESNA TERAPIJA

Sobota, 15. 9., in nedelja, 16. 9.

18.00 SKRIVNO ŽIVLJENJE MAČK,

sinhro. (v soboto 3D)

20.00 PLESNA TERAPIJA

OBVESTILA

Romarska maša na Sv. Joštu

Kranj – Župnija Kranj – Šmartin vabi na zadnjo letošnje romarsko mašo ob prazniku Žalostne Matere božje, ki bo v nedeljo, 16. septembra, ob 10. uri na Svetem Joštu nad Kranjem. Dopoldne bo možen tudi obisk svetih stopnic v kapeli Žalostne Matere božje.

Nova sezona druženja

Cerklje – Društvo upokojencev Cerklje obvešča svoje člane, da se bo s ponedeljkom, 17. septembra, začela nova sezona druženja starejših in invalidnih oseb v mali sejni sobi Občine Cerklje, ki bo potekalo vsak ponedeljek ob 10. uri.

Srečanje atlasologov

Kranj – V ponedeljek, 17. septembra, bo od 18 do 21. ure v poslovni hiši Tele-TV in GTV, Oldhamska cesta 1a, Kranj, 1. nadstropje (vhod z glavne ceste, nasproti vrtca Janina), Predrag Djordjević skupaj z atlasologi iz Slovenije opravljal brezplačne preglede atlasa in izvajal namestitve le-tega. Vabijo, da se pridružite tudi tisti, ki že imate nameščen atlas na kontrolni pregled in s svojo izkušnjo povabite tudi druge. Več informacij in prijave na tel. 041 289 632, atlasologinja Jožica Ramšak.

Snemanje oddaje Slovenski pozdrav

Kranj – Društvo upokojencev Kranj vabi na snemanje oddaje Slovenski pozdrav pri Jožovcu v Begunjah v ponedeljek, 24. septembra. Odhod posebnega avtobusa bo ob 18.45 izpred Creine. Prijave sprejemajo v pisarni društva do ponedeljka, 24. septembra.

KONCERTI

Letni koncert MPZ Triglav

Bled – Moški pevski zbor Triglav Lesce Bled pod umetniškimi vodstvom Mateje Praprotnik vabi na letni koncert, ki bo v dvorani Infocentra Triglavsko roža (TNP) na Bledu v soboto, 15. septembra, ob 19. uri. Program bo povezovala Katarina Praprotnik. Vstopnine ne bo.

NOVA KNJIGA

Jelena Justin
POZDRAVLJENE, GORE 4

7 poglavij
7 gorskih skupin
70 planinskih tur

20 EUR

Jelena Justin je ob 70-letnici Gorenjskega glasa izbrala 70 najlepših planinskih tur iz sedmih gorskih skupin: Dolomiti, Karnijske Alpe, Zahodne Julijske Alpe, Vzhodne Julijske Alpe, Karavanke, Kamniško-Savinjske Alpe in Alpsko predgorje. Vodnik je prava planinska poslastica.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4 v Kranju, jo naročite po tel. št.: 04/201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si. Za dostavo po pošti se poštnina zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

Koncert pevcev Hiše čez cesto

Milje – V okviru krajevnega praznika Visoko - Milje pevci Hiše čez cesto vabijo na svoj koncert, ki bo v nedeljo, 16. septembra, ob 18. uri pod kozolcem ob Hiši čez Cesto, Pr' Franč na Miljah 11.

PREDSTAVE

Čaj za dve

Cerklje – Kulturno društvo Ignacija Borštnika Cerklje vabi na gledališko predstavo Partljičeve komedije Čaj za dve v režiji škofjeloške gledališnice Nadje Strajnar Zadnik v soboto, 15. septembra, ob 18. uri. Predstava na prostem bo na vrtu Borštnikove domačije, ki se prav za ta namen spreminja v dom ostarelih igralcev, poimenovan Borštnikov pr(i)stan.

Gledališka matineja za otroke Škratovanje

Breznica – Dramska skupina Julke Dovžan vabi v nedeljo, 16. septembra, ob 17. uri v kulturni dom na Breznici, kjer bo gledališka matineja za otroke Škratovanje. V goste prihaja Lutkovno gledališče Frufru s predstavo Krtek Zlatko.

www.gorenjskiglas.si

Radio Sora

Vedno blizu. 91.1 / 89.8 / 96.3

RADIO SORA, D.O.O., KAPUCINSKI TRG 4, ŠKOFJA LOKA

MALI OGLASI

T: 201 42 47, F: 201 42 13
E: malioglas@g-glas.si

Male oglase sprejemamo:
za objavo v petek do srede do 14. ure in za objavo v torek do petka do 14. ure!

Delovni čas:
ponedeljek, torek, četrtek, petek neprekinjeno od 7. do 15. ure, sreda od 7. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto.

NEPREMIČNINE

STANOVANJA

PRODAM
NEPREMIČNINO v Kokrškem logu, tel.: 031/314-235 18002744

HIŠE

PRODAM

SAMOSTOJNO hišo v Prelesjah pri Lucinah v Poljanski dolini. Zgrajena je bila leta 1975. Je prenovljena. V spodnjem delu je garaža, zgoraj so bivalni prostori. Cena po dogovoru, tel.: 030/750-925 18002672

K3 KERN
NEPREMIČNINE
GSM 051/320 700
Oldhamska cesta 12, 4000 Kranj
T: 04/202 13 53, E: info@k3-kern.si
www.k3-kern.si

KUPIM

HIŠO z vrtom v Kranju, lahko tudi polovico, tel.: 031/449-093 18002770

POSESTI

PRODAM

1.020 M2 veliko parcelo na Javorniku, zazidljivo, z lokacijo ob cesti, tel.: 040/351-342 18002765

KMETIJSKO zemljišče, k.o. 2855 Babni vrt, p. št. 959/2, 474 m², cena 6 EUR/m², tel.: 031/736-332 18002809

FESST, d. o. o., nepremičninska družba, Koroška c 2, Kranj, Telefon: 236 73 73 Faks: 236 73 70 E-pošta: info@fesst.si Internet: www.fesst.si

NA GOLNIKU prodam zazidljivo parcelo z gospodarskim poslopjem na parceli, tel.: 040/204-184 18002702

domplan
Domplan, d. d., Bleiweisova 14, 4000 Kranj
T: 04/20 68 773, F: 04/20 68 701
M: 030 641 621, E: www.domplan.si
E: domplan@domplan.si

V zadovoljstvo naših strank upravljamo zanesljive in varne storitve posredovanja v prometu z nepremičninami. Obiščite nas na naši spletni strani: www.domplan.si

GARAŽE

ODDAM

GARAŽO na Planini - Gubčeva ul., Kranj, tel.: 031/781-422 18002754

NAJAMEM

GARAŽO na Zlatem polju, tel.: 031/449-093 18002771

LOKA nepremičnine
Kapucinski trg 13, Škofja Loka
Tel.: 04/50 60 300, GSM: 041/ 675 123
E-mail: info@loka-nepremicnine.si

MOTORNA VOZILA

AVTOMOBILI

PRODAM

FIAT punto, letnik 1997, v voznem stanju, registriran do konca 9/2018, tel.: 041/850-422 18002814

HYUNDAI Accent, reg. do 5/2019, tel.: 041/376-174 18002773

s poslanim SMS s ključno besedo
AFRIKA5
na 1919
boste prispevali 5 EUR

Darovanje omogočajo Telekom Slovenije, A1, Telemach, T-2, BOB in HOT.SI.

Karitas
www.karitas.si
za srce afrike

LOTO

Rezultati 73. krog – 12. september 2018
1, 10, 12, 19, 20, 35, 37 in 17

Loto PLUS: **4, 6, 7, 23, 25, 34, 38 in 24**
Lotko: **1 0 0 8 5 8**

Sklad 74. krog za Sedmico: **250.000 EUR**
Sklad 74. krog za PLUS: **410.000 EUR**
Sklad 74. krog za Lotka: **1.060.000 EUR**

MITSUBISHI carisma 2001, reg. 11/18, nove gume, nove luči, delno v okvari, tel.: 030/348-890 18002746

RENAULT Laguna karavan 1.9 DCI, diesel, letnik 2007, cena 1.400 EUR, tel.: 041/967-554 18002780

ŠKODA octavia 1.9 TDi, prevoženo 270.000 km, registrirana do 20.4.19, letnik 2003, tel.: 041/758-972 18002755

KARAMBOLIRANA VOZILA

KUPIM

KARAMBOLIRANO vozilo ali vozilo v okvari, od let. 2000 dalje. Ugrica Blaž, s.p., Drulovka 38, Kranj, tel.: 041/349-857 18002756

ODKUPIMO karambolirana vozila, vozila v okvari, slabše ohranjena in nevozna, poceni avtoveleka po celi Sloveniji, Grega Meze s.p., Copova 1, Lesce, tel.: 040/629-675 18002691

TEHNIKA

PRODAM

RADIO Grunding RR, stereo, nov, cena 35 EUR in 2 hišna telefona Veris Samsung, tel.: 059/014-340 18002808

STROJI IN ORODJA

PRODAM

VILIČAR čelni Hyster 3 T, letnik 1999, odlično oghranjen, tel.: 041/646-497 18002768

GRADBENI MATERIAL

STAVBNO POHIŠTVO

PRODAM

NOVA, lesena okna, termopan zasteklitev, dim. 156 x 127, cena 300 EUR, tel.: 04/51-46-244, 031/545-085 18002782

KURIVO

PRODAM

DRVA metrska ali razžagana, možnost dostave, tel.: 041/718-019 18002688

SUHA hrastova drva, tel.: 040/825-242 18002784

SUHA hrastova in bukova drva, možna dostava, tel.: 031/330-425 18002785

KUPIM

SUHE bukove butare za krušno peč, tel.: 031/451-822 18002818

STANOVANJSKA OPREMA

POHIŠTVO

PODARIM

RABLJENO kuhinjo, štedilnik, hladilnik - delujoče, tel.: 04/25-71-435, 031/254-545 18002766

GOSPODINJSKI APARATI

PRODAM

ŠTEDILNIK, rostfrei, 2 x elektrika, 4 x plin + pečica, tel.: 041/729-566 18002772

ŠPORT, REKREACIJA

PRODAM

TEKALNO stezo Explorer b-pro 4.1, kot nova, cena 400 EUR, tel.: 04/51-22-387 18002786

HOBI

KUPIM

STARINE: mizarski ponk, skrinje, razglednice, kovance in drobnarije, tel.: 051/258-936 18002690

KNJIGE, PUBLIKACIJE

PRODAM

RAFF-ovih 7 knjig, 3 med njimi so za odrasle in 8 DVD-jev za večje, tel.: 041/995-813 18002757

STARINE

KUPIM

ODLIKOVANJA, kovance, ure, slike, značke, srebrnino, luči, kipe in drugo, tel.: 030/670-770 18002810

OTROŠKA OPREMA

PRODAM

OTROŠKO posteljico z ležiščem, prešito odejo in posteljnino, cena 150 EUR, tel.: 041/810-969 18002761

PLETEN košek za dojenčka z ležiščem in odejo ter posteljnino, cena 50 EUR, tel.: 041/810-969 18002763

ŽIVALI IN RASTLINE

KUPIM

PESJAK za psa srednje rasti in prodam kobilu hafinger, tel.: 040/874-015 18002759

KMETIJSKI STROJI

PRODAM

ENOREDNI silažni kombajn, star lesen konjski voz in drva, tel.: 041/246-535 18002787

KRAVO simentalo, staro 4 leta in več teličk simentalo, tel.: 041/231-305 18002802

TAJFUN puhalnik komplet in kadi za namakanje sadja, tel.: 04/25-51-225 18002824

TRAKTOR Torpedo 48, ohranjen, prvi lastnik, tel.: 041/901-530 18002822

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah velika jesenska akcija LED delovnih žarometov in LED luči. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smedniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18002811

V AGROIZBIRI Prosen v Čirčah vam nudimo akcijske cene akumulatorjev Topla s 3 letno garancijo. Agroizbira Kranj, d.o.o., Smedniška cesta 17, 4000 Kranj, tel.: 04/23-24-802 18002812

KUPIM

TRAKTOR, mini bager in kiper prikolico, tel.: 031/500-933 18002726

TRAKTOR in priključke, tel.: 041/872-029 18002776

PODARIM

MANJŠO, ročno prešo za stiskanje sadja, tel.: 031/336-615 18002769

PRIDELKI

PRODAM

DOMAČE hruške konferans, neškrop-
ljene, tel.: 040/841-281 18002821

EKOLOŠKA jabolka za ozimnico, kul-
tivator Honda 600 in prikolico za avto,
tel.: 031/545-534 18002790

JEČMEN v vrečah, tel.: 041/608-702
18002751

JEDILNI krompir desire, neškrop-
ljen, dostava na dom, ugodno, tel.:
031/661-054 18002745

KRMNI krompir in korenje ter silažno
koruzo, tel.: 041/571-403, 031/210-
014 18002716

KRMNI krompir, tel.: 041/692-736
18002753

KRMNI krompir in jabolka za predela-
vo, tel.: 04/59-23-780, 051/411-742
18002767

KRMNI krompir, krmno peso, rumeno
korenje, rdečo peso, neškropljena ja-
bolka, tel.: 041/549-713 18002800

KROMPIR za krmo, 200 kg, tel.:
031/241-218 18002760

KROMPIR sora in desire, česen, rde-
čo peso, rumeno in rdeče korenje,
čebulo, vse eko, možna dostava, tel.:
031/311-855 18002806

NEŠKROPLJENA jabolka za mošt,
sok in kis - eko, tel.: 041/275-447
18002825

PAJEK Sip 340, ohranjen, cena po
dogovoru, tel.: 031/532-567 18002793

SLAMO - ječmenovo in pšenično,
v malih kockah, dobra za zastirane
gred. Pipanova c. 43, Šenčur, tel.:
040/851-885 18002778

VINO cviček, možna dostava, tel.:
031/206-874, Tone 18002820

VZREJNE ŽIVALI

PRODAM

2 BIKCA ČB, stara 10 dni, tel.:
041/393-955 18002804

2 ČB bikca, stara 14 dni, tel.:
041/691-243 18002752

2 ČB bikca, stara 4 mesece, tel.:
051/207-008 18002764

2 ČB bikca, stara 3 tedne, tel.:
041/586-662 18002799

3 MESECE staro telico simentalco,
tel.: 04/59-61-069, 040/613-705
18002789

5 MESECEV staro teličko simentalco,
tel.: 041/809-191 18002801

8 MESECEV brejo telico simentalco,
tel.: 04/51-32-553, 031/445-989
18002791

BIKCA simentalca in bikca ČB - Petrič,
Breg 3, Komenda, tel.: 040/365-080
18002762

BIKCA LS/ČB/LS, starega 20 dni,
tel.: 031/757-485 18002794

BIKCA simentalca, starega 15 dni, tel.:
031/250-114 18002798

BIKCA ČB, starega 10 do 14 dni, tel.:
041/233-778 18002819

BREJO telico ciko, v 8 mesecu, paš-
na, tel.: 040/824-141 18002779

ČB bikca, starega 14 dni, tel.:
031/803-521 18002748

ČB telici, breji 9 in 6 mesecev ter te-
lice stare od enega do dveh let, tel.:
041/515-867 18002817

JARKICE rjave in črne, naprodaj bodo
po 25. septembru, zbiram naročila,
tel.: 041/820-594 18002756

NOVO V KRANJU

TERMOTEHNIKA®

Trgovina z inštalacijskim materialom

Mirka Vadnova 1, Kranj, tel.: 04 29 27 100
Odpiralni čas: pon.-pet. od 7-15 ure, sob. zaprto

Ogrevanje • Vodovod Kopalniška oprema

KOKOŠI - nesnice, jarkice, rjave, pred
nesnostjo in kg piščanci, pripeljemo na
dom, Matej Bulovec s.p., Mlakarjeva
ul. 45, Šenčur, tel.: 041/710-113
18002666

MLADE kokoši nesnice, rjave jarkice v
začetku nesnosti, domača talna vzreja,
tel.: 04/23-11-767, 051/378-939
18002792

NESNICE rjave, grahaste, črne pred
nesnostjo, brezplačna dostava na dom
po celotni Sloveniji, Vzreja nesnic Ti-
baot Svatinja Vanja, Babinci 49, 9240
Ljutomer, tel.: 02/58-21-401
18002312

RJAVE jarkice v začetku nesnosti, Sta-
nonik, Log 9, Šk. Loka, tel.: 04/51-85-
580, 041/694-285 18002796

TELICO simentalco, staro 10 dni, tel.:
041/962-860 18002781

TELIČKE križanke, stare 10 - 14 dni,
tel.: 041/692-722 18002823

TELIČKO limuzin, staro 14 dni, tel.:
04/25-25-879 18002815

KUPIM

BIKA simentalca, težkega 400 kg ali
več, tel.: 041/390-431 18002747

BIKCA simentalca, starega do 10 dni,
tel.: 041/286-701 18002775

NAJVEČJI ODKUPOVALEC živine za
Avstrijo - Kogler. Plačilo v 3 dneh - nove
višje cene, eko plus. Kogler Franz A.
d.o.o., Parmova 53, Ljubljana, tel.:
064/130-081 18002685

OSTALO

PRODAM

STOJEČO silažno koruzo, 0,5 ha, v
bližini Kranja, tel.: 041/784-126
18002774

ZABOJE - gajbice za sadje, les ali pla-
stika, cena 0,30 - 0,50 EUR/kos, tel.:
051/641-172 18002795

ZAPOSLITVE (m/ž)

NUDIM

KUHINJSKI pomočnik (m/ž) - honorar-
no delo v Hotavljah, 2 uri dnevno, re-
dno plačilo. Reina d.d., Savska loka 1,
Kranj, tajnistvo@reina.si, tel.: 04/23-
75-546 18002816

ZAPOSLIMO natakarja in picope-
ka, delo je izmenično, picerija To-
nač, Cerklje. Kalera d.o.o., Grda 15,
Cerklje, tel.: 069/670-516 18002675

ZAPOSLIMO kuharja ali kuharico,
skrajšan delovni čas - 4 do 5 ur, delo
samo v dopoldanskem času, od po-
nedeljaka do petka. Resman plus
d.o.o., Gorenjska c. 32, Naklo, tel.:
040/231-410 18002777

ZAPOSLIM voznika solo kamiona C.
Razvoz: Ljubljana - Gorenjska - Ljublja-
na, od 7. - 16.30, 1.250 EUR, Danilo
Lipar s.p., Lahovče 77, Cerklje, tel.:
041/618-417, Danilo Lipar 18002813

IŠČEM

DUO Rolo išče delo na zabavah, oble-
tничah z domačo in zabavno glasbo,
tel.: 041/741-355 18002631

IŠČEM DELO - pomoč pri knjigovod-
skem delu, programi SAOP, upokojena
računovodkinja, tel.: 040/215-044
18002783

STORITVE

NUDIM

SENČILA ASTERIKS, d.o.o., Cesta
na Loko 2, 4290 Tržič, tel.: 59-55-
170, 041/733-709; žaluzije, roloji,
rolete, lamelne zavese, plise zavese,
komarniki, markize, www.asteriks.net
18002689

ADAPTACIJE vsa gradbena dela, not-
ranje omete, strojne omete, fasade,
adaptacije, tlakovanje dvorišča, ograje,
kamnite škarpe in dimnike, kvalitetno,
hitro in poceni. SGP Beni, d. o. o.,
Struževo 7, Kranj, tel.: 041/561-838
18002651

ADAPTACIJE od temelja do strehe,
omete, fasade, kamnite škarpe, tlako-
vanje dvorišč, tudi manjša gradbena
dela - z vašim ali našim materialom,
Gradton, d.o.o., Valjavčeva ulica 8,
Kranj, 041/222-741, www.gradton.si
18002668

BELJENJE, sanacija plesni, glajenje in
brusjenje sten, dekorativni ometi in op-
leski, barvanje napuščev in fasad vam
nudi Pavec Ivan, s. p., Podbrezje 179,
Naklo, tel.: 031/392-909 18002601

FLORJANI, d.o.o., C. na Brdo 33,
Kranj izvaja vsa gradbena dela od te-
meljev do strehe, adaptacije, omete,
omete fasad, kamnite škarpe, tlakova-
nje dvorišč, tel.: 041/557-871
18002667

SANACIJA dimnikov z nerjavečimi
tuljavami, vrtnje, zidava in popravila,
nudimo dimne obrobe in kape. Cvetko
Rajko s.p., Brezje pri Dobu 4 a, Dob,
tel.: 051/828-419 18002743

SANACIJE, obnove dimnikov z inox
cevmi, povrtavanje, rušenje, pozida-
va, montažni dimniki, dimniške kape.
Garancija 10 let. Aleš Avsenek d.o.o.,
Kranjska 2, Radovljica, tel.: 041/229-
246 18002094

TESNENJE OKEN IN VRAT, uvožena
tesnila, do 30 % prihranka pri ogreva-
nju. Prepiha in prahu ni več! Zmanjšan
hrup, 10 let garancije. Samo Kališnik,
s.p., Velika Lašna 45, Kamnik, tel.:
031/720-141 18002687

ZASEBNI STIKI

ŽENITNE ponudbe za iskrene ljudi zre-
lih ter starejših let. http://www.zau.si,
tel.: 031/836-378 18002669

IZGUBLJENO, NAJDENO

STAREJŠE moško, gorsko kolo, na 21
prestav, med Cerkljami in Zg. Brnikom,
tel.: 041/735-991 18002728

RAZNO

PRODAM

120-LITRSKE plastične sode za na-
makanje, cena 10 EUR/kos, tel.:
04/59-57-448 18002758

Radio Triglav®

Radio Triglav, Jemnice, d.o.o., Trig Tarveta Cesta 4, 4270 Jemnice

Gorenjska 96 MHz

RADIO ZA RADOVEDNE

Gorenjski Glas

42 EUR

+ poština
Št. strani: **558**,
160 x 240 mm,
trda vezava

Ernest Petrič: Spomini in spoznanja

Profesor dr. Ernest Petrič velja za enega najvplivnejših in najuglednejših intelektualcev, ki holistično združuje vloge mednarodnega pravnika, profesorja, pisca, diplomata, politika in ustavnega sodnika, predvsem pa mu kot pokončnemu in izjemno delavnemu človeku nikdar ni vseeno, kaj se dogaja s preprostimi ljudmi, domovino, človeštvom in celotnim planetom.

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Bleiweisova cesta 4, v Kranju, jo naročite na telefonski številki 04/201 42 41 ali na narocnine@g-glas.si. Če jo naročite po pošti, se poština zaračuna po ceniku Pošte Slovenije.

www.gorenjskiglas.si

ZAHVALA

V 76. letu nas je zapustil

ŽIVKO JUROŠ

Hvala vsem, ki ste bili v težkih trenutkih z nami.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

AMALIJE ŠTULAR

iz Zg. Bitenj, 29. 9. 1925

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za izrečena sožalja ter podarjene sveče. Hvala g. župniku za lep obred in pevcem za lepo petje. Hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

ZAHVALA

V 86. letu nas je zapustil ljubljeni mož, oče, brat, stric, ded, praded in tast

FERDINAND HAFNAR

iz Hrastja

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem za izrečena sožalja, darovane sveče in cvetje. Posebna zahvala zdravnikom in osebju Oddelka 100 KOPA Golnik, patronažni sestri Mateji, g. župniku Urbanu Kokalju za lep obred, pevcem Kranjskega kvinteta in pogrebni službi Komunale Kranj. Hvala vsem imenovanim in neimenovanim, ki ste ga pospremili na zadnji poti.

Žalujoci vsi njegovi
September 2018

Ni smrt tisto, kar nas loči,
in življenje ni, kar družji nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da je v 73. letu umrl naš dragi mož, ati in ata

MATJAŽ ŠENK

iz Kranja

Pogreb dragega pokojnika bo v soboto, 15. septembra 2018, ob 11. uri na Mestnem pokopališču Kranj. Žara bo na dan pogreba od 9. ure dalje v tamkajšnji poslovalni vežici.

Žalujoci vsi njegovi

ANKETA

Pospravljati za sabo

MATEJA RANT

Tudi v številnih krajih po Gorenjskem bo jutri potekala akcija Očistimo Slovenijo 2018. Cilj tokratne akcije je tudi poskrbeti, da Slovenija ostane čista za vedno preko spodbujanja preprečevanja nastajanja odpadkov in boljšega ravnanja z njimi.

Foto: Gorazd Kavčič

Branka Tomc, Kranj:

»Mislim, da Slovenci kar odgovorno ravnamo s svojimi odpadki, sploh otroci in mladi so zelo osveščeni. Pa tudi naša generacija je navajena, da ničesar ne pustimo na tleh.«

Aja Mashalin, Kranj:

»Sama ločujem odpadke. Prepričana sem tudi, da če bi vsak pospravljati za sabo, ne bi bilo nobenih smeti. Odpadke, ki jih povzročimo recimo v gorah, je treba odnesti s seboj v dolino.«

Irena Rakovec, Struževci:

»Na vasi nimamo velikih problemov z odpadki, ljudje so zelo vestni pri ločevanju. Sami pripravljamo tudi čistilne akcije v kraju. Problem je zgolj ob Savi, kjer imajo piknike.«

Živa Lončarski, Kranj:

»Zadnjič sva šli z mami na Šmarjetno goro in sva v gozdu naleteli na številne odpadke, od plastenk do papirja. Nesprejemljivo je, da ljudje odmetavajo odpadke v naravi.«

Monika Ribnikar, Adergas:

»Mislim, da so nas že kar dobro 'vzgojili' glede ločevanja odpadkov, sploh starejši so zelo natančni pri tem. Na žalost pa se še vedno najdemo posamezniki, ki odpadke odlagajo v naravi.«

Prodajajo, menjajo, podarijo

Društvo prijateljev mladine Kranj in Center za socialno delo Kranj sta v sodelovanju z Zavodom za turizem in kulturo Kranj ob začetku šolskega leta tradicionalno organizirala sejem rabljenih učbenikov.

MAŠA LIKOSAR

Kranj – Podpredsednik Društva prijateljev mladine Kranj Franc Kržan pojasni, da gre predvsem za izmenjavo, mnogi stvari podarijo, nekateri prodajo za simbolično ceno.

»Tokrat je bilo na sejmju osem ponudnikov, knjige in igrače pa nam tudi med letom prinesejo na društvo. Opažamo, da je največ povpraševanja po učbenikih za zadnje razrede, tako za osnovne šole kot za srednje, morda zato, ker potem učenec prestopi na drugo raven šolanja. Najmlajši otroci pa se ob stojnici radi ustavi zaradi pestre ponudbe igračk, ki so lepo ohranjene in uporabne,« pravi Franc in doda: »Dijaki dobesedno razgrabijo naloge za maturo, od matematike,

Sejem rabljenih šolskih knjig, pripomočkov in igračk privabi vedno več obiskovalcev.

slovenščine in geografije do fizike in nemščine. Med mlajšimi osnovnošolci ni več takega interesa, ker učbenike in delovne zvezke po ugodni ceni dobijo v šoli.« Denar za nakup učbenikov

in šolskih pripomočkov za otroke iz socialno šibkejših družin Društvo prijateljev mladine Kranj zbira tudi z akcijo Poštar Pavli. »Šolske potrebe so zelo drage, mnogi starši otrokom

ne morejo privoščiti ustreznih, zato lahko pridejo k nam na društvo kadarkoli iskat tako zvezke, pisala, ravnila, šestila kot tudi šolsko torbo in vrečko za copage.«

Lokacija doma dokončna

ANA ŠUBIC

Železniki – Čeprav si nekateri stanovalci Na Kresu v Železnikih prizadevajo, da bi predvideni dom starejših zgradili drugje, ker da za spremembo lokacije še ni prepozno, pa so na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve potrdili navedbe župana Antona Luznarja, da to ni več možno. Ministrstvo je koncesijo za gradnjo doma starejših v Železnikih podelilo družbi Orpea, ki v okviru Grozda majhnih domov namerava te zgraditi v petih občinah. V skladu z razpisom sta bila oddaja in dopolnjevanje ponudb možna do 31. oktobra lani, kasneje pa ne več. Pri ocenjevanju ponudb so upoštevali štiri kriterije. Kakovost programa je prinesla do 50 točk, pokritost potreb

do 25 točk, lokacijski pogoji do 15 točk in cena storitve največ 10 točk. Pri makrolokacijskih in mikrolokacijskih pogojih so v skladu z določbami pravilnika o tehničnih pogojih upoštevali urejeno prometno infrastrukturo in dostopnost, konfiguracijo zemljišča (dostopnost za gibalno ovirane ljudi, zelene in rekreacijske površine), vključenost objekta v urbano naselje ter osončenost in osvetljenost. »Ponudba podjetja Orpea za Dom Železniki je med ponudniki, ki so na razpisu uspeli, prejela najvišje število točk – 93, od tega za makrolokacijske in mikrolokacijske pogoje 15 točk. Glede na to, da je bila lokacija točkovana in je sestavni del ponudbe, lokacije ni mogoče spremeniti,« so razložili na ministrstvu.

Tradicionalni Kravji bal v Ukancu

Ukanc – V organizaciji Turističnega društva Bohinj bo v nedeljo v Ukancu potekal že 61. tradicionalni Kravji bal. Z njim so Bohinjci nekoč praznovali vrnitev živine s planin, danes pa z njim zaključujejo pašno in turistično sezono. Na prireditvi, ki jo bo kot običajno povezoval Kondi Pižorn, bodo tudi letos nastopili folkloristi iz Bohinja z gosti, godba Bohinj z gosti in vrsta drugih nastopajočih, vrhunec pa bo po tradiciji parada majerjev in majeric z »basengo« in živino s planin, ki jo bodo prignali na prireditveni prostor. Po glavnem programu pa bo za zabavo skrbel Ansambel Saša Avsenika. Bogata bo tudi ponudba na stojnicah in v spremljevalnem programu, kjer bodo predstavili tudi kmetijske stroje, poskrbljeno pa bo tudi za najmlajše z otroškim balom.

Gasilci iz Šenčurja praznujejo

Šenčur – Prostovoljno gasilsko društvo Šenčur letos slavi visok jubilej, 120-letnico. Proslavili bodo z današnjo sektorsko vajo, osrednja slovesnost pa bo jutri, 15. septembra, ko se bodo gasilke in gasilci zbrali pred gasilskim domom v Šenčurju in nato v paradi krenili po Šenčurju proti športnemu parku, kjer bo ob 16.30 slavnostna akademija s prevzemom in blagoslovom novega poveljniškega vozila. Dogajanje se bo ob 18. uri nadaljevalo z veselico na pokitem nogometnem igrišču.

Popravek: Na Hujah bo lažje parkirati

Kranj – V članku z naslovom Na Hujah bo lažje parkirati, ki je objavljen na zadnji strani torkovega časopisa, se nam je prikladna neljuba napaka. Zapisali smo, da bo Mestna občina Kranj na Hujah zgradila 22 dodatnih parkirišč, kar pa je precej manj, kot jih bo v resnici. Zgradili bodo namreč 53 novih parkirnih mest, na voljo pa bosta tudi dve parkirni postaji za električne avtomobile.

MESTNA OBČINA KRANJ

PešBUS PARK(irni) dan kolesarjenje hoja delavnice igre DAN BREZ AVTOMOBILA
www.kranj.si

EVROPSKI TEDEN MOBILNOSTI
16. - 22. SEPTEMBER

Združuj in učinkovito potuj
www.mobilityweek.eu,
www.tedenmobilnosti.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

PROJEKT JE SOFINANCIRAN S STRANI MINISTRSTVA ZA OKOLJE IN PROSTOR V OKVIRU SREDSTEV SKLADA ZA PODNEBNE SPREMEMBE

vremenska napoved

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, popoldne se bodo začele pojavljati plohe in nevihte, ki se bodo nadaljevale v noč na soboto. V soboto čez dan se bo deloma zjasnilo, sredi dneva in popoldne bodo še nastale posamezne plohe. V nedeljo bo dopoldne nekaj več oblačnosti, popoldne pa bo večinoma sončno.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

12/24 °C

SOBOTA

11/24 °C

NEDELJA

12/23 °C

